

10.2.e)

Van: 10.2.e (10.2.e)
Verzonden: donderdag 24 oktober 2019 15:02
Aan: Secretariaat DE; 10.2.e); 10.2.e (10.2.e); 10.2.e (10.2.e); 10.2.e (10.2.e); 10.2.e (10.2.e)
Onderwerp: FW: Uitnodiging bijeenkomst gemeenten over Telecomcode

Hoi allen,

Ter info, heb zojuist de uitnodiging naar gemeenten verstuurd voor de 2 sessies.

Groet, 10.2.e

Van: 10.2.e (10.2.e)
Verzonden: donderdag 24 oktober 2019 15:00
Aan: 10.2.e (10.2.e)
Onderwerp: Uitnodiging bijeenkomst gemeenten over Telecomcode

Geachte heer, mevrouw,

In de periode van 16 juli tot en met 9 september heeft het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat (EZK) het wetsvoorstel implementatie van de Telecomcode geconsulteerd. U heeft hierop gereageerd. Meerdere gemeenten hebben een reactie ingebracht op het onderdeel uit de Telecomcode waarbij van gemeenten wordt verwacht dat zij hun publieke infrastructuur beschikbaar stellen voor het plaatsen van small cells in verband met de uitrol van 5G. Tijdens de regionale gesprekstafels over digitale connectiviteit (o.a. 5G en glasvezel) zijn de zorgen van de gemeenten eveneens aan de orde gekomen.

Graag gaan wij hierover in gesprek met u. Hiervoor organiseert het Ministerie van EZK twee sessies waarin wij nader in zullen gaan op de vragen en zorgen die bij gemeenten leven over dit onderdeel uit de Telecomcode. Ook horen wij graag van gemeenten waaraan precies behoefte is.

U bent hiervoor van harte uitgenodigd. De sessies vinden plaats in Den Haag op de volgende dagen:

- Dinsdag 5 november van 9:30 tot 12:00
- Donderdag 7 november van 9:30 tot 12:00.

Nadere informatie over het programma en locatie volgen nog.

Meld u aan voor één van deze sessies bij mw. 10.2.e via het volgende emailadres:
 10.2.e @minezk.nl

Hopelijk tot november bij één van deze sessies!

Met vriendelijke groet,

10.2.e

10.2.e (10.2.e)

Van: 10.2.e 10.2.e @metropoolregioamsterdam.nl>
Verzonden: donderdag 31 oktober 2019 11:01
Aan: 10.2.e , 10.2.e 10.2.e)
Onderwerp: Uitnodiging 5G MRA sessie

Beste 10.2.e ,

Via 10.2.e (CTO Amsterdam) en 10.2.e (Min EZK) ben ik bij u terecht gekomen. Ik ben projectsecretaris van de MRA samenwerking 5G en wil u graag uitnodigen voor onze MRA ambtelijke werkgroep sessie 5G.

Wij hebben de afgelopen maanden een aantal sessies gehad waarin we kennis hebben gedeeld over de komst van 5G en hierbij hebben we ook onze visie opgesteld richting de regionale gesprekstafels met EZK. De volgende stap is het inventariseren van mogelijkheden voor het opstellen van gezamenlijke richtlijnen voor antennebeleid. Hiervoor zijn we nog in de beginfase, en onze groep zou graag met u in gesprek willen gaan over het belang van antennebeleid, de uitdagingen die hierin voorkomen bij 5G, de keuzemogelijkheden bij antennebeleid en de voor-/nadelen van gezamenlijk antennebeleid.

Een datum en tijdstip is nog niet ingepland. Graag hoor ik van u of u in gesprek wil met de MRA gemeenten over dit onderwerp.

Met vriendelijke groet,

10.2.e
 Platform Economie

T o6 10.2.e
 E 10.2.e @metropoolregioamsterdam.nl
 W [metropoolregioamsterdam.nl](https://www.metropoolregioamsterdam.nl)

metropool
regioamsterdam

WTC Amsterdam • I-Tower • second floor
 Strawinskylaan 1779 • 1077 XX Amsterdam

De gemeente Amsterdam streeft naar optimale dienstverlening en zorgvuldige afhandeling van e-mailverkeer. Als een e-mail niet voor u is bestemd, verzoekt de gemeente u vriendelijk ons van de juiste adressering op de hoogte te stellen en de e-mail te verwijderen zonder de informatie te gebruiken en te delen met anderen. Voor verdere informatie over de rechten op informatie, zie <https://www.amsterdam.nl/proclaimer>.

10.2.e

Van: 10.2.e <10.2.e@metropoolregioamsterdam.nl>
Verzonden: donderdag 31 oktober 2019 15:38
Aan: 10.2.e 10.2.e)
Onderwerp: RE: Uitnodiging 5G MRA sessie

Hallo 10.2.e ,

Dat is goed, dank hiervoor.

Met vriendelijke groet,

10.2.e
 Platform Economie

T o6 10.2.e
 E 10.2.e @metropoolregioamsterdam.nl
 W metropoolregioamsterdam.nl

metropool
regioamsterdam

WTC Amsterdam • I-Tower • second floor
 Strawinskylaan 1779 • 1077 XX Amsterdam

Van: 10.2.e 10.2.e)
Verzonden: donderdag 31 oktober 2019 15:34
Aan: 10.2.e
Onderwerp: RE: Uitnodiging 5G MRA sessie

Dag 10.2.e,

Ik probeer je einde van de middag te bellen, ik zit de hele dag extern.

Vr grt. 10.2.e

Van: 10.2.e <10.2.e@metropoolregioamsterdam.nl>
Verzonden: donderdag 31 oktober 2019 11:01
Aan: 10.2.e 10.2.e) 10.2.e @antennebureau.nl
Onderwerp: Uitnodiging 5G MRA sessie

Beste 10.2.e ,

Via 10.2.e (CTO Amsterdam) en Joost van Oosterwijk (Min EZK) ben ik bij u terecht gekomen. Ik ben projectsecretaris van de MRA samenwerking 5G en wil u graag uitnodigen voor onze MRA ambtelijke werkgroep sessie 5G.

Wij hebben de afgelopen maanden een aantal sessies gehad waarin we kennis hebben gedeeld over de komst van 5G en hierbij hebben we ook onze visie opgesteld richting de regionale gesprekstafels met EZK. De volgende stap is het

inventariseren van mogelijkheden voor het opstellen van gezamenlijke richtlijnen voor antennebeleid. Hiervoor zijn we nog in de beginfase, en onze groep zou graag met u in gesprek willen gaan over het belang van antennebeleid, de uitdagingen die hierin voorkomen bij 5G, de keuzemogelijkheden bij antennebeleid en de voor-/nadelen van gezamenlijk antennebeleid.

Een datum en tijdstip is nog niet ingepland. Graag hoor ik van u of u in gesprek wil met de MRA gemeenten over dit onderwerp.

Met vriendelijke groet,

10.2.e

Platform Economie

T o6 10.2.e

E 10.2.e [@metropoolregioamsterdam.nl](mailto:10.2.e@metropoolregioamsterdam.nl)

W metropoolregioamsterdam.nl

metropool
regioamsterdam

WTC Amsterdam • I-Tower • second floor
Strawinskylaan 1779 • 1077 XX Amsterdam

De gemeente Amsterdam streeft naar optimale dienstverlening en zorgvuldige afhandeling van e-mailverkeer. Als een e-mail niet voor u is bestemd, verzoekt de gemeente u vriendelijk ons van de juiste adressering op de hoogte te stellen en de e-mail te verwijderen zonder de informatie te gebruiken en te delen met anderen. Voor verdere informatie over de rechten op informatie, zie <https://www.amsterdam.nl/proclaimer>.

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is gezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen.

De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message.

The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

De gemeente Amsterdam streeft naar optimale dienstverlening en zorgvuldige afhandeling van e-mailverkeer. Als een e-mail niet voor u is bestemd, verzoekt de gemeente u vriendelijk ons van de juiste adressering op de hoogte te stellen en de e-mail te verwijderen zonder de informatie te gebruiken en te delen met anderen. Voor verdere informatie over de rechten op informatie, zie <https://www.amsterdam.nl/proclaimer>.

10.2.e (10.2.e)

Van: 10.2.e <10.2.e@amsterdam.nl>
Verzonden: donderdag 31 oktober 2019 17:13
Aan: 10.2.e 10.2.e
CC: 10.2.e
Onderwerp: MRA sessie 5G

Hallo 10.2.e ,

Naar aanleiding van ons telefoongesprek van zojuist, stuur ik je hierbij de opzet voor onze MRA meeting 5G. Wij zouden graag zien dat er van jullie kant een Powerpoint presentatie komt over antennebeleid, waarna we met elkaar in gesprek kunnen gaan over antennebeleid.

We zouden graag zien dat jullie iets kunnen vertellen over het belang van antennebeleid (en wat de gevolgen zijn als deze ontbreekt/verouderd is), de ruimte die er is binnen de wettelijke kaders, de extra uitdagingen voor antennebeleid die 5G met zich meebrengt en de eventuele voor- en nadelen van gezamenlijk antennebeleid. Eventueel kun je ook al iets vertellen over de impact van het nieuwe wetsvoorstel implementatie Telecomcode op het antennebeleid van gemeenten.

Onze sessies duren 2 uur. Onder voorbehoud kan ik melden dat we waarschijnlijk de volledige 2 uur hebben om met jou/jullie in gesprek te gaan over antennebeleid (wellicht dat er nog een tweede gast komt van EZK voor het wetsvoorstel implementatie Telecomcode).

Hierbij wil ik de volgende 2 data voorstellen:

- Maandag 25 november 10:00-12:00 op het MRA Bureau op de Zuidas
- Maandag 2 december 10:00-12:00 op het MRA Bureau op de Zuidas

Ik hoor graag van jou of een van bovenstaande data schikt en wat je van de besprekpunten vindt. Aanvullingen hierop zijn alleen maar welkom. Nogmaals dank voor de bereidheid om met ons in gesprek te gaan!

Met vriendelijke groet,

10.2.e
Platform Economie

T 06 10.2.e
E 10.2.e@amsterdam.nl
W metropoolregioamsterdam.nl

metropool
regioamsterdam

WTC Amsterdam • I-Tower • second floor
Strawinskylaan 1779 • 1077 XX Amsterdam

De gemeente Amsterdam streeft naar optimale dienstverlening en zorgvuldige afhandeling van e-mailverkeer. Als een e-mail niet voor u is bestemd, verzoekt de gemeente u vriendelijk ons van de juiste adressering op de hoogte te stellen en de e-mail te verwijderen zonder de

informatie te gebruiken en te delen met anderen. Voor verdere informatie over de rechten op informatie, zie <https://www.amsterdam.nl/proclaimer>.

10.2.e

Van: 10.2.e 10.2.e)
Verzonden: maandag 4 november 2019 11:53
Aan: 10.2.e 10.2.e); 10.2.e); 10.2.e); 10.2.e
 10.2.e); 10.2.e)
Onderwerp: FW: Programma en locatie voor sessie donderdag over Telecomcode

Hoi allen,

Ter info, het programma voor aanstaande donderdag.

Vr. groet,

10.2.e

Van: 10.2.e
Verzonden: maandag 4 november 2019 11:51
Aan: 10.2.e @metropoolregioamsterdam.nl'; 10.2.e @oirschot.nl'; 10.2.e @rotterdam.nl';
 10.2.e @tilburg.nl'; 10.2.e @tilburg.nl'; 10.2.e @tilburg.nl'; 10.2.e @vng.nl';
 10.2.e @zwolle.nl'
CC: Secretariaat DE
Onderwerp: Programma en locatie voor sessie donderdag over Telecomcode

Geachte deelnemer aan de sessie,

Voor de sessie van aanstaande donderdag volgt hieronder nadere informatie over de locatie en het programma.

Tijdstip en Locatie

De sessie is van 9:30 tot 12:00 in Den Haag. Locatie: NH-Hotel, Prinses Margrietplantsoen 100, 2595 BM Den Haag

Route van station Den Haag Centraal: Op het station stapt u over op de tram (RandstadRail), lijn 3 (richting Zoetermeer Centrum-West) of 4 (richting Javalaan) en stapt u uit bij de eerste halte (Beatrixkwartier) voor het hotel.

Programma

Tijdens deze sessie gaan we in gesprek met u over de vragen en zorgen die zijn geuit tijdens de consultatie van het wetsvoorstel implementatie Telecomcode. Het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat (EZK) zal hierop een reactie geven. Tijdens deze sessie zullen de volgende onderwerpen aan de orde komen:

1. De bepaling in de Telecomcode waarin gemeenten worden verplicht hun publieke infrastructuur beschikbaar stellen voor het plaatsen van small cells.
2. De mogelijkheden van gemeenten om regie te voeren over het plaatsen van small cells.
3. Het proces rondom plaatsing van antennes (herziening Antenneconvenant).

Agenda

1. Opening door 10.2.e, Ministerie van Economische Zaken en Klimaat
2. Overzicht consultatiereacties en rondje bij gemeenten
3. Blok 1: verplichting tot medegebruik
Toelichting EZK op deze bepaling, gelegenheid om vragen te stellen
4. Blok 2: mogelijkheden om lokaal beleid te voeren/colocatie en gedeeld gebruik
Toelichting EZK op deze bepaling, gelegenheid om vragen te stellen
5. Pauze
6. Blok 3: Plaatsing antennes

Toelichting EZK op het wettelijk vastleggen van blootstellingslimieten, herziening van het Antenneconvenant, gelegenheid om vragen te stellen

7. Inventarisatie behoeftes gemeenten, samenvatting acties
8. Afronding

Om 12:00 wordt er voor een lunch gezorgd.

Deelnemende gemeenten

- Gemeente Amsterdam, 10.2.e
- Gemeente Oirschot, 10.2.e
- Gemeente Rotterdam, 10.2.e
- Gemeente Tilburg: 10.2.e 10.2.e, 10.2.e
- VNG, 10.2.e
- Gemeente Zwolle/GPKL: 10.2.e

Mochten hierover nog vragen zijn, neem dan gerust contact op.

Ik zie u graag donderdag!

Met vriendelijk groet,

10.2.e

10.2.e

Senior beleidsmedewerker

.....
Ministerie van Economische Zaken en Klimaat

Directie Digitale Economie

Bezuidenhoutseweg 73 | A-zuid | 3^e etage | Postbus 20401 | 2500 EK | Den Haag

.....
T (+31) 10.2.e | M (+31) 10.2.e | E 10.2.e [@minezk.nl](mailto:minezk.nl) |
.....

Van: 10.2.e
Verzonden: maandag 4 november 2019 13:10
Aan: 10.2.e); 10.2.e); 10.2.e); 10.2.e)
Onderwerp: FW: Programma en locatie voor sessie dinsdag over Telecomcode

Pff, gelukkig de locatie voor morgen is rond. Zie hieronder het programma voor morgen!

Van: 10.2.e)
Verzonden: maandag 4 november 2019 13:09
Aan: 10.2.e @alkmaar.nl'; 10.2.e @breda.nl'; 10.2.e @breda.nl'; 10.2.e@heemstede.nl';
 10.2.e @Zaanstad.nl'; 10.2.e @maastricht.nl'; 10.2.e @denhaag.nl'; 10.2.e @huizen.nl'
CC: Secretariaat DE
Onderwerp: Programma en locatie voor sessie dinsdag over Telecomcode

Geachte deelnemer aan de sessie,

Voor de sessie van morgen volgt hieronder nadere informatie over de locatie en het programma. Excuses voor de late verzending hiervan.

Tijdstip en Locatie

De sessie is van 9:30 tot 12:00 in Den Haag. **Locatie: Hotel Mercure Den Haag, Spui 180, 2511 BW Den Haag**

Programma

Tijdens deze sessie gaan we in gesprek met u over de vragen en zorgen die zijn geuit tijdens de consultatie van het wetsvoorstel implementatie Telecomcode. Het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat (EZK) zal hierop een reactie geven. Tijdens deze sessie zullen de volgende onderwerpen aan de orde komen:

1. De bepaling in de Telecomcode waarin gemeenten worden verplicht hun publieke infrastructuur beschikbaar stellen voor het plaatsen van small cells.
2. De mogelijkheden van gemeenten om regie te voeren over het plaatsen van small cells.
3. Het proces rondom plaatsing van antennes (herziening Antenneconvenant).

Agenda

1. Opening door 10.2.e, Ministerie van Economische Zaken en Klimaat
2. Overzicht consultatiereacties en rondje bij gemeenten
3. Blok 1: verplichting tot medegebruik
Toelichting EZK op deze bepaling, gelegenheid om vragen te stellen
4. Blok 2: mogelijkheden om lokaal beleid te voeren/colocatie en gedeeld gebruik
Toelichting EZK op deze bepaling, gelegenheid om vragen te stellen
5. Pauze
6. Blok 3: Plaatsing antennes
7. *Toelichting EZK op het wettelijk vastleggen van blootstellingslimieten, herziening van het Antenneconvenant, gelegenheid om vragen te stellen*
8. Inventarisatie behoeftes gemeenten, samenvatting acties
9. Afronding

Om 12:00 wordt er voor een lunch gezorgd.

Deelnemende gemeenten

- Gemeente Alkmaar, 10.2.e
- Gemeente Breda, 10.2.e en 10.2.e

- Gemeente Den Haag, 10.2.e
- Gemeente Heemstede, 10.2.e
- Gemeente Huizen, 10.2.e
- Gemeente Maastricht, 10.2.e
- Gemeente Zaanstad, 10.2.e

Mochten hierover nog vragen zijn, neem dan gerust contact op.

Ik zie u graag morgen!

Met vriendelijk groet,

10.2.e

10.2.e

Senior beleidsmedewerker

.....
Ministerie van Economische Zaken en Klimaat

Directie Digitale Economie

Bezuidenhoutseweg 73 | A-zuid | 3^e etage | Postbus 20401 | 2500 EK | Den Haag

.....
T (+31) 10.2.e | M (+31) 10.2.e | E 10.2.e [@minezk.nl](mailto:minezk.nl) |
.....

Van: 10.2.e <10.2.e@amsterdam.nl>
Verzonden: woensdag 6 november 2019 13:22
Aan: 10.2.e (10.2.e)
CC: 10.2.e
Onderwerp: RE: MRA sessie 5G

Opvolgingsvlag: Opvolgen
Vlagstatus: Voltooid

Beste 10.2.e,

Graag ontvang ik nog een reactie van je op onderstaande mail. Als extra optie zou ik ook graag maandag 9 december 10:00-12:00 willen meegeven.

Met vriendelijke groet,

10.2.e
Platform Economie

T o6 10.2.e
E 10.2.e@amsterdam.nl
W metropoolregioamsterdam.nl

metropool
regioamsterdam

WTC Amsterdam • I-Tower • second floor
Strawinskylaan 1779 • 1077 XX Amsterdam

Van: 10.2.e
Verzonden: donderdag 31 oktober 2019 17:13
Aan: 10.2.e (10.2.e)
CC: 10.2.e
Onderwerp: MRA sessie 5G

Hallo 10.2.e,

Naar aanleiding van ons telefoongesprek van zojuist, stuur ik je hierbij de opzet voor onze MRA meeting 5G. Wij zouden graag zien dat er van jullie kant een Powerpoint presentatie komt over antennebeleid, waarna we met elkaar in gesprek kunnen gaan over antennebeleid.

We zouden graag zien dat jullie iets kunnen vertellen over het belang van antennebeleid (en wat de gevolgen zijn als deze ontbreekt/verouderd is), de ruimte die er is binnen de wettelijke kaders, de extra uitdagingen voor antennebeleid die 5G met zich meebrengt en de eventuele voor- en nadelen van gezamenlijk antennebeleid. Eventueel kun je ook al iets vertellen over de impact van het nieuwe wetsvoorstel implementatie Telecomcode op het antennebeleid van gemeenten.

Onze sessies duren 2 uur. Onder voorbehoud kan ik melden dat we waarschijnlijk de volledige 2 uur hebben om met jou/jullie in gesprek te gaan over antennebeleid (wellicht dat er nog een tweede gast komt van EZK voor het wetsvoorstel implementatie Telecomcode).

Hierbij wil ik de volgende 2 data voorstellen:

- Maandag 25 november 10:00-12:00 op het MRA Bureau op de Zuidas
- Maandag 2 december 10:00-12:00 op het MRA Bureau op de Zuidas

Ik hoor graag van jou of een van bovenstaande data schikt en wat je van de bespreekpunten vindt. Aanvullingen hierop zijn alleen maar welkom. Nogmaals dank voor de bereidheid om met ons in gesprek te gaan!

Met vriendelijke groet,

10.2.e

Platform Economie

T 06 10.2.e

E 10.2.e [@amsterdam.nl](mailto:10.2.e@amsterdam.nl)

W metropoolregioamsterdam.nl

metropool
regioamsterdam

WTC Amsterdam • I-Tower • second floor
Strawinskylaan 1779 • 1077 XX Amsterdam

De gemeente Amsterdam streeft naar optimale dienstverlening en zorgvuldige afhandeling van e-mailverkeer. Als een e-mail niet voor u is bestemd, verzocht de gemeente u vriendelijk ons van de juiste adressering op de hoogte te stellen en de e-mail te verwijderen zonder de informatie te gebruiken en te delen met anderen. Voor verdere informatie over de rechten op informatie, zie <https://www.amsterdam.nl/proclaimer>.

10.2.e (10.2.e)

Van: 10.2.e
Verzonden: maandag 11 november 2019 15:16
Aan: 10.2.e @alkmaar.nl'; 10.2.e @breda.nl'; 10.2.e @breda.nl';
 10.2.e@heemstede.nl'; 10.2.e @Zaanstad.nl'; 10.2.e @maastricht.nl';
 10.2.e@huizen.nl'; 10.2.e'; 10.2.e@eindhoven.nl'
CC: 10.2.e @vng.nl'; 10.2.e'; 10.2.e (10.2.e);
 10.2.e (10.2.e); 10.2.e
Onderwerp: sheets + gemaakte afspraak tijdens sessie donderdag
Bijlagen: Sessie met gemeenten over Telecomcode.pptx

Beste deelnemers aan de sessie van afgelopen dinsdag,

Zoals bekend heeft donderdag 7 november ook een sessie gemeenten plaatsgevonden over de implementatie van de Telecomcode. Graag informeer ik je over de afspraak die daar is gemaakt, zodat je daar ook gebruik van kunt maken.

Tijdens de sessie van donderdag bleek er namelijk behoefte te zijn om de voorstellen voor aanvullingen/suggesties op het wetsvoorstel implementatie Telecomcode via VNG/GPKL gecoördineerd te laten verlopen en op 21 november a.s. aan de orde te stellen in een commissievergadering van de VNG. Met het oog hierop zal deze week een overleg plaatsvinden tussen VNG, GPKL en een aantal gemeenten vanuit de sessie van donderdag. Mochten jullie eventuele voorstellen voor verbetering van het wetsvoorstel/toelichting ook bij de VNG willen indienen en/of aan het overleg willen deelnemen dan kan dat via 10.2.e en 10.2.e van de VNG 10.2.e @vng.nl en 10.2.e @VNG.NL). VNG zal het ministerie van EZK vervolgens z.s.m. informeren over het resultaat van de commissievergadering.

In de sessie van donderdag is ook gesproken over concrete aanvullingen/voorstellen voor aanpassing van het implementatiewetsvoorstel en de memorie van toelichting. Afgesproken is dat gemeenten concrete voorstellen voor aanvulling/aanpassing en voorbeelden vanuit de praktijk (over hoe het bv. zit met de zeggenschap van gemeenten over bushokjes) uiterlijk vrijdag 15 november a.s. bij het ministerie van EZK (via e-mail aan mij) kunnen aanleveren. Op basis hiervan bekijken wij vervolgens in hoeverre wetsvoorstel en memorie van toelichting kunnen worden aangepast – uiteraard voor zover de Telecomcode daarvoor ruimte laat – en gaan we daarmee aan de slag. Dit is ook zo besproken in de sessie van afgelopen dinsdag, dus mocht je nog suggesties hebben dan kan dat tot en met vrijdag aanstaande.

Ten slotte stuur ik ter informatie de sheets die afgelopen dinsdag zijn gepresenteerd. Het verslag van de sessie volgt later deze week.

Met vriendelijke groet,

10.2.e

10.2.e

Senior beleidsmedewerker

.....
 Ministerie van Economische Zaken en Klimaat

Directie Digitale Economie

Bezuidenhoutseweg 73 | A-zuid | 3^e etage | Postbus 20401 | 2500 EK | Den Haag

.....
 T (+31) 10.2.e | M (+31) 10.2.e | E 10.2.e @minezk.nl |

Sessie met gemeenten over Telecomcode

Consultatiereacties

- Gemeenten willen mogelijkheden om regie te kunnen voeren. Impact small cells op straatbeeld is groot.
- De verplichting om in te stemmen met medegebruik betekent dat de gemeente veel te weinig heeft in te brengen.
- Medegebruik beperkt de ruimte die de gemeente heeft om naar eigen inzicht beheer en onderhoud uit te voeren aan de publieke infrastructuur.
- De vraag is of het technisch wel mogelijk om bepaalde functies te combineren.

Consultatiereacties

- › Hoe zit het met de aansprakelijkheid en wie is verantwoordelijk mochten zich storingen voordoen?
- › Verplichte medewerking brengt kosten mee en kunnen maar gedeeltelijk worden verhaald op de telecomaanbieders.
- › Er is te weinig bekend over de effecten van 5G op de gezondheid. Hoe betrek je omwonenden hierbij?
- › Er moeten mogelijkheden blijven om gemeentelijk antennebeleid leidend te laten zijn bij het medegebruik van publieke infrastructuur.

Van: 10.2.e [redacted]
Aan: 10.2.e @metropoolregioamsterdam.nl; 10.2.e @oirschot.nl; 10.2.e @rotterdam.nl;
 10.2.e @tilburg.nl; 10.2.e @tilburg.nl; 10.2.e @tilburg.nl;
 10.2.e @vng.nl; 10.2.e @ zwolle.nl; 10.2.e @ haarlem.nl;
 10.2.e @ haarlem.nl; 10.2.e @ almere.nl
Cc: 10.2.e [redacted]; 10.2.e [redacted]; 10.2.e [redacted]
Onderwerp: afspraken sessie van donderdag + sheets
Datum: maandag 11 november 2019 15:27:03
Bijlagen: [Sessie met gemeenten over Telecomcode.pptx](#)

Beste deelnemers aan de sessie van donderdag,

Graag bevestig ik nog de afspraken die afgelopen donderdag zijn gemaakt tijdens de sessie over de implementatie van de Telecomcode.

Tijdens de sessie van donderdag bleek er behoefte te zijn om de voorstellen voor aanvullingen/suggesties op het wetsvoorstel implementatie Telecomcode via VNG/GPKL gecoördineerd te laten verlopen en op 21 november a.s. aan de orde te stellen in een commissievergadering van de VNG. Met het oog hierop zal deze week een overleg plaatsvinden tussen VNG, GPKL en een aantal gemeenten vanuit de sessie van donderdag. Mochten jullie eventuele voorstellen voor verbetering van het wetsvoorstel/toelichting ook bij de VNG willen indienen en/of aan het overleg willen deelnemen dan kan dat via 10.2.e [redacted] en 10.2.e [redacted] van de VNG 10.2.e [redacted] @vng.nl en 10.2.e [redacted] @VNG.NL). VNG zal het ministerie van EZK vervolgens z.s.m. informeren over het resultaat van de commissievergadering.

In de sessie van donderdag is ook gesproken over concrete aanvullingen/voorstellen voor aanpassing van het implementatiewetsvoorstel en de memorie van toelichting. Afgesproken is concrete voorstellen voor aanvulling/aanpassing en voorbeelden vanuit de praktijk (over hoe het bv. zit met de zeggenschap van gemeenten over bushokjes) **uiterlijk vrijdag 15 november** a.s. bij het ministerie van EZK (via e-mail aan mij) kunnen aanleveren. Op basis hiervan bekijken wij vervolgens in hoeverre wetsvoorstel en memorie van toelichting kunnen worden aangepast – uiteraard voor zover de Telecomcode daarvoor ruimte laat – en gaan we daarmee aan de slag.

Ten slotte stuur ik ter informatie de sheets die afgelopen donderdag zijn gepresenteerd. Het verslag van de sessie volgt later deze week.

Met vriendelijke groet,

10.2.e [redacted]

10.2.e [redacted]

Senior beleidsmedewerker

.....
Ministerie van Economische Zaken en Klimaat

Directie Digitale Economie

Bezuidenhoutseweg 73 | A-zuid | 3^e etage | Postbus 20401 | 2500 EK | Den Haag

.....
T (+31) 10.2.e [redacted] | M (+31) 10.2.e [redacted] | E 10.2.e [redacted] @minezk.nl |

Sessie met gemeenten over Telecomcode

Consultatiereacties

- Gemeenten willen mogelijkheden om regie te kunnen voeren. Impact small cells op straatbeeld is groot.
- De verplichting om in te stemmen met medegebruik betekent dat de gemeente veel te weinig heeft in te brengen.
- Medegebruik beperkt de ruimte die de gemeente heeft om naar eigen inzicht beheer en onderhoud uit te voeren aan de publieke infrastructuur.
- De vraag is of het technisch wel mogelijk om bepaalde functies te combineren.

Consultatiereacties

- › Hoe zit het met de aansprakelijkheid en wie is verantwoordelijk mochten zich storingen voordoen?
- › Verplichte medewerking brengt kosten mee en kunnen maar gedeeltelijk worden verhaald op de telecomaandbieders.
- › Er is te weinig bekend over de effecten van 5G op de gezondheid. Hoe betrek je omwonenden hierbij?
- › Er moeten mogelijkheden blijven om gemeentelijk antennebeleid leidend te laten zijn bij het medegebruik van publieke infrastructuur.

Bağci, S. (Sakine)

Van: 10.2.e <10.2.e @VNG.NL>
Verzonden: dinsdag 12 november 2019 09:16
Aan: 10.2.e
CC: 10.2.e ; 10.2.e ; 10.2.e ; 10.2.e ; 10.2.e@eindhoven.nl; 10.2.e ; 10.2.e@huizen.nl; 10.2.e@heemstede.nl; 10.2.e) 10.2.e ; 10.2.e @alkmaar.nl; 10.2.e @maastricht.nl; 10.2.e @tue.nl; 10.2.e @10.2.e.nl

Onderwerp: RE: sheets + gemaakte afspraak tijdens sessie donderdag

Opvolgingsvlag: Opvolgen
Vlagstatus: Met vlag

Het programma 5G wordt nu ingericht om dit soort vragen structureel op te pakken vanuit de VNG. Blijf dus vooral in contact met ons en blijf ons benaderen. Op dit moment moet het programma een hoop verschillende dingen tegelijk doen, dus als we de eerste keer niet adequaat reageren, val ons dan gewoon nog een paar keer lastig.

10.2.e
 Programmamanager 5G en Digitale Connectiviteit
 Dagen: Maandag en Woensdag (andere in overleg)
 Telefoon: 06 10.2.e
 10.2.e @vng.nl

Van: 10.2.e @connectedworlds.nl
Verzonden: dinsdag 12 november 2019 08:53
Aan: 10.2.e) ; 10.2.e
CC: 10.2.e) ; 10.2.e) ; 10.2.e) ; 10.2.e ; 10.2.e) ; 10.2.e ; 10.2.e@eindhoven.nl; 10.2.e ; 10.2.e@huizen.nl; 10.2.e@heemstede.nl; 10.2.e ; 10.2.e @alkmaar.nl; 10.2.e @maastricht.nl; 10.2.e @tue.nl; 10.2.e @10.2.e.nl

Onderwerp: RE: sheets + gemaakte afspraak tijdens sessie donderdag

Beste 10.2.e en 10.2.e,

Met 3,5 miljoen plekken kan de openbare verlichting een grotere rol gaan spelen bij de uitrol van 5G dan ander straatmeubilair gezien het aantal de mogelijke opstelpunten, de hoogte en de locatie van de straatlantaarns. Als OVLNL, stichting voor de openbare verlichting in Nederland, blijven we graag aangesloten bij deze discussie om daar actief aan deel te nemen, wij zien de mogelijkheden en kennen de praktische consequenties bij het medegebruik van de openbare verlichtingsinfrastructuur.

Daarom twee vragen:

- Kunnen we de informatie ontvangen om op de hoogte te komen van de huidige status?
- Kunnen we voortaan uitgenodigd worden om deel te nemen aan de discussie?

Met hartelijke groet,

10.2.e
 Voorzitter Smart Lighting OVLNL

Van: 10.2.e) 10.2.e @breda.nl
Verzonden: dinsdag 12 november 2019 08:00
Aan: 10.2.e) <10.2.e @minezk.nl>
CC: 10.2.e @vng.nl <10.2.e @vng.nl>; 10.2.e ' <10.2.e @VNG.NL>; 10.2.e) <10.2.e @minezk.nl>; 10.2.e) <10.2.e @minezk.nl>;

10.2.e) <10.2.e @minezk.nl>; 10.2.e ' <10.2.e @zaanstad.nl>; 10.2.e@eindhoven.nl' <10.2.e @eindhoven.nl>; 10.2.e ' <10.2.e @ggdfryslan.nl>; 10.2.e @huizen.nl' 10.2.e @huizen.nl>; 10.2.e@heemstede.nl' 10.2.e @heemstede.nl>; 10.2.e @breda.nl>; 10.2.e @alkmaar.nl' <10.2.e @alkmaar.nl>; 10.2.e @maastricht.nl' <10.2.e @maastricht.nl>; 10.2.e @tue.nl; 10.2.e @connectedworlds.nl

Onderwerp: RE: sheets + gemaakte afspraak tijdens sessie donderdag

Hallo 10.2.e,

Goed om te horen dat er een overleg is tussen VNG/GPKL echter in de sessie van dinsdag is ook geopperd om aansluiting te vinden bij OVLNL of het IGOV.

Dit om de koppeling te leggen tussen de kennis en belangen in de ondergrond (GPKL) en het bovengrondse deel (OVLNL/IGOV).

Kortom kan je aangeven of er nog partijen vanuit het openbare verlichting perspectief worden meegenomen in het overleg met VNG?

Met vriendelijke groet,

10.2.e
Projectmanager
Stadsingenieurs Breda
T 10.2.e
M 10.2.e

Gemeente Breda

www.breda.nl

Van: 10.2.e) <10.2.e @minezk.nl>

Verzonden: maandag 11 november 2019 16:18

Aan: 10.2.e ' <10.2.e @zaanstad.nl>; 10.2.e @alkmaar.nl' 10.2.e @alkmaar.nl>; 10.2.e <10.2.e @breda.nl>; 10.2.e <10.2.e @breda.nl>; 10.2.e@heemstede.nl' <10.2.e @heemstede.nl>; 10.2.e @maastricht.nl' 10.2.e @maastricht.nl>; 10.2.e @huizen.nl' <10.2.e @huizen.nl>; 10.2.e ' 10.2.e @ggdfryslan.nl>; 10.2.e@eindhoven.nl' 10.2.e @eindhoven.nl>

CC: 10.2.e @vng.nl' <10.2.e @vng.nl>; 10.2.e ' <10.2.e @VNG.NL>; 10.2.e) <10.2.e @minezk.nl>; 10.2.e) <10.2.e @minezk.nl>; 10.2.e) 10.2.e @minezk.nl>

Onderwerp: RE: sheets + gemaakte afspraak tijdens sessie donderdag

Hallo 10.2.e en anderen,

Dank ook voor je reactie. Deze ideeën blijven zeker overeind. Goed om dit helder te hebben.

Met vriendelijke groet,

10.2.e

Van: 10.2.e <10.2.e @zaanstad.nl>

Verzonden: maandag 11 november 2019 15:37

Aan: 10.2.e) <10.2.e @minezk.nl>; 10.2.e @alkmaar.nl' <10.2.e @alkmaar.nl>; 10.2.e @breda.nl' <10.2.e @breda.nl>; 10.2.e @breda.nl' <10.2.e @breda.nl>; 10.2.e@heemstede.nl' <10.2.e @heemstede.nl>; 10.2.e @maastricht.nl' 10.2.e @maastricht.nl>; 10.2.e @huizen.nl' <10.2.e @huizen.nl>; 10.2.e ' <10.2.e @ggdfryslan.nl>; 10.2.e@eindhoven.nl' <10.2.e @eindhoven.nl>

CC: 10.2.e @vng.nl' 10.2.e @vng.nl>; 10.2.e ' <10.2.e @VNG.NL>; 10.2.e) <10.2.e @minezk.nl>; 10.2.e) <10.2.e @minezk.nl>;

10.2.e) 10.2.e @minezk.nl>

Onderwerp: RE: sheets + gemaakte afspraak tijdens sessie donderdag

10.2.e, anderen,

Dank voor je mail en de terugkoppeling.

2 punten:

- 1- In de sessie van dinsdag is uitgebreid gesproken over de veelheid van ingezonden bezwaren/brieven van belangengroepen over 5G. Met name de zorgen over straling. In de sessie van dinsdag is besproken dat de GGD's kunnen worden ingezet om de dialoog op lokaal te gaan voeren. De hoop daarbij was dat we op die manier beter kunnen aansluiten op het niveau van waarop dagelijks hierover wordt gecommuniceerd.
- 2- Ook hebben we besproken dat het een idee is om bestuurders van gemeenten in sessie beter te informeren over dit onderwerp. De gedachte daarvan was dat ze daardoor weerbaarder zijn tegen de grote hoeveelheid ingezonden brieven (of de bijna persoonlijke aanvallen zoals de gemeenteraad van Apeldoorn). Via de bestuurders kunnen de bijbehorende gemeenteraadsleden namelijk ook kennis nemen van de materie(binnen de partij kan men info delen).

Blijven deze ideeën overeind, of moeten die ook via de GPKL / VNG opnieuw worden ingebracht?

Groet,

Met vriendelijke groet,

10.2.e

Vergunningverlener & adviseur
nutsvoorzieningen

Ingenieursbureau
Sector Openbare Ruimte

06-10.2.e / c10.2.e
10.2.e @Zaanstad.nl

Werkhuis G2
Werkdgn:
ma/di/do/vr

Postadres: Postbus 2000 1500 GA Zaandam
Bezoekadres: Stadhuisplein 100 1506 MZ Zaandam

Van: 10.2.e) (10.2.e @minezk.nl]

Verzonden: maandag 11 november 2019 15:16

Aan: 10.2.e @alkmaar.nl'; 10.2.e @breda.nl'; 10.2.e @breda.nl'; 10.2.e@heemstede.nl'; 10.2.e
; 10.2.e @maastricht.nl'; 10.2.e @huizen.nl'; 10.2.e ; 10.2.e@eindhoven.nl'

CC: 10.2.e @vng.nl'; 10.2.e ; 10.2.e); 10.2.e); 10.2.e)

Onderwerp: sheets + gemaakte afspraak tijdens sessie donderdag

Beste deelnemers aan de sessie van afgelopen dinsdag,

Zoals bekend heeft donderdag 7 november ook een sessie gemeenten plaatsgevonden over de implementatie van de Telecomcode. Graag informeer ik je over de afspraak die daar is gemaakt, zodat je daar ook gebruik van kunt maken.

Tijdens de sessie van donderdag bleek er namelijk behoefte te zijn om de voorstellen voor aanvullingen/suggesties op het wetsvoorstel implementatie Telecomcode via VNG/GPKL gecoördineerd te laten verlopen en op 21 november a.s. aan de orde te stellen in een commissievergadering van de VNG. Met het oog hierop zal deze week een overleg

plaatsvinden tussen VNG, GPKL en een aantal gemeenten vanuit de sessie van donderdag. Mochten jullie eventuele voorstellen voor verbetering van het wetsvoorstel/toelichting ook bij de VNG willen indienen en/of aan het overleg willen deelnemen dan kan dat via 10.2.e@vng.nl en 10.2.e@VNG.NL. VNG zal het ministerie van EZK vervolgens z.s.m. informeren over het resultaat van de commissievergadering.

In de sessie van donderdag is ook gesproken over concrete aanvullingen/voorstellen voor aanpassing van het implementatiewetsvoorstel en de memorie van toelichting. Afgesproken is dat gemeenten concrete voorstellen voor aanvulling/aanpassing en voorbeelden vanuit de praktijk (over hoe het bv. zit met de zeggenschap van gemeenten over bushokjes) **uiterlijk vrijdag 15 november a.s.** bij het ministerie van EZK (via e-mail aan mij) kunnen aanleveren. Op basis hiervan bekijken wij vervolgens in hoeverre wetsvoorstel en memorie van toelichting kunnen worden aangepast – uiteraard voor zover de Telecomcode daarvoor ruimte laat – en gaan we daarmee aan de slag. Dit is ook zo besproken in de sessie van afgelopen dinsdag, dus mocht je nog suggesties hebben dan kan dat tot en met vrijdag aanstaande.

Ten slotte stuur ik ter informatie de sheets die afgelopen dinsdag zijn gepresenteerd. Het verslag van de sessie volgt later deze week.

Met vriendelijke groet,

10.2.e

10.2.e

Senior beleidsmedewerker

.....
Ministerie van Economische Zaken en Klimaat

Directie Digitale Economie

Bezuidenhoutseweg 73 | A-zuid | 3^e etage | Postbus 20401 | 2500 EK | Den Haag

.....
T (+31) 10.2.e | M (+31) 10.2.e | E 10.2.e@minezk.nl |
.....

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is gezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen.

De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message.

The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

-----disclaimer----- Aan deze e-mail kunnen geen rechten worden ontleend. De Gemeente Zaanstad sluit iedere aansprakelijkheid uit die voortvloeit uit de elektronische verzending van dit bericht. De inhoud van dit e-mailbericht (en de bijlagen) is uitsluitend bestemd voor de geadresseerde(n). Mocht u dit bericht bij vergissing ontvangen hebben dan wordt u verzocht de afzender hierover te informeren en het bericht te verwijderen. Indien u niet de geadresseerde bent noch een geautoriseerde medewerker die kennis mag nemen van berichten voor de geadresseerde, mag u het bericht niet openbaar maken

of op enige wijze verspreiden of vermenigvuldigen. -----disclaimer-----

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is gezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen.

De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message.

The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Voor e-mail gebruik van de Gemeente Breda zie : <https://www.breda.nl/proclaimer>

Van: 10.2.e @maastricht.nl>
Verzonden: woensdag 13 november 2019 10:14
Aan: 10.2.e); 10.2.e @connectedworlds.nl; 10.2.e
CC: 10.2.e); 10.2.e); 10.2.e);
 10.2.e @vng.nl; 10.2.e); 10.2.e); 10.2.e @eindhoven.nl;
 10.2.e); 10.2.e @huizen.nl; 10.2.e @heemstede.nl; 10.2.e);
 10.2.e @alkmaar.nl; 10.2.e @tue.nl; 10.2.e @10.2.e.nl

Onderwerp: RE: sheets + gemaakte afspraak tijdens sessie donderdag

Opvolgingsvlag: Opvolgen
Vlagstatus: Met vlag

Hallo 10.2.e, ik heb in overleg met onze openbare verlichtingsmensen nog wat vragen/opmerkingen op papier gezet waarvan jullie wellicht gebruik kunnen maken bij de verdere acties gericht op verbetering van het wetsvoorstel Telecomcode. Ze zijn echt ingestoken vanuit de praktijk maar ik denk dat dit wel zaken zijn die in dit werkveld leven. En wellicht dat een deel van de antwoorden nog kan worden gegeven via de algemene notitie die jullie hebben toegezegd in de richting van de gemeenten eind december 2019 / begin januari 2020.

- Installatieverantwoordelijkheid: we krijgen een installatie van derden (telecomprovider) aan de openbare verlichting. Zijn wij dan ook verantwoordelijk voor deze (elektrische) installatie?
- Schades/Storingen: Hoe om te gaan als een OV-mast wordt aangereden en/of er storing ontstaat waarop 5G apparatuur zit.
 - Hoe zit het dan met hersteltermijnen. Worden deze dan strenger/strakker en zijn hieraan financiële consequenties aan verbonden?
 - Hoe zit het dan met werkafspraken. Onze aannemer moet altijd veiligstellen, maar hoe zit het met de 5G apparatuur?
 - De extra kosten die hiermee gemoeid zijn kunnen deze verrekend worden met de telecomprovider?
- Aansluiting Netbeheerder: heeft de 5G apparatuur continu spanning nodig?
 - Wie betaalt de kosten voor het aanpassen van de aansluiting?
 - Wie betaalt de periodieke kosten voor de aansluiting en verbruik?
 - Wie sluit de contracten af en beheert deze?
- Databeheer: als er apparatuur aan openbare verlichting komt dan moet de gemeente dit ook beheren in één beheerssysteem.
 - Zijn deze kosten te verrekenen met de telecomprovider?
 - Hoe zit het met revisie/mutaties?
- Zichtbaarheid apparatuur: we willen (zeker in centrumgebieden) geen zichtbare objecten aan een lichtmast.
 - Kan de 5G apparatuur geïntegreerd worden met het armatuur?
 - Wie betaalt voor deze ontwikkelingskosten?
 - Hoe zit het dan met garanties?
 - Hoe zit het dan met beheer/onderhoud?
- Werkzaamheden: als er werkzaamheden verricht dienen te worden aan 5G apparatuur.
 - Hoe gaat dit dan te werk?
 - Moet de telecomprovider eerst toestemming vragen aan beheerder OV?
 - Mag telecomprovider mastluikjes openen? Willen we dit?

10.2.e, we hadden het ook nog over de zeggenschap over straatmeubilair van derden (zoalsabri's, muppi's). In formele zin hebben we zeggenschap hierover omdat wij beheerder zijn van de openbare ruimte. Maar ik verwacht dat wij niet zonder toestemming van de exploitant zomaar apparatuur van derden hierop kunnen (laten) plaatsen/aansluiten, en dat lijkt me contractueel, ook in nieuwe situaties niet gemakkelijk te regelen. We zijn wel verantwoordelijk voor de technische installatie (IV-schap) en hierover hebben we, volgens mij, wel zeggenschap. Maar niet of er objecten van derden aan mogen worden bevestigd.

10.2.e, tot zover.

Met vriendelijke groet,

10.2.e | Senior-beleidsmedewerker Beheer

Wonen en Leefkwaliteit | Gemeente Maastricht

T 10.2.e of 10.2.e | E 10.2.e @maastricht.nl

Mosae Forum 10, 6211 DW Maastricht | Postbus 1992, 6201 BZ Maastricht | www.gemeentemaastricht.nl

Van: 10.2.e)

Verzonden: dinsdag 12 november 2019 17:17

Aan: 10.2.e @connectedworlds.nl'; 10.2.e '

cc: 10.2.e '); 10.2.e '); 10.2.e '); 10.2.e @vng.nl; 10.2.e '); 10.2.e '; 10.2.e @eindhoven.nl; 10.2.e '; 10.2.e @huizen.nl; 10.2.e @heemstede.nl; 10.2.e '; 10.2.e @alkmaar.nl; 10.2.e @tue.nl; 10.2.e @10.2.e.nl

Onderwerp: RE: sheets + gemaakte afspraak tijdens sessie donderdag

Beste 10.2.e,

Dank voor je mail. Wat mij betreft luidt het antwoord op jouw vragen bevestigend. Ik zal je de benodigde informatie separaat toesturen.

Mocht je concrete input op het wetsvoorstel over de (on)mogelijkheden van medegebruik van de openbare verlichtingsinfrastructuur, dan is dat zeer welkom.

Met vr. groet,

10.2.e

Van: 10.2.e @connectedworlds.nl

Verzonden: dinsdag 12 november 2019 08:53

Aan: 10.2.e '); 10.2.e '

cc: 10.2.e '); 10.2.e '); 10.2.e '); 10.2.e @vng.nl; 10.2.e '); 10.2.e '; t.bouw@eindhoven.nl; 10.2.e '; 10.2.e @huizen.nl; 10.2.e @heemstede.nl; 10.2.e '; 10.2.e @alkmaar.nl; 10.2.e @maastricht.nl; 10.2.e @tue.nl; 10.2.e @10.2.e.nl

Onderwerp: RE: sheets + gemaakte afspraak tijdens sessie donderdag

Beste 10.2.e en 10.2.e

Met 3,5 miljoen plekken kan de openbare verlichting een grotere rol gaan spelen bij de uitrol van 5G dan ander straatmeubilair gezien het aantal de mogelijke opstelpunten, de hoogte en de locatie van de straatlantaarns. Als OVLNL, stichting voor de openbare verlichting in Nederland, blijven we graag aangesloten bij deze discussie om daar actief aan deel te nemen, wij zien de mogelijkheden en kennen de praktische consequenties bij het medegebruik van de openbare verlichtingsinfrastructuur.

Daarom twee vragen:

- Kunnen we de informatie ontvangen om op de hoogte te komen van de huidige status?
- Kunnen we voortaan uitgenodigd worden om deel te nemen aan de discussie?

Met hartelijke groet,

10.2.e

Voorzitter Smart Lighting OVLNL

Van: 10.2.e [redacted] 10.2.e [redacted] <[redacted]@breda.nl>

Verzonden: dinsdag 12 november 2019 08:00

Aan: 10.2.e [redacted] <10.2.e [redacted]@minezk.nl>

cc: 10.2.e [redacted]@vng.nl' <10.2.e [redacted]@vng.nl>; 10.2.e [redacted] <10.2.e [redacted]@VNG.NL>; 10.2.e [redacted] <10.2.e [redacted]@minezk.nl>; 10.2.e [redacted] <10.2.e [redacted]@minezk.nl>; 10.2.e [redacted] <10.2.e [redacted]@minezk.nl>; 10.2.e [redacted] <10.2.e [redacted]@zaanstad.nl>; 10.2.e [redacted]@eindhoven.nl' <10.2.e [redacted]@eindhoven.nl>; 10.2.e [redacted] <10.2.e [redacted]@ggdfryslan.nl>; 10.2.e [redacted]@huizen.nl' 10.2.e [redacted]@huizen.nl>; 10.2.e [redacted]@heemstede.nl' <10.2.e [redacted]@heemstede.nl>; 10.2.e [redacted] <10.2.e [redacted]@breda.nl>; 10.2.e [redacted]@alkmaar.nl' <10.2.e [redacted]@alkmaar.nl>; 10.2.e [redacted]@maastricht.nl' 10.2.e [redacted]@maastricht.nl>; 10.2.e [redacted]@tue.nl; 10.2.e [redacted]@connectedworlds.nl

Onderwerp: RE: sheets + gemaakte afspraak tijdens sessie donderdag

Hallo 10.2.e,

Goed om te horen dat er een overleg is tussen VNG/GPKL echter in de sessie van dinsdag is ook geopperd om aansluiting te vinden bij OVLNL of het IGOV.

Dit om de koppeling te leggen tussen de kennis en belangen in de ondergrond (GPKL) en het bovengrondse deel (OVLNL/IGOV).

Kortom kan je aangeven of er nog partijen vanuit het openbare verlichting perspectief worden meegenomen in het overleg met VNG?

Met vriendelijke groet,

10.2.e [redacted]

Projectmanager

Stadsingenieurs Breda

T 10.2.e [redacted]

M 10.2.e [redacted]

Gemeente Breda

www.breda.nl

Van: 10.2.e [redacted] <10.2.e [redacted]@minezk.nl>

Verzonden: maandag 11 november 2019 16:18

Aan: 10.2.e [redacted] <10.2.e [redacted]@zaanstad.nl>; 10.2.e [redacted]@alkmaar.nl' <10.2.e [redacted]@alkmaar.nl>; 10.2.e [redacted] <10.2.e [redacted]@breda.nl>; 10.2.e [redacted] van 10.2.e [redacted]@breda.nl>; 10.2.e [redacted]@heemstede.nl' <10.2.e [redacted]@heemstede.nl>; 10.2.e [redacted]@maastricht.nl' 10.2.e [redacted]@maastricht.nl>; 10.2.e [redacted]@huizen.nl' <10.2.e [redacted]@huizen.nl>; 10.2.e [redacted] <10.2.e [redacted]@ggdfryslan.nl>; 10.2.e [redacted]@eindhoven.nl' <10.2.e [redacted]@eindhoven.nl>

cc: 10.2.e [redacted]@vng.nl' <10.2.e [redacted]@vng.nl>; 10.2.e [redacted] <10.2.e [redacted]@VNG.NL>; 10.2.e [redacted] <10.2.e [redacted]@minezk.nl>; 10.2.e [redacted] <10.2.e [redacted]@minezk.nl>; 10.2.e [redacted]@minezk.nl>

Onderwerp: RE: sheets + gemaakte afspraak tijdens sessie donderdag

Hallo 10.2.e en anderen,

Dank ook voor je reactie. Deze ideeën blijven zeker overeind. Goed om dit helder te hebben.

Met vriendelijke groet,

10.2.e [redacted]

Van: 10.2.e [redacted] <10.2.e [redacted]@zaanstad.nl>

Verzonden: maandag 11 november 2019 15:37

Aan: 10.2.e [redacted] <10.2.e [redacted]@minezk.nl>; 10.2.e [redacted]@alkmaar.nl' <10.2.e [redacted]@alkmaar.nl>; 10.2.e [redacted]@breda.nl' <10.2.e [redacted]@breda.nl>; 10.2.e [redacted]@breda.nl' <10.2.e [redacted]@breda.nl>;

10.2.e@heemstede.nl' <10.2.e@heemstede.nl>; 10.2.e@maastricht.nl' <10.2.e@maastricht.nl>;
10.2.e@huizen.nl' <10.2.e@huizen.nl>; 10.2.e' <10.2.e@ggdfryslan.nl>; 10.2.e@eindhoven.nl'
<10.2.e@eindhoven.nl>
CC: 10.2.e@vng.nl' 10.2.e@vng.nl'; 10.2.e' <10.2.e@VNG.NL>;
10.2.e) <10.2.e@minezk.nl>; 10.2.e <10.2.e@minezk.nl>;
10.2.e@minezk.nl>

Onderwerp: RE: sheets + gemaakte afspraak tijdens sessie donderdag

10.2.e, anderen,

Dank voor je mail en de terugkoppeling.

2 punten:

- 1- In de sessie van dinsdag is uitgebreid gesproken over de veelheid van ingezonden bezwaren/brieven van belangengroepen over 5G. Met name de zorgen over straling. In de sessie van dinsdag is besproken dat de GGD's kunnen worden ingezet om de dialoog op lokaal te gaan voeren. De hoop daarbij was dat we op die manier beter kunnen aansluiten op het niveau van waarop dagelijks hierover wordt gecommuniceerd.
- 2- Ook hebben we besproken dat het een idee is om bestuurders van gemeenten in sessie beter te informeren over dit onderwerp. De gedachte daarvan was dat ze daardoor weerbaarder zijn tegen de grote hoeveelheid ingezonden brieven (of de bijna persoonlijke aanvallen zoals de gemeenteraad van Apeldoorn). Via de bestuurders kunnen de bijbehorende gemeenteraadsleden namelijk ook kennis nemen van de materie(binnen de partij kan men info delen).

Blijven deze ideeën overeind, of moeten die ook via de GPKL / VNG opnieuw worden ingebracht?

Groet,

Met vriendelijke groet,

10.2.e

Vergunningverlener & adviseur
nutsvoorzieningen

Ingenieursbureau
Sector Openbare Ruimte

10.2.e / 10.2.e
10.2.e @Zaanstad.nl

Werkhuis G2
Werkdgn:
ma/di/do/vr

ZNSTD

Postadres: Postbus 2000 1500 GA Zaandam
Bezoekadres: Stadhuisplein 100 1506 MZ Zaandam

Van: 10.2.e) (10.2.e@minezk.nl]

Verzonden: maandag 11 november 2019 15:16

Aan: 10.2.e@alkmaar.nl'; 10.2.e@breda.nl'; 10.2.e@breda.nl'; 10.2.e@heemstede.nl'; 10.2.e
'; 10.2.e@maastricht.nl'; 10.2.e@huizen.nl'; 10.2.e'; 10.2.e@eindhoven.nl'

cc: 10.2.e@vng.nl'; 10.2.e'; 10.2.e 10.2.e); 10.2.e
)

Onderwerp: sheets + gemaakte afspraak tijdens sessie donderdag

Beste deelnemers aan de sessie van afgelopen dinsdag,

Zoals bekend heeft donderdag 7 november ook een sessie gemeenten plaatsgevonden over de implementatie van de Telecomcode. Graag informeer ik je over de afspraak die daar is gemaakt, zodat je daar ook gebruik van kunt maken.

Tijdens de sessie van donderdag bleek er namelijk behoefte te zijn om de voorstellen voor aanvullingen/suggesties op het wetsvoorstel implementatie Telecomcode via VNG/GPKL gecoördineerd te laten verlopen en op 21 november a.s. aan de orde te stellen in een commissievergadering van de VNG. Met het oog hierop zal deze week een overleg plaatsvinden tussen VNG, GPKL en een aantal gemeenten vanuit de sessie van donderdag. Mochten jullie eventuele voorstellen voor verbetering van het wetsvoorstel/toelichting ook bij de VNG willen indienen en/of aan het overleg willen deelnemen dan kan dat via 10.2.e@vng.nl en 10.2.e@VNG.NL van de VNG (10.2.e@vng.nl en 10.2.e@VNG.NL). VNG zal het ministerie van EZK vervolgens z.s.m. informeren over het resultaat van de commissievergadering.

In de sessie van donderdag is ook gesproken over concrete aanvullingen/voorstellen voor aanpassing van het implementatiewetsvoorstel en de memorie van toelichting. Afgesproken is dat gemeenten concrete voorstellen voor aanvulling/aanpassing en voorbeelden vanuit de praktijk (over hoe het bv. zit met de zeggenschap van gemeenten over bushokjes) **uiterlijk vrijdag 15 november a.s.** bij het ministerie van EZK (via e-mail aan mij) kunnen aanleveren. Op basis hiervan bekijken wij vervolgens in hoeverre wetsvoorstel en memorie van toelichting kunnen worden aangepast – uiteraard voor zover de Telecomcode daarvoor ruimte laat – en gaan we daarmee aan de slag. Dit is ook zo besproken in de sessie van afgelopen dinsdag, dus mocht je nog suggesties hebben dan kan dat tot en met vrijdag aanstaande.

Ten slotte stuur ik ter informatie de sheets die afgelopen dinsdag zijn gepresenteerd. Het verslag van de sessie volgt later deze week.

Met vriendelijke groet,

10.2.e@minezk.nl

10.2.e@minezk.nl

Senior beleidsmedewerker

.....
Ministerie van Economische Zaken en Klimaat

Directie Digitale Economie

Bezuidenhoutseweg 73 | A-zuid | 3^e etage | Postbus 20401 | 2500 EK | Den Haag

.....
T (+31) [10.2.e](tel:10.2.e) | M (+31) [10.2.e](tel:10.2.e) | E 10.2.e@minezk.nl |
.....

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is gezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen.

De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message.

The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

-----disclaimer----- Aan deze e-mail kunnen geen rechten worden ontleend. De Gemeente Zaanstad sluit iedere aansprakelijkheid uit die voortvloeit uit de elektronische verzending van dit bericht. De inhoud van dit e-mailbericht (en de bijlagen) is uitsluitend bestemd voor de geadresseerde(n). Mocht u dit bericht bij vergissing ontvangen hebben dan wordt u verzocht de afzender hierover te informeren en het bericht te verwijderen. Indien u niet de geadresseerde bent noch een geautoriseerde medewerker die kennis mag nemen van berichten voor de geadresseerde, mag u het bericht niet openbaar maken of op enige wijze verspreiden of vermenigvuldigen. -----disclaimer-----

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is gezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen.

De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message.

The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Voor e-mail gebruik van de Gemeente Breda zie : <https://www.breda.nl/proclaimer>

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is gezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen.

De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message.

The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

"DISCLAIMER gemeente Maastricht"

" De informatie in dit bericht is uitsluitend bestemd voor de persoon of personen aan wie dit bericht is verzonden. Het bericht kan mogelijk vertrouwelijke informatie bevatten. Mocht dit bericht bij vergissing aan u zijn toegezonden, stuurt u het bericht dan s.v.p. retour afzender en verwijdert u het bericht uit uw bestanden. Het is, zonder onze toestemming, niet toegestaan de u toegezonden informatie te publiceren, te bewerken of verder te verspreiden. In het bericht mogelijk naar voren gebrachte informatie en ideeën zijn in de eerste plaats des schrijvers en vormen niet zonder meer de mening van de gemeente Maastricht."

10.2.e (10.2.e)

Van: 10.2.e
Verzonden: donderdag 14 november 2019 17:00
Aan: 10.2.e@alkmaar.nl; 10.2.e@breda.nl; 10.2.e@breda.nl;
10.2.e@heemstede.nl; 10.2.e@Zaanstad.nl; 10.2.e@maastricht.nl;
10.2.e@huizen.nl; 10.2.e; 10.2.e@eindhoven.nl
CC: 10.2.e); 10.2.e); 10.2.e
Onderwerp: verslag sessie gemeenten implementatie Telecomcode
Bijlagen: Verslag sessie gemeenten over Telecomcode van 5 november 2019 def.docx

Beste deelnemers aan de sessie van afgelopen dinsdag,

Zoals aangekondigd hierbij het verslag van de sessie van afgelopen dinsdag over de implementatie van de Telecomcode.

Mochten hierover nog onduidelijkheden of vragen zijn dan hoor ik het graag.

Vriendelijke groet,

10.2.e

10.2.e

Senior beleidsmedewerker

.....
Ministerie van Economische Zaken en Klimaat

Directie Digitale Economie

Bezuidenhoutseweg 73 | A-zuid | 3^e etage | Postbus 20401 | 2500 EK | Den Haag

.....
T (+31) 10.2.e | M (+31) 10.2.e | E 10.2.e @minezk.nl |
.....

Verslag sessie gemeenten over Telecomcode van 5 november 2019

Aanwezig: 10.2.e (Gemeente Zaanstad), 10.2.e (Gemeente Maastricht), 10.2.e en 10.2.e (Gemeente Breda), 10.2.e (Gemeente Huizen), 10.2.e (Gemeente Heemstede), 10.2.e (Gemeente Alkmaar), 10.2.e (namens Friese gemeenten), 10.2.e (gemeente Eindhoven), 10.2.e, 10.2.e, 10.2.e, 10.2.e en 10.2.e (Ministerie van EZK).

1. Aftrap

10.2.e heet iedereen van harte welkom en geeft het doel van deze sessie aan. Deze sessie wordt gehouden om vanuit het ministerie van EZK een reactie te geven op de zorgen en vragen die de gemeenten hebben geuit bij de consultatie van het wetsvoorstel implementatie Telecomcode. Hierover gaat EZK graag in gesprek met gemeenten om te kijken hoe EZK hieraan tegemoet kan komen.

2. Overzicht van de reacties en rondje gemeenten

10.2.e geeft een korte samenvatting van de reacties (zie ppt-presentatie). De deelnemende gemeenten herkennen zich hierin.

3. Blok 1: Verplichting tot instemmen met verzoeken tot medegebruik van publieke infrastructuur

10.2.e geeft een korte toelichting op de verplichting van de Telecomcode (artikel 57, vierde lid) die voorziet in een recht op toegang voor aanbieders tot openbare gebouwen en andere publieke infrastructuur (zoals lantaarnpalen, bushokjes en verkeerslichten) van overheidsinstanties voor de uitrol van kleine cellen (small cells) voor 5G. De verplichting ziet alleen op de plaatsing van small cells (kleine antennes). De Europese Commissie is bevoegd een nadere definitie (in termen van volume en vermogen) vast te stellen (uiterlijk 30 juni 2020).

De uitrol van 5G zal naar verwachting over een paar jaar gaan plaatsvinden. Monet (een vereniging die namens de aanbieders de plaatsing van antennes afstemt met gemeenten) heeft onlangs becijferd wat die aanbieders verwachten aan toename aan antennes door de uitrol van 5G. Deze toename is 10%; dat zijn ongeveer 4000 extra antennes (en ongeveer 1500 antenne-opstelpunten). Dit is vooral een gevolg van de dekkingsplicht die operators krijgen opgelegd. Daarnaast worden small cell antennes in de komende 3 tot 5 jaar in beperkte mate verwacht en dan alleen op drukke plekken, zoals stadions en drukke winkelcentra.

Na deze toelichting zijn er vanuit de deelnemende gemeenten vragen over o.a. de rechtsfiguur 'medegebruik', het zeggenschaps criterium, de technische geschiktheid, wat behoort tot het netwerk, de situaties waarin een gemeente verzoeken tot medegebruik kan weigeren en de vergoeding die voor het medegebruik gevraagd kan worden.

Instemmen met medegebruik:

EZK licht de verplichting voor gemeenten om in te stemmen met redelijke verzoeken tot medegebruik toe. Het medegebruik is te kwalificeren als een privaatrechtelijke overeenkomst. Partijen moeten dit dus met elkaar overeenkomen. Het betreft dus een andere rechtsfiguur dan de gedoogplicht waarbij de grondeigenaar moet toestaan dat kabels worden aangelegd. In de privaatrechtelijke overeenkomst kan de gemeente met de aanbieder afspraken maken over bijvoorbeeld de voorwaarden waaronder het medegebruik kan plaatsvinden, waaronder de vergoeding voor het medegebruik, het onderhoud en aansprakelijkheid.

Zeggenschaps criterium:

Ook zijn er vragen wanneer de gemeente zeggenschap heeft over de publieke infrastructuur. Hoe zit het bijvoorbeeld met bushokjes. Gemeenten hebben dit vaak uitbesteed bij JCDecaux. Is de gemeente dan verplicht om mee te werken? Gemeenten zullen voorbeelden toesturen rondom dit vraagstuk, met name hoe dit contractueel is geregeld.

Technische geschiktheid:

EZK geeft aan dat verzoeken door de gemeente kunnen worden geweigerd als medegebruik niet mogelijk is, bijvoorbeeld omdat het technisch niet kan of om veiligheidsredenen. De verplichting tot medegebruik gaat niet zo ver dat gemeenten de objecten technisch geschikt moeten maken voor het plaatsen van small cells. Het gaat om medegebruik van objecten die beschikbaar zijn in de gemeente. Door gemeenten wordt het voorbeeld van een lichtmast aangedragen. De installatie van een small cell kan conflicteren met de geldende normen inzake elektriciteit in de lichtmast. De ruimte in de lichtmast voor aansluitingen en beveiligingen zijn beperkt. EZK geeft aan dat dit dan een grond kan zijn om het medegebruik van de small cell te weigeren.

Vergoeding:

EZK geeft een nadere toelichting over de vergoeding voor het medegebruik van een small cell op de infrastructuur die onder de zeggenschap van een gemeente valt. De gemeente mag hiervoor een marktconforme vergoeding vragen. Voor het in behandeling nemen van het verzoek kan een administratieve vergoeding worden gevraagd, vergelijkbaar met het vragen van leges.

4. Blok 2: mogelijkheden om lokaal beleid te voeren/colocatie en gedeeld gebruik

10.2.e gaat in op de regierol van de gemeente. Tijdens de consultatie zijn er veel zorgen geuit over de mogelijkheden van gemeenten om regie te voeren op het beheer van de openbare ruimte. Uitgangspunt is dat de Telecomcode niet toorn aan de bevoegdheden van gemeenten op het terrein van ruimtelijke ordening, bescherming van milieu en van erfgoed. Deze instrumenten kan de gemeente inzetten om sturing te geven aan het plaatsen van small cells. Een aanbieder blijft gehouden aan alle regelgeving die op hem en zijn netwerk van toepassing is, zoals de omgevingsregelgeving.

Daarnaast is er in het wetsvoorstel implementatie Telecomcode een bevoegdheid voor gemeenten om colocatie of gedeeld gebruik op te leggen van onderdelen van de netwerkinfrastructuur. Dit komt een rustig straatbeeld ten goede.

Naar aanleiding hiervan zijn er vragen over het instrument van colocatie. EZK geeft aan dat dit instrument kan worden ingezet bij toepassing van de openbare voorbereidingsprocedure. Op deze manier kunnen alle belangenhebbenden hun zienswijzen inbrengen.

Ook wordt gevraagd of het mogelijk is om stralingsvrije gebieden aan te wijzen. EZK geeft aan dat een gemeente daarbij ook moet betrekken dat dekking nodig is om de veiligheid van burgers te verzekeren (het kunnen bereiken van 112) en het maatschappelijke belang van connectiviteit in het algemeen.

Ook wordt gevraagd of small cells ook technisch kunnen worden gedeeld. EZK geeft aan dat de Europese Commissie juni volgend jaar de technische kenmerken van een small cell zal definiëren en zich daarbij naar verwachting zal beperken tot termen van volume en vermogen. Hoe kleiner het volume zal zijn, hoe lastiger het wordt om een small cell met meerdere aanbieders te delen. Dit speelt bij een eventuele verplichting tot colocatie door een bevoegde autoriteit. Dit zal de Europese Commissie ook in haar afweging betrekken.

6. Blok 3: Plaatsing antennes

Straling/gezondheid

10.2.e licht toe dat er veel onderzoek is gedaan naar mogelijke gezondheidseffecten. De WHO en de Gezondheidsraad concluderen dat in wetenschappelijke onderzoeken geen bewijzen zijn gevonden voor de aanwezigheid van negatieve effecten op de gezondheid door blootstelling aan elektromagnetische velden onder de blootstellingslimieten.

Het Kennisplatform Elektromagnetische Velden en Gezondheid (Kennisplatform EMV) en organisaties als het RIVM, de Gezondheidsraad en GGD'en spelen een belangrijke rol in de advisering en ontsluiting van kennis op het gebied van EMV.

De blootstellingslimieten worden in de praktijk toegepast en nageleefd in Nederland. Het Agentschap Telecom houdt hier toezicht. Om burgers zekerheid te bieden dat de EMV blootstelling binnen de limieten blijven worden deze limieten vastgelegd in de wet. Zo kan Agentschap Telecom hier passend toezicht op houden, ook in de gebruiksfase (na de ingebruikname) van radioapparaten.

Mochten gemeenten willen doorpraten over straling dan wordt geadviseerd om contact op te nemen met de GGD's. Er is verder veel informatie over dit onderwerp te vinden bij het kennisplatform EMV en het Antennebureau.

Gevraagd wordt wanneer de Gezondheidsraad komt met een advies over 5G. Hierop geeft EZK aan dat de Tweede Kamer de Gezondheidsraad heeft verzocht om liefst in het eerste, maar uiterlijk het tweede kwartaal van 2020 advies uit te brengen over mogelijke gezondheidsrisico's in relatie tot 5G.

Een aantal gemeenten geeft aan dat er veel brieven van burgers binnenkomen over straling en dat bestuurders vaak niet weten hoe hiermee om te gaan. EZK geeft aan dat GGD'en en het Kennisplatform EMV hen kunnen helpen in de beantwoording van de vragen. Ook is een idee om bestuurders van gemeenten in een sessie beter te informeren over dit onderwerp.

Verder wordt gevraagd wanneer de ICNIRP-norm die al dateert uit 1998 wordt aangepast. EZK geeft aan dat dat volgend jaar zal gebeuren. Inhoudelijk zal de norm waarschijnlijk niet veel worden aangepast; de aanpassing ziet vooral op de tijdspanne van meten.

Antenneconvenant

10.2.e licht toe dat er besprekingen gaande zijn over de uitwerking van een nieuw convenant. Rond de zomer van dit jaar is overeenstemming bereikt tussen Rijksoverheid, VNG en mobiele operators over een uitgangspuntennotitie voor het nieuwe convenant, met daarin de thema's en focuspunten in verband met de komst van 5G. Small cell antennes vallen in beginsel onder het antenneconvenant: ze zijn vergunningvrij (uitgezonderd op monumenten en bij stadsgezichten), maar een zorgvuldige plaatsing is gewenst.

- De plaatsingsplanprocedure is dan van toepassing op deze antennes en is daarmee onderdeel van een gesprek dat een gemeente met de operators hierover kan voeren.
- Daarnaast wordt aanvullend gedacht aan een artikel in het convenant over small cell antennes en de infrastructuurverplichting van gemeenten. Hierin wordt een basis voor een gesprek tussen operators en gemeenten (beiden kunnen het gesprek aanvragen) met als doel een match te vinden tussen wensen van operators (aan welke infra hebben we behoefte) en de wensen van gemeenten (welke infra denken we dat geschikt is voor opstelpunten) en of hierover verdere afspraken gemaakt kunnen worden.
- Het plaatsingsplangesprek en het gesprek over de infrastructuur kunnen gecombineerd worden tot één gesprek.

EZK zal met de VNG bespreken hoe in de komende periode de gemeenten goed betrokken worden bij de uitwerking van de teksten voor het nieuwe antenneconvenant.

Er is een vraag over de testlocaties. Hiervoor is een vergunning afgegeven door Agentschap Telecom maar de betreffende gemeente was hiervan niet op de hoogte. EZK zal dit onder de aandacht van Agentschap Telecom brengen.

7. Inventarisatie behoeftes gemeenten en samenvatting acties

Acties:

- EZK geeft aan dat de toelichting op het wetsvoorstel op de volgende punten zal worden aangepast:
 - Meer duiding wat medegebruik precies inhoudt.
 - Meer toelichting over de weigeringsgronden, wanneer kan medegebruik worden geweigerd (met name technische geschiktheid).
 - Verduidelijken wanneer gemeenten zeggenschap hebben over hun infrastructuur. Gemeenten zullen op dit punt met voorbeelden komen.
 - Duidelijk aangeven welke vergoeding kan worden gevraagd.
- Gemeenten kunnen voor **15 november** a.s. suggesties aandragen voor aanpassing van de wettekst en de memorie van toelichting.

8. Afronding

EZK licht het verdere proces rond het wetsvoorstel toe. De komende periode zal worden benut om de consultatiereacties te verwerken in het wetsvoorstel. Daarna zal het wetsvoorstel worden voorgelegd aan de Autoriteit Consument en Markt en het Agentschap Telecom voor een uitvoerbaarheidstoets. Het streven is het wetsvoorstel in februari/maart 2020 te behandelen in de Ministerraad met het oog op de adviesaanvraag aan de Raad van State. Na verwerking van het advies van de Raad van State moet het wetsvoorstel nog worden behandeld in de Tweede Kamer en de Eerste Kamer.

EZK zal een verzamelbrief opstellen met daarin een antwoord op de consultatiereacties. EZK zal deze brief naar de deelnemende gemeenten sturen en ook voor een breder publiek kenbaar maken (bijvoorbeeld via de site www.overalsnelinternet.nl).

10.2.e (10.2.e)

Van: 10.2.e)
Verzonden: donderdag 14 november 2019 17:05
Aan: 10.2.e @metropoolregioamsterdam.nl; 10.2.e @oirschot.nl;
 10.2.e @rotterdam.nl; 10.2.e @tilburg.nl;
 10.2.e @tilburg.nl; 10.2.e @tilburg.nl; 10.2.e @vng.nl;
 10.2.e @zwolle.nl; 10.2.e ; 10.2.e @haarlem.nl;
 10.2.e@haarlem.nl; 10.2.e @almere.nl; 10.2.e @haarlemmermeer.nl'
CC: 10.2.e); 10.2.e); 10.2.e);
 10.2.e)
Onderwerp: verslag sessie gemeenten over Telecomcode
Bijlagen: Verslag sessie gemeenten over Telecomcode van 7 november 2019 def.docx

Beste deelnemers aan de sessie van afgelopen donderdag,

Zoals aangekondigd hierbij het verslag van de sessie van afgelopen donderdag over de implementatie van de Telecomcode.

Mochten hierover nog onduidelijkheden of vragen zijn dan hoor ik het graag.

Vriendelijke groet,

10.2.e

10.2.e

Senior beleidsmedewerker

.....
Ministerie van Economische Zaken en Klimaat

Directie Digitale Economie

Bezuidenhoutseweg 73 | A-zuid | 3^e etage | Postbus 20401 | 2500 EK | Den Haag

.....
 T (+31) 10.2.e | M (+31) 10.2.e | E 10.2.e @minezk.nl |

Verlag sessie gemeenten over Telecomcode van 7 november 2019

Aanwezigen:

10.2.e , 10.2.e en 10.2.e (Gemeente Tilburg), 10.2.e (Gemeente Oirschot), 10.2.e (Metropoolregio Amsterdam), 10.2.e (Gemeente Rotterdam), 10.2.e (VNG), 10.2.e (VNG/Stratix), 10.2.e (Gemeente Zwolle/GPKL), 10.2.e en 10.2.e (Gemeente Haarlem), 10.2.e (Gemeente Haarlemmermeer), 10.2.e (Gemeente Almere), 10.2.e , 10.2.e 10.2.e , 10.2.e en 10.2.e (Ministerie van EZK).

1. Aftrap

10.2.e heet iedereen van harte welkom en geeft het doel van deze sessie aan. Deze sessie wordt gehouden om vanuit het ministerie van EZK een reactie te geven op de zorgen en vragen die de gemeenten hebben geuit bij de consultatie van het wetsvoorstel implementatie Telecomcode. Hierover gaat EZK graag in gesprek met gemeenten om te kijken hoe EZK hieraan tegemoet kan komen.

2. Overzicht van de reacties en rondje gemeenten

10.2.e geeft een korte samenvatting van de reacties (zie ppt-presentatie). De deelnemende gemeenten herkennen zich in dit overzicht. Aanvullende punten vanuit gemeenten zijn het vraagstuk privacy en het vraagstuk rondom de ondergrondse uitrol. Dit laatste vergt veel regie van de gemeente. Ook wordt gevraagd hoe de verhouding tussen het wetsvoorstel implementatie Telecomcode en het Antenneconvenant is.

3./4. Blok 1: Verplichting tot instemmen met verzoeken tot medegebruik van publieke infrastructuur en Blok 2: Mogelijkheden om lokaal beleid te voeren/colocatie en gedeeld gebruik

10.2.e geeft een korte toelichting op de verplichting van de Telecomcode (artikel 57, vierde lid) die voorziet in een recht op toegang voor aanbieders tot openbare gebouwen en andere publieke infrastructuur (zoals lantaarnpalen, bushokjes en verkeerslichten) van overheidsinstanties voor de uitrol van kleine cellen (small cells) voor 5G. De verplichting ziet alleen op de plaatsing van small cells (kleine antennes). De Europese Commissie is bevoegd een nadere definitie (in termen van volume en vermogen) vast te stellen (uiterlijk 30 juni 2020).

De uitrol van 5G zal naar verwachting over een paar jaar gaan plaatsvinden. Monet (een vereniging die namens de aanbieders de plaatsing van antennes afstemt met gemeenten) heeft onlangs becijferd wat die aanbieders verwachten aan toename aan antennes door de uitrol van 5G. Deze toename is 10%; dat zijn ongeveer 4000 extra antennes (en ongeveer 1500 antenne-opstelpunten). Dit is vooral een gevolg van de dekkingsplicht die operators krijgen opgelegd. Daarnaast worden small cell antennes in de komende 3 tot 5 jaar in beperkte mate verwacht en dan alleen op drukke plekken, zoals stadions en drukke winkelcentra.

Na deze toelichting zijn er vanuit de deelnemende gemeenten vragen over o.a. de verplichting tot instemmen met medegebruik, de definitie van een small cell, het zeggenschaps criterium, de technische geschiktheid, de situaties waarin een gemeente verzoeken tot medegebruik kan weigeren en de vergoeding die voor het medegebruik gevraagd kan worden.

Definitie van een small cell:

Gevraagd wordt hoe groot small cells zijn en of ze in het Antenneregister moeten worden opgenomen. Ook wordt gevraagd of gedeeld gebruik van small cells ook technisch mogelijk is. EZK geeft aan dat de Europese Commissie juni volgend jaar de technische kenmerken van een small cell zal definiëren en zich daarbij naar verwachting zal beperken tot termen van volume en vermogen. Hoe kleiner het volume zal zijn, hoe lastiger het wordt om een small cell met meerdere aanbieders te delen. Dit speelt bij een eventuele verplichting tot colocatie door een bevoegde autoriteit. Dit zal de Europese Commissie ook in haar afweging betrekken. Een antenne met een vermogen boven de 10 Watt moet in het antenneregister worden opgenomen. Een antenne met een vermogen beneden de 10 Watt moet in het antenneregister worden opgenomen als deze antenne deel uitmaakt van een groter netwerk van antennes waarvan meer dan de helft van het aantal antennes van dat netwerk een zendvermogen van meer dan 10 watt heeft. Dit is veelal het geval voor small cell antennes in operator-netwerken.

Instemmen met medegebruik:

Vragen zijn er rondom de verplichting om in te stemmen met medegebruik. Betekent dit dat de gemeente altijd verplicht is om mee te werken, ook als een aanbieder small cells wil plaatsen op bijvoorbeeld een school? EZK geeft aan dat de huidige instrumenten die de gemeente heeft op het

gebied van ruimtelijke ordening overeind blijven. De gemeente kan bijvoorbeeld plaatsingsverzoeken sturen door zelf een lijst van objecten op te stellen waar aanbieders hun small cells op mogen plaatsen. Ook kan de gemeente in het plaatsingsplangesprek operators informatie geven over locaties die gevoelig liggen binnen de gemeente. De gemeente kan in haar gepubliceerde antennebeleid ook aangeven op welke plaatsen ze faciliterend is dan wel restrictief bij vergunningaanvragen voor antenneplaatsing. Dit laatste geeft ook richting aan operators bij het opzetten van een zoekcirkel voor de plaatsing van nieuwe antennes in het algemeen.

Ook zijn er vragen wat het medegebruik nu precies inhoudt en wat men kan doen als partijen er niet uitkomen. Aangegeven wordt dat het medegebruik is te kwalificeren als een privaatrechtelijke overeenkomst. Partijen moeten het medegebruik dus met elkaar overeenkomen. Het betreft daarmee een andere rechtsfiguur dan de gedoogplicht waarbij de grondeigenaar moet toestaan dat kabels worden aangelegd. In de privaatrechtelijke overeenkomst kan de gemeente met de aanbieder afspraken maken over bijvoorbeeld de voorwaarden waaronder het medegebruik kan plaatsvinden, waaronder de vergoeding voor het medegebruik, het onderhoud en aansprakelijkheid. Mochten partijen niet tot overeenstemming komen dan kan dit worden voorgelegd aan de Autoriteit, Consument en Markt.

Zeggenschaps criterium:

Ook zijn er vragen wanneer de gemeente zeggenschap heeft over de publieke infrastructuur. Hoe zit het bijvoorbeeld met bushokjes. Gemeenten hebben dit vaak uitbesteed. Is de gemeente dan verplicht om mee te werken? Gemeenten zullen voorbeelden toesturen rondom dit vraagstuk, met name hoe dit contractueel is geregeld. Aan de hand hiervan zal EZK dit punt verder verduidelijken in de toelichting.

Weigeringsgronden:

Vragen zijn er rondom de weigeringsgronden. In welke gevallen kan een verzoek tot medegebruik worden geweigerd. EZK geeft aan dat verzoeken door de gemeente kunnen worden geweigerd als medegebruik niet mogelijk is, bijvoorbeeld omdat het technisch niet kan of om veiligheidsredenen. De verplichting tot medegebruik gaat niet zo ver dat gemeenten de objecten technisch geschikt moeten maken voor het plaatsen van small cells. Het gaat om medegebruik van objecten die beschikbaar zijn in de gemeente. Het medegebruik kan ook worden geweigerd omwille van veiligheidsredenen. EZK zal deze weigeringsgronden verder verduidelijken in de memorie van toelichting.

Vergoeding:

Vragen zijn er ook over de vergoeding. Mag dit meer zijn dan een administratieve vergoeding, ook gelet op artikel 16 van de Telecomcode? EZK geeft aan dat voor het medegebruik een small cell op de infrastructuur die onder de zeggenschap van een gemeente valt, een marktconforme vergoeding mag worden gevraagd. EZK zal nog nader ingaan op die vergoeding in relatie tot artikel 16 van de Telecomcode. Voor het in behandeling nemen van het verzoek kan een administratieve vergoeding worden gevraagd, vergelijkbaar met het vragen van leges.

6. Blok 3: Plaatsing antennes

Straling/gezondheid

10.2.e licht toe dat er veel onderzoek is gedaan naar mogelijke gezondheidseffecten. De WHO en de Gezondheidsraad concluderen dat in wetenschappelijke onderzoeken geen bewijzen zijn gevonden voor de aanwezigheid van negatieve effecten op de gezondheid door blootstelling aan elektromagnetische velden (EMV) onder de blootstellingslimieten.

Het Kennisplatform Elektromagnetische Velden en Gezondheid (Kennisplatform EMV) en organisaties als het RIVM, de Gezondheidsraad en GGD'en spelen een belangrijke rol in de advisering en ontsluiting van kennis op het gebied van EMV.

De blootstellingslimieten worden in de praktijk toegepast en nageleefd in Nederland. Het Agentschap Telecom houdt hierop toezicht. Om burgers zekerheid te bieden dat de blootstelling aan EMV binnen de limieten blijft worden deze limieten vastgelegd in de wet. Zo kan Agentschap Telecom hier passend toezicht op houden, ook in de gebruiksfase (na de ingebruikname) van radioapparaten.

Mochten gemeenten willen doorpraten over straling dan wordt geadviseerd om contact op te nemen met de GGD's. Er is verder veel informatie over dit onderwerp te vinden bij het kennisplatform EMV en het Antennebureau.

Gevraagd wordt of de blootstellingslimieten ook zien op andere bronnen van EMV dan die van de small cell. EZK geeft aan dat het voornemen is dat alle bronnen van de omgeving worden

meegenomen en dat alle bronnen– dus ook cumulatief - binnen de blootstellingslimiet moeten blijven.

Ook wordt gevraagd wanneer de ICNIRP-norm die al dateert uit 1998 wordt aangepast. EZK geeft aan dat dat begin volgend jaar zal gebeuren. Inhoudelijk zal de norm waarschijnlijk slechts beperkt worden aangepast; de aanpassing ziet vooral op de tijdspanne van meten.

7. Inventarisatie behoeftes gemeenten en samenvatting acties

Acties:

- EZK geeft aan dat de toelichting op het wetsvoorstel op de volgende punten zal worden aangepast:
 - Meer duiding wat medegebruik precies inhoudt.
 - Meer toelichting over de weigeringsgronden, wanneer kan medegebruik worden geweigerd (met name technische geschiktheid).
 - Verduidelijken wanneer gemeenten zeggenschap hebben over hun infrastructuur. Gemeenten zullen op dit punt met voorbeelden komen.
 - Duidelijk aangeven welke vergoeding kan worden gevraagd.
- Gemeenten kunnen voor **15 november** suggesties aandragen voor aanpassing van de wettekst en de memorie van toelichting.
- Daarnaast bleek er tijdens de sessie van vandaag bij een aantal deelnemers behoefte te zijn om de voorstellen voor aanvullingen/suggesties op het wetsvoorstel implementatie Telecomcode via VNG/GPKL gecoördineerd te laten verlopen en op 21 november a.s. aan de orde te stellen in een commissievergadering van de VNG.
- Er zal een verzamelbrief door EZK worden opgesteld met daarin een antwoord op de consultatiereacties. Deze brief zal naar de deelnemende gemeenten worden gestuurd en ook voor een breder publiek kenbaar worden gemaakt (bv. via de site www.overalsnelinternet.nl).

8. Afronding

EZK licht het verdere proces rond het wetsvoorstel toe. De komende periode zal worden benut om de consultatiereacties te verwerken in het wetsvoorstel. Daarna zal het wetsvoorstel worden voorgelegd aan de Autoriteit Consument en Markt en het Agentschap Telecom voor een uitvoerbaarheidstoets. Het streven is het wetsvoorstel in februari/maart 2020 te behandelen in de Ministerraad met het oog op de adviesaanvraag aan de Raad van State. Na verwerking van het advies van de Raad van State moet het wetsvoorstel nog worden behandeld in de Tweede Kamer en de Eerste Kamer.

10.2.e

Van: 10.2.e
Verzonden: maandag 18 november 2019 12:48
Aan: 10.2.e
Onderwerp: FW: Reactie VNG en GPKL op de Telecommunicatiewet - Niet Definitief
Bijlagen: Reactie VNG en GPKL op Telecommunicatiewet definitief 15-11.docx

Opvolgingsvlag: Opvolgen
Vlagstatus: Met vlag

Ha 10.2.e

Dit is de reactie van VNG/GPKL waar wij het net over hadden.

Groet, 10.2.e

Van: 10.2.e
Verzonden: vrijdag 15 november 2019 18:02
Aan: 10.2.e); 10.2.e); 10.2.e); 10.2.e)
cc: 10.2.e ; 10.2.e ; 10.2.e
Onderwerp: Reactie VNG en GPKL op de Telecommunicatiewet - Niet Definitief

Geachte collega's van Economische Zaken,

Hierbij zend ik namens de VNG en GPKL de niet definitieve reactie op de Telecommunicatiewet waar vorige week om werd gevraagd.

Graag gaan wij in gesprek met jullie over deze reactie.

Met vriendelijke groet,

10.2.e
Programmamanager 5G en Digitale Connectiviteit
Dagen: Maandag en Woensdag (andere in overleg)
Telefoon: 06 10.2.e
10.2.e [@vng.nl](mailto:10.2.e@vng.nl)

Het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat

Directie Digitale Economie

Vrijdag, 15 november 2019

Onderwerp: Tekstvoorstellen Telecommunicatiewet – Niet Definitief

Geachte mevrouw 10.2.e , mevrouw 10.2.e , heer 10.2.e en heer 10.2.e , geacht Ministerie van Economische Zaken,

In de periode 16 juli tot en met 9 september 2019 is er een consultatieronde georganiseerd door uw Ministerie naar aanleiding van de Wijziging van de Telecommunicatiewet. De aanleiding voor de wetwijziging is de implementatie van de EU richtlijn 2018/1972 van 11 december 2018 via het wetsvoorstel implementatie Telecomcode. De consultatie resulteerde in circa 1400 reacties, waarvan 20 afkomstig van gemeenten. Deze gemeentelijke reacties waren voor u een aanleiding tot de organisatie van een tweetal sessies (5 en 7 november) waarin gemeenten werden uitgenodigd om nader in gesprek te gaan over hun vragen en zorgen. Ook de VNG en GPKL waren bij één van deze sessies aanwezig.

Het heeft ons zeer bevreemd, dat ondanks de vele reacties van gemeenten op de wetwijzigingen in de internetconsultatie er vanuit u geen enkel voorstel tot wijziging van de wetteksten of de memorie van toelichting gepresenteerd werd. Daarbij gaf u zelf aan dat als er voor 15 november vanuit de gemeenten geen concrete wijzigingen voorgesteld waren, dat u dan het voorstel zou doorzenden naar de Raad van State.

Als VNG en GPKL zijn we niet blij met deze gang van zaken. De procedure met het totstand komen van de wet en daaruit volgende verplichtingen volgt niet de afspraken tussen Rijk en andere overheden neergelegd in de Code Interbestuurlijke Verhoudingen. De overheden die het betreft zijn met een voldongen feit geconfronteerd. Er is ook slecht inzicht in de financiële en organisatorische gevolgen van deze regelgeving. Dit had eigenlijk al voor besluitvorming in Brussel onderzocht en geconsulteerd moeten worden.

Bovendien vinden wij het verwarrend dat het gesprek op dit moment op verschillende tafels plaatst vind. Naar aanleiding van een bestuurlijke tafel Digitale connectiviteit en lokaal Beleid van van 30 september, door uw Ministerie georganiseerd, hebben een aantal steden zich gecommiteerd om tot een overzicht van knelpunten en benodigde acties te komen dat

op lokaal niveau speelt. De steden werken nu aan dat overzicht. De Telecommunicatiewet is één van de instrumenten waar n.a.v. dat overzicht de knelpunten geadresseerd kunnen worden en waarmee de maatregelen kunnen worden neergeled voor de oplossing. Het proces rondom deze Wetwijziging loopt er nu parallel aan dit en andere relevante trajecten zoals de gesprekken rondom de Antennecovenant. Vanwege de tijdsruk hebben de steden geen kans gekregen om het overzicht af te werken en is er geen oveleg geweest over de relatie tot de relevante instrumenten en geen afstemming rondom de samenhang tussen de verschillende trajecten.

Toch hebben wij onze leden bereid gevonden om naar de tekst van de Wetwijziging te kijken en nadere tekstuele suggesties te doen, bovenop en naast de consultatiereacties die zij al gegeven hadden. De Vereniging van Nederlandse Gemeenten en het Gemeentelijk Platform Kabels en Leidingen bieden u hierbij een eerste, niet definitieve overzicht van tekstuele wijzigingen in de nieuwe hoofdstukken 5b en 5c van de Telecommunicatiewet en verdere opmerkingen. Deze reactie doet niet af aan de reacties die u al ontvangen hebt maar is slechts een toevoeging. Wij verwachten dan ook dat u kennis neemt van ieder van de reacties van onze leden en gemotiveerd om gaat met hun ideeën en vragen, niet alleen ten aanzien van de tekst van het wetsvoorstel, maar ook de bredere beleidsvragen.

Doordat het zo kort dag was, heeft geen van de betrokken beleidscommissies binnen de VNG nog zitting gehad, de reactie is dan ook alleen maar ambtelijk en zal nog worden afgestemd met de bestuurlijk verantwoordelijken volgens de procedures zoals die binnen de Vereniging gelden.

Let wel, de kritische noten in deze reactie, zeggen niet dat gemeenten niet het belang inzien van moderne telecommunicatieinfrastructuur van welke vorm dan ook. De leidende positie die Nederland wereldwijd heeft ten aanzien van vast en mobiel breedband heeft zij mede als gevolg van het flexibele beleid van gemeenten. Gemeenten hebben in de afgelopen jaren ook allerlei initiatieven ontplooid om meer netwerken, meer dekking en meer concurrentie in telecommunicatienetwerken en voorzieningen te krijgen. Zij waarderen de activiteiten van uw ministerie in het kader van Overal Snel Internet, zoals de regionale bijeenkomsten. Zij zijn ook blij dat uw ministerie aan de Gezondheidsraad gevraagd heeft om een onderzoek te doen naar de meest recente stand van zaken ten aanzien van het onderzoek naar straling en volksgezondheid. Wel zien wij de noodzaak voor goede coordinatie en afstemming tussen verschillende trajecten om de leidende positie van Nederland op het gebied van de digitale connectiviteit te kunnen behouden, met respect aan de afspraken rondom Interbestuurlijke Verhoudingen en in dienst van het belang van onze burgers.

Met vriendelijke groet,

10.2.e

Programmamanager 5G

10.2.e

Beleidsmedewerker Leefomgeving, afdeling Beleid

Concept-wetteksten nieuwe hoofdstukken 5b en 5C Telecommunicatiewet met (in rood) de informele reactie van de VNG.

De rode tekst in de wetteksten is toegevoegd. Onder de wetteksten is in rood een toelichting gegeven bij de toevoeging.

Hoofdstuk 5B. Colocatie en gedeeld gebruik

Artikel 5b.1

Een bestuursorgaan kan **aanbieders van telecommunicatienetwerken en -diensten** colocatie of gedeeld gebruik van **bovengrondse en ondergrondse** netwerkelementen en bijbehorende faciliteiten en gedeeld gebruik van **bovengronds en ondergronds** eigendom opleggen vanwege bescherming van het **woon-en leefklimaat en de omgevingskwaliteit**, het milieu, de volksgezondheid of de openbare veiligheid of vanwege stedenbouwkundige of planologische doelstellingen, indien op die netwerkelementen en bijbehorende faciliteiten of eigendom de gedoogplicht, bedoeld in hoofdstuk 5, van toepassing is.

Toelichting:

De eerste toevoeging heeft als doel dat er geen twijfel over bestaat dat deze bepaling ook ziet op bovengrondse en ondergrondse elementen e.d. van netwerken.

De tweede toevoeging heeft als doel meer waarborgen in te bouwen voor de gemeente om te voorkomen dat er bijvoorbeeld (veel) te veel small cells worden aangebracht in de openbare ruimte met (zicht)hinder en verrommeling van het straatbeeld als gevolg of het continue openbreken van de weg voor nieuwe netwerken, waar dit ook door gedeeld gebruik gerealiseerd zou kunnen worden en ook het mogelijke gevolg dat er geen of weinig maatschappelijk draagvlak is voor deze voorzieningen.

Artikel 5b.2

Op de voorbereiding van een besluit tot colocatie of gedeeld gebruik als bedoeld in artikel 5b.1 is afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht van toepassing.

Artikel 5b.3

De Autoriteit Consument en Markt kan een omslagregeling vaststellen voor de kosten van het gedeeld gebruik van faciliteiten of eigendom en van de coördinatie van civieltechnische werken.

Toelichting:

In het algemeen geldt dat de Memorie van Toelichting duidelijker (en waarschijnlijk ook veel langer) zal moeten zijn. Het samenspel tussen Hoofdstuk 5 Telecommunicatiewet "Aanleg, instandhouding en opruiming van kabels", "Hoofdstuk 5a. Medegebruik voorzieningen en coördinatie van civiele werken" en het nieuwe Hoofdstuk 5b en 5c kan verbeterd worden. Zo is het niet goed duidelijk in hoeverre of de colocatie en gedeeld gebruik van 5B samenhangen met 5A Medegebruik voorzieningen en coördinatie van civiele werken en de gedoogplicht van Hoofdstuk 5. De Memorie van Toelichting zegt nu:

“Verder voorziet artikel 44 van de Telecomcode in de mogelijkheid voor bevoegde instanties om in bepaalde situaties colocatie of gedeeld gebruik van netwerkelementen en bijbehorende faciliteiten en gedeeld gebruik van eigendom op te leggen. De bevoegdheden voor lidstaten ten aanzien van houders van toegangsrechten om colocatie of gedeeld gebruik op te leggen worden versterkt om te zorgen voor een eerlijke, efficiënte en milieuverantwoorde uitrol van een nieuw netwerk. Een verbetering van het gezamenlijk gebruik van faciliteiten kan namelijk de milieukosten die de uitrol van infrastructuur meebrengt verlagen en bijdragen tot stedenbouwkundige en planologische doelstellingen. “

Het is duidelijk dat de Telecomcode geïmplementeerd wordt. Het is ook goed dat er doelen zijn, maar betekent gedeeld gebruik, dat de gemeente straks kan eisen dat iemand die netwerk van glasvezel en lege ducts heeft op een locatie deze ducts en vezels ter beschikking stelt van andere telecombedrijven? Om planologische redenen zou dan betekenen dat de gemeente ook kan zeggen dat het planologisch en stedenbouwkundig niet goed uit komt dat een andere partij opnieuw graaft.

Het zou goed zijn dat de ACM een verplichting krijgt voor deze omslagregeling. Op dit punt is er al hoofdstuk 5 die het gezamenlijk aanleggen en gedeeld gebruik van bestaande infrastructuur mogelijk moeten maken, maar aanbieders maken dit in de praktijk moeilijk en duur. Sterker nog er zijn voorbeelden van aanbieders die deze regels gebruiken om de uitrol van andere netwerken te frustreren.

Hoofdstuk 5C. Medegebruik van voorzieningen ten behoeve van draadloze toegangspunten met klein bereik

Artikel 5c.1

In dit hoofdstuk en de daarop berustende bepalingen wordt verstaan onder publieke infrastructuur:

- a. onder zeggenschap van een overheidsinstantie staand openbaar gebouw;
- b. onder zeggenschap van een overheidsinstantie staande fysieke infrastructuur;
- c. onder zeggenschap van een overheidsinstantie staande installatie die onderdeel is van het straatmeubilair.

Toelichting:

Het begrip "zeggenschap" is voor meerdere uitleg vatbaar. De meest voor de hand liggende uitleg is dat bedoeld wordt het recht om ergens over te beslissen. In de Memorie van Toelichting staat dat "openbare gebouwen per definitie onder zeggenschap van een overheidsinstantie staan". Dat is niet zo - vandaar de toevoeging - omdat niet alle openbare gebouwen eigendom zijn van de gemeente. De gemeente Tilburg huurt bijvoorbeeld een stadskantoor. De inhoud van de huurovereenkomst met de verhuurder is relevant voor beantwoording van de vraag of de gemeente het recht heeft om te beslissen of er antennes op of aan het gehuurde gebouw worden aangebracht.

Bij fysieke infrastructuur en straatmeubilair gaat het bijvoorbeeld om lichtmasten en bushaltes. Er dient rekening gehouden te worden met het feit dat deze objecten onderwerp kunnen zijn van lopende (buiten)reclameconcessie-overeenkomsten tussen de gemeente en commerciële reclame-exploitanten. Uit die overeenkomsten kan voortvloeien dat de

gemeente geen of minder zeggenschap heeft. Zo is een reclame-exploitant economisch eigenaar van de abri's in de gemeente Amsterdam.

Artikel 5c.2

1. Een overheidsinstantie stemt in met redelijke verzoeken van aanbieders van openbare elektronische communicatienetwerken en -diensten en van aanbieders van bijbehorende faciliteiten om medegebruik van onder haar zeggenschap staande publieke infrastructuur ten dienste van de aanleg en exploitatie van draadloze toegangspunten met klein bereik, voor zover in de markt geen redelijk alternatief beschikbaar is of zal worden. De overheidsinstantie kan aan het medegebruik de voorwaarde verbinden dat zij ingeval van schaarste met andere aanbieders gedeeld wordt
2. Een overheidsinstantie kan met betrekking tot het medegebruik van onder haar zeggenschap staande publieke infrastructuur een vergoeding vragen en kosten en schades in rekening brengen waarvan de overheidsinstantie aannemelijk maakt dat die kunnen worden toegerekend aan c.q. zijn veroorzaakt door installatie van nieuwe elementen en het medegebruik.
3. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur worden nadere regels gesteld over de fysieke en technische kenmerken van draadloze toegangspunten met klein bereik, aantal en onderlinge afstand, bedoeld in het eerste lid, ~~of over de hoogte van de vergoeding, bedoeld in het tweede lid.~~
4. Een overheidsinstantie die ingestemd heeft met redelijke verzoeken van aanbieders voor medegebruik van onder haar zeggenschap staande publieke infrastructuur ten dienste van draadloze toegangspunten met klein bereik is niet aansprakelijk voor enige (gevolg)schade veroorzaakt door uitval of verminderde prestaties van draadloze toegangspunten
5. Een overheidsinstantie die ingestemd heeft met redelijke verzoeken van aanbieders voor medegebruik van onder haar zeggenschap staande publieke infrastructuur ten dienste van draadloze toegangspunten met klein bereik kan niet aansprakelijk gesteld worden voor enige (gevolg)schade indien zij deze instemming op redelijke gronden moet intrekken.

Toelichting

Het is onduidelijk wat een redelijk verzoek van een aanbieder is. In de context van dit artikel lijkt het al snel dat ieder verzoek redelijk is. Zodra een aanbieder een pand of infrastructuur ziet, zal zij van mening zijn dat het gebruik van dit redelijker is dan het gebruik van een opstelpunt op een gebouw of infrastructuur van een ander. Het moet niet zo zijn dat overheidsinfrastructuur de standaard kerstboom wordt waar de telecombranche zijn small cells in kan hangen. Dit zou alleen het geval moeten zijn als er geen andere locatie voorhanden is.

Het is onduidelijk waarom er hier gebruik wordt gemaakt van een kan bepaling. Er worden nadere regels gesteld over de fysieke en technische kenmerken van draadloze toegangspunten met klein bereik vanuit Brussel, dus waarom wordt deze definitie dan niet overgenomen.

De verplichting is in Brussel nog niet nader uitgewerkt en er is geen zicht op wat er precies besloten gaat worden. Vanuit het Ministerie hebben wij begrepen dat er wel minimaal 3 of 4 antennes in het straat meubilair moeten kunnen. Bij in ieder geval 1 aanbieder bestaat het misverstand dat dit alleen antennes voor de 3.5GHz of zelfs 26GHz betreft, maar er is geen reden waarom andere antennes, bv 900, 1400, 2100 of 2600MHz niet gebruikt kunnen

worden. Sterker nog, als alleen formaat en zendsterkte gedefinieerd worden, dan kunnen we er van uit gaan dat fabrikanten met EU-compatibele small cells komen voor iedere mogelijke toepassing, allemaal precies binnen de eisen.

Mogelijk worden daarvoor ook verschillende small cells gebruikt. Daarbij is het zeer onduidelijk met wat voor aantallen en onderlinge afstand deze antennes geaccepteerd moeten worden. Met aantal en onderlinge afstand wordt beoogd om te voorkomen dat de gemeenten een aantal antennes naast elkaar moet accepteren, omdat bijvoorbeeld small cells individueel voor de 700MHz-900MHz naast die voor de 1400MHz en 2100MHz etc. opgehangen worden, zodat er bijvoorbeeld 5 small cells naast elkaar komen te hangen. Het is met deze verplichting mogelijk dat er een veelheid aan small cells ontstaat op iedere zijde van een openbaar gebouw en ieder object in de straat gehangen wordt. Het ministerie wordt verzocht om de gemeenten te consulteren bij de uitwerking van de regels in Brussel en er op toe te zien dat er naast beperkingen in formaat en zendsterkte, er ook op toegezien wordt dat er beperkingen zijn in het aantal en de bevestiging.

Ten aanzien van de vergoeding zegt het Ministerie in het verslag van de bijeenkomst van donderdag 7-11: Vergoeding:

Vragen zijn er ook over de vergoeding. Mag dit meer zijn dan een administratieve vergoeding, ook gelet op artikel 16 van de Telecomcode? EZK geeft aan dat voor het medegebruik een small cell op de infrastructuur die onder de zeggenschap van een gemeente valt, een marktconforme vergoeding mag worden gevraagd. EZK zal nog nader ingaan op die vergoeding in relatie tot artikel 16 van de Telecomcode. Voor het in behandeling nemen van het verzoek kan een administratieve vergoeding worden gevraagd, vergelijkbaar met het vragen van leges.

Het is in die context onduidelijk wat een AMvB dan gaat doen voor marktconforme vergoedingen. Marktconform wordt in grote mate bepaald door de perceptie van waarde van de eigenaar/medegebruikplichtige, de schaarsheid van de locatie, de hoeveelheid gebruik en dekking van de rest van het netwerk van de telecomaandbieder. Een AMvB zou deze marktconformiteit kunnen verstoren.

Het is de vraag of de tekst van artikel 16 zich verhoudt met het vragen van leges. Leges hoeven niet kostengeörienteerd te zijn. Artikel 16 lijkt dit wel voor te schrijven. Het vereist ook een administratie van kosten en inkomsten en een verrekening. Dit is een significante extra belasting van de gemeentelijke organisatie waar juist ook weer kosten voor gemaakt moeten worden.

De toevoeging in lid 2 heeft als doel te waarborgen dat de gemeente ook andere kosten en schades in rekening moet kunnen brengen. Te denken valt aan de kosten van beheer en onderhoud, degeneratiekosten, schade aan gebouwen, fysieke infrastructuur en straatmeubilair, doorberekening van kosten en schades die derden bij de gemeente in rekening brengen c.q. waarvoor ze de gemeente aansprakelijk stellen e.d.

De VNG vraagt u om lid 4 toe te voegen. Gemeenten kunnen geen aansprakelijkheid aanvaarden voor schade die geleden wordt doordat de infrastructuur om wat voor reden dan ook (tijdelijk) niet functioneert.

De VNG vraagt u om lid 5 toe te voegen. Gelijk bij graven, waar geldt; leggen om niet is verleggen om niet, kan het niet zo zijn dat overheden beperkt worden in de uitoefening van hun taken omdat de kosten die voortvloeien uit het weghalen, verplaatsten etc van small cells op haar verhaald worden. Stel bijvoorbeeld dat een gemeente toestemming gegeven heeft voor small cells op een aantal lantaarnpalen en de gemeente besluit een half jaar later tot herinrichting van de weg, dan kan het niet zo zijn dat hier additionele kosten/schade voor de gemeente uit voortkomen. Of stel dat een gemeentelijk pand verbouwd wordt en er een energie-efficiënte gecoatte glazen voorgevel gerealiseerd wordt voor de gevel, waar nu de small cells aan hangen. Radiosignalen dringen niet goed door een dergelijke gevel, waardoor het nut van de small cells vervalst.

Artikel 5c.3

1. Medegebruik als bedoeld in artikel 5c.2 vindt plaats onder billijke, redelijke, transparante en niet-discriminerende voorwaarden en kan uitsluitend worden geweigerd op objectieve, transparante en evenredige gronden.

2. Onder een grond als bedoeld in het eerste lid wordt verstaan:

- a. de publieke infrastructuur is technisch niet geschikt voor toegangspunten met klein bereik;
- b. de publieke infrastructuur is niet noodzakelijk voor de verbinding van toegangspunten met klein bereik met een backbonenetwerk **of voor het goede functioneren van het netwerk**;
- c. redenen van veiligheid ;
- d. redenen van integriteit en veiligheid van alle reeds aangelegde netwerken of van kritieke nationale infrastructuur;
- e. een risico van ernstige verstoring van de geplande elektronische communicatiediensten wanneer andere diensten via dezelfde infrastructuur worden verstrekt.
- f. **de publieke infrastructuur is uit het oogpunt van bescherming van het woon- en leefklimaat en de omgevingskwaliteit niet geschikt voor toegangspunten met klein bereik;**
- g. **er is bestaande niet-publieke infrastructuur die bij gebruik in grote mate hetzelfde doel bereikt als het gebruik van publieke infrastructuur, welke ook gebruikt kan worden.**
- h. **Architectonische, historische of natuurwaarde of publieke veiligheid**

3. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur worden regels gesteld over de wijze waarop de voorwaarden, bedoeld in het eerste lid, openbaar worden gemaakt.

Toelichting:

De voorwaarden die gemeenten kunnen stellen moeten mits non-discriminatoire niet beperkt zijn. Denk bijvoorbeeld aan eisen om samen te werken binnen het gemeentelijke protocol voor vervanging van infrastructuur bij een ongeluk.

De opsomming van weigeringsgronden in dit artikel is limitatief. De VNG vindt de toegevoegde weigeringsgronden van belang zodat haar leden (beter) in staat zijn om (te veel) small cells te kunnen weigeren bij bijvoorbeeld scholen, ziekenhuizen, verzorgingsinstellingen en andere "gevoelige" locaties.

Technisch niet geschikt: Indien publieke infrastructuur technisch niet geschikt is voor plaatsing van small cells, hebben gemeenten geen verplichting om deze infrastructuur technisch geschikt te maken (bijvoorbeeld 24/7 spanning).

Grote weerstand bij de gebruiker (bijvoorbeeld van een schoolgebouw) of de omgeving zou wel een weigeringsgrond moeten zijn. Weerstand bij gebruikers zou voort kunnen komen uit zorgen over gezondheid. In tegenstelling tot bij particuliere gebouwen, staat er hier nu nergens een bepaling in die de instemming vraagt van de gebouwgebruiker. Ergens moet daar wel plek voor komen.

Het gebruik van publieke infrastructuur moet een laatste redmiddel zijn niet een eerste stap, dus als er andere infrastructuur gebruikt kan worden, dan moet dit een weigeringsgrond kunnen zijn.

h Architectonische, historische of natuur waarde of publieke veiligheid. Dit zijn redenen waarom er volgens Artikel 57 wel een vergunningsaanvraag geëist mag worden van een aanbieder voor een small cell, dus dat moeten redenen zijn waarom medegebruik geweigerd kan worden

Ten aanzien van Lid3 is het onduidelijk waarom er een AMvB nodig zou zijn die de wijze waarop de voorwaarden, bedoeld in het eerste lid, openbaar gemaakt worden. Er zijn al regels ten aanzien van openbaarmaking. Daarbij geldt dat billijk, redelijk, transparant en niet-discriminerend afhankelijk is van de context van de aanvraag. Het moet niet zo zijn dat alle 355 gemeenten verplicht worden voorwaarden voor medegebruik te publiceren. Nog afgezien van de hoeveelheid werk is het niet duidelijk dat dit iets zou toevoegen. Samenwerking in VNG aan een leidraad over hoe om te gaan met verzoeken lijkt veel praktischer en efficiënter en doet geen inbreuk op de beleidsvrijheid van andere overheden.

Artikel 5c.4

Op de afhandeling van een verzoek tot medegebruik zijn de artikelen 5a.2, 5a.8, 5a.9, 5a.12, 5a.14 en 5a.15 van overeenkomstige toepassing.

Het lijkt beter om overheidsinstantie op te nemen in artikelen 5a2 etc. waar dat relevant en noodzakelijk is. Dat dit niet altijd zo is, kan gezien worden in de artikelen hieronder.

5a.8 zegt:

Indien een netwerkexploitant of een onderneming als bedoeld in [artikel 5a.3, tweede en derde lid](#), weigert te voldoen aan een verzoek tot medegebruik informeert hij de verzoeker gemotiveerd en schriftelijk over de redenen voor zijn weigering.

Het moet niet zo zijn dat een netwerkexploitant of onderneming een verzoek tot medegebruik kan weigeren, in geval van een small cells die op gebouwen of infrastructuur van een overheidsinstantie hangt. Als er meerdere zijn, dan moeten ze gezamenlijk het medegebruik mogelijk maken.

5a.12

De bij medegebruik of coördinatie betrokken partijen gebruiken informatie die in het kader van medegebruik van fysieke infrastructuur of coördinatie van civiele werken wordt verstrekt, alsmede informatie die gedurende het medegebruik of de coördinatie is verkregen

uitsluitend voor het doel waarvoor deze informatie is verstrekt of verkregen. Alle informatie wordt vertrouwelijk behandeld.

Dat is voor een overheidsinstantie niet praktisch. Juist voor medegebruik en coördinatie is het van belang dat er met andere marktpartijen en overheidsorganisaties overlegd wordt, in hoeverre er nog meer plannen zijn voor het uitrollen van small cells in het betreffende gebied. Let wel, ook via Monet worden plaatsingsplannen aangekondigd.

5a14 geeft allerlei mogelijkheden voor het stellen van nadere regels bij AMvB. Dit wordt vooral bij de ACM gelegd. Dit is logisch als de subjecten van de regelgeving aanbieders van telecommunicatie en andere infrastructures zijn. Maar dit kan niet zomaar integraal ook voor overheden zijn. Overheidsinstanties hebben een grote bestuurlijke vrijheid hebben ten aanzien van het inrichten van hun eigen regels en procedures. De bevoegdheden van de ACM kunnen hier niet zomaar 1 op 1 ook van toepassing worden op overheidsinstanties.

5A15

Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur kunnen nadere regels worden gesteld omtrent:

- a.de door degene, bedoeld in artikel 5a.3, tweede en derde lid, te verstrekken informatie over de antenne-opstelpunten waarover zij beschikken,
- b.de door degene, bedoeld in artikel 5a.3, tweede en derde lid, te reserveren ruimte op antenne-opstelpunten voor eigen gebruik of voor medegebruik.

Hierbij kunnen aan de Autoriteit Consument en Markt taken worden opgedragen en bevoegdheden worden verleend.

Ook hier worden zeer ver rijkende verplichtingen mogelijk gemaakt. Omdat het zijn van een aanbieder van opstelpunten voor small cells nooit tot de taken van de gemeente gehoord heeft, behoort het ook niet tot informatie die een gemeente normaliter heeft. Haar mogelijk verplichten deze informatie te verzamelen of om haar te verplichten ruimte te reserveren voor medegebruik gaat veel te ver.

Artikel 5c.5

Indien in dit hoofdstuk geregelde onderwerpen in het belang van een goede uitvoering van de richtlijn (EU) 2018/1972 nadere regeling behoeven, kan deze geschieden bij algemene maatregel van bestuur. Hierbij kunnen aan de Autoriteit Consument en Markt taken worden opgedragen en bevoegdheden worden verleend.

Dit is een zeer vaag artikel aangezien de subjecten van deze regelgeving overheidsinstanties zijn. Taken en bevoegdheden van bestuursorganen horen goed omschreven te zijn. Er wordt al verreikend inbreuk gedaan op de vrijheid van overheidsinstanties en gemeenten specifiek. Als daar per AMVB nog eens nader en niet verder omschreven nadere regelingen aan toegevoegd kunnen worden is het helemaal onduidelijk wat er in dit hoofdstuk nu echt wordt geregeld.

Overige opmerkingen:

- In de Memorie van toelichting zien we graag een verwijzing naar de Omgevingswet en andere aanpalende wetgeving;
- Graag zien we een nadere duiding van de bevoegdheid van de Autoriteit Consument en Markt bij geschillen.
- Graag zien we een uitwerking in hoeverre of het staatsrechtelijk mogelijk is dat de centrale overheid medegebruik door commerciële partijen kan eisen van decentrale overheden voor het gebruik van onder zeggenschap van de decentrale overheid staande installaties, gebouwen en infrastructuren.
- Graag zien we een opmerking in de Memorie over hoe overheden kunnen voorkomen dat ze bij het geven van toegang het verwijt kunnen krijgen dat ze ongeoorloofde staatssteun geven.

Van: 10.2.e <10.2.e@amsterdam.nl>
Verzonden: vrijdag 29 november 2019 13:50
Aan: 10.2.e); 10.2.e)
Onderwerp: Presentatie 5G MRA

Beste 10.2.e & 10.2.e ,

Fijn dat jullie beiden over anderhalve week aanwezig zullen zijn bij de 5G ambtelijke sessie van de MRA, om met ons in gesprek te gaan over antennebeleid. Zouden jullie als die klaar is de powerpoint presentatie(s) naar mij kunnen sturen, dan kan ik ze van te voren vast klaar zetten voor jullie.

Tot dan!

Met vriendelijke groet,

10.2.e
Platform Economie

T o6 10.2.e
E 10.2.e @amsterdam.nl
W metropoolregioamsterdam.nl

metropool
regioamsterdam

WTC Amsterdam • I-Tower • second floor
Strawinskylaan 1779 • 1077 XX Amsterdam

De gemeente Amsterdam streeft naar optimale dienstverlening en zorgvuldige afhandeling van e-mailverkeer. Als een e-mail niet voor u is bestemd, verzoekt de gemeente u vriendelijk ons van de juiste adressering op de hoogte te stellen en de e-mail te verwijderen zonder de informatie te gebruiken en te delen met anderen. Voor verdere informatie over de rechten op informatie, zie <https://www.amsterdam.nl/proclaimer>.

10.2.e)

Van: 10.2.e
Verzonden: woensdag 4 december 2019 14:29
Aan: 10.2.e
CC: 10.2.e)
Onderwerp: IIRE: Antenneconvenant

We doen wat we kunnen met elkaar. Van belang is dat KP-EMV en Antennebureau goed zijn toegerust, daar wordt steeds aan gewerkt. Wat ik zie is dat de twijfels steeds gevoed worden door onderzoeken die iets zouden aantonen en wat kan leiden tot desinformatie. Ik ga er van uit dat de Gezondheidsraad ook daaraan goed aandacht geeft in het onderzoek dat ze gaan doen.

Van: 10.2.e
Verzonden: woensdag 4 december 2019 14:17
Aan: 10.2.e)
Onderwerp: RE: Antenneconvenant

Tx 10.2.e ik zie dat het ook een stuk representatiever is. Laat onverlet dat er een flinke groep nog steeds twijfelt en gevoelig is voor deinformatie. Daar moeten we wat tegenover stellen, toch?

Met vriendelijke groet,
 10.2.e
 Directeur

bezoekadres
 Gooimeer 4-15
 1411 DC Naarden

www.monet.nl

postadres
 Postbus 5135
 1410 AC Naarden

KvK 27183457

telefoonnummer
 10.2.e
 0610.2.e

Monet stemt namens de netwerkkoperators de plaatsing van antennes af met overheden en geeft voorlichting over antennes.

Van: 10.2.e) <10.2.e @minezk.nl>
Verzonden: woensdag 4 december 2019 12:48
Aan: 10.2.e <10.2.e @monet.nl>
CC: 10.2.e) <10.2.e @minezk.nl>
Onderwerp: RE: Antenneconvenant

Hoi 10.2.e, dank voor je mail. Zie ook hieronder een onderzoek waarbij het in perspectief met andere bronnen (gevaren volksgezondheid) is gezet. Dan staat het wel wat meer achter in de rij.

10.2.e

Nederlanders willen wel snel 5G-internet, maar gaan niet zelf investeren

Houten, The Netherlands, 28 November 2019 - Een meerderheid van de Nederlanders is bekend met de komst van het 5G-netwerk. Hoewel zij tevreden zijn met de snelheden van het huidige 4G-netwerk, is er wel behoefte aan nog snellere verbindingen. De investeringsbereidheid is echter beperkt. Slechts een klein deel van de Nederlanders is van plan om direct direct actie te ondernemen - bijvoorbeeld door aankoop van een 5G-geschikte smartphone - zodra 5G-netwerken actief worden. Dat blijkt uit recent onderzoek van Telecompaper onder 1.000 Nederlanders.

Een meerderheid (56%) van de Nederlanders geeft aan bekend te zijn met 5G, 13 procent is volledig onbekend met de opvolger van de momenteel snelste mobiele technologie (4G/LTE). Het zijn vooral de senioren die volledig onbekend zijn met 5G, terwijl 16-35 jarigen vaker aangeven wel bekend zijn met de technologie die vanaf 2021 4G moet gaan vervangen.

Nederlanders tevreden over snelheid 4G, willen meer

85 procent van de Nederlanders die momenteel gebruikt van het 4G-netwerk is (zeer) tevreden over de snelheid hiervan (gemiddeld minimaal 40 Mbps download). Toch heeft 39 procent behoefte aan sneller mobiel internet.

Het zijn vooral de jongere leeftijdsgroepen die de hogere (download-)snelheden willen die 5G biedt, in potentie gigabit-snelheden. Van de 25-45 jarigen geeft de helft aan dit te willen, onder de 16-24 jarigen ligt dit zelfs op drie kwart.

Investeringsbereidheid consumenten laag

Wanneer het echter aankomt op de investering die consumenten willen doen om daadwerkelijk gebruik te kunnen maken van het snellere 5G-netwerk, blijkt die bereidheid laag. Slechts 6 procent koopt direct een nieuwe 5G-smartphone, 2 procent wisselt direct van mobiele aanbieder wanneer de huidige aanbieder geen 5G aanbiedt. Vervolgens is er ook een grote groep die eerst afwacht en vervolgens (mogelijk) actie gaat ondernemen.

Ongeveer een derde van de Nederlanders is helemaal niet van plan een nieuwe 5G-smartphone te kopen of over te stappen van aanbieder. Op termijn zullen echter bijna alle Nederlanders met een smartphone de overstap naar 5G gaan maken, zoals we dit eerder ook bij de 4G zagen. Nieuwe smartphones, ook in de lagere segmenten, zullen over een tijd geschikt zijn voor 5G. En waar de MNO's (de operators met een eigen netwerk) eerst hun premium merken - en later hun second brands toelaten op het 5G-netwerk - volgen op langere termijn ook alle MVNO's.

Meer zorgen over straling 5G dan over 3G/4G

Stralingsgevaar is één van de onderwerpen die regelmatig in de media terugkomen wanneer het over 5G gaat. 7 procent van Nederlanders geeft aan zich veel zorgen te maken over de EM- (elektromagnetische) straling van dit nieuwe netwerk. Nog eens 27 procent maakt zich een beetje zorgen.

Over het huidige 3G/4G netwerk zijn Nederlanders iets minder bezorgd, slechts 3 procent maakt zich veel zorgen. Nederlanders die zich meer zorgen maken over het 5G-netwerk dan het 3G/4G netwerk, geven in meerderheid als reden aan dat zij denken dat de straling intenser of hoger is. Overigens geeft ook een groot deel aan dat zij geen idee heeft hoe dit nu precies zit.

Meer zorgen over drugs, roken en UV-straling dan 5G

Hoewel 34 procent van de Nederlanders zich een beetje of veel zorgen maakt over de straling van 5G, zijn er veel andere gevaren die zij hoger inschatten als het gaat om een negatieve impact op de volksgezondheid.

Wanneer Nederlanders gevraagd wordt om vuurwerk, micro-plastic, stikstof, roken, CO2, straling 5G-netwerk, drugs, UV-straling en smog te ordenen op gevaar voor de volksgezondheid, blijken zij drugs als het meest gevaarlijk te zien. 30 procent zet dit op de eerste plek. Op de tweede plek komt roken, gevolgd door smog. Straling van het 5G netwerk komt op de negende en daarmee laagste plek. 4 procent zet 5G straling op plek 1, 37 procent ziet het als het minste gevaar van de lijst. De volledige lijst ziet er als volgt uit:

1. Drugs
2. Roken
3. Smog
4. UV-straling
5. Micro-plastic
6. CO2
7. Stikstof
8. Vuurwerk
9. 5G straling

Onderzoek is uitgevoerd in november 2019, onder 1.000 Nederlanders. Resultaten zijn gewogen op geslacht, leeftijd en opleiding naar CBS standaard. Bovenstaande cijfers worden gepresenteerd door Ed Achterberg tijdens het congres [Telecom Insights: De impact van 5G](#). Meer cijfers komen begin december beschikbaar in een vrij verkrijgbaar 5G-rapport.

Van: 10.2.e <10.2.e @monet.nl>
Verzonden: woensdag 4 december 2019 12:31
Aan: 10.2.e) <10.2.e @minezk.nl>
cc: 10.2.e) 10.2.e @minezk.nl>
Onderwerp: RE: Antenneconvenant

Tx 10.2.e

Hieronder ter info de link naar een onderzoek naar wat mensen weten en vinden van 5G. laat zien dat we nog best wel een communicatie inspanning moeten doen om de negatieve connotatie rond 5G bij een deel van de bevolking weg te nemen.

<https://www.capterra.nl/blog/1096/onderzoek-5g-nederland>

Gr 10.2.e

Met vriendelijke groet,

10.2.e

Directeur

bezoekadres
Gooimeer 4-15
1411 DC Naarden

www.monet.nl

postadres
Postbus 5135
1410 AC Naarden

KvK 27183457

telefoonnummer
10.2.e
10.2.e

Monet stemt namens de netwerkkoperators de plaatsing van antennes af met overheden en geeft voorlichting over antennes.

Van: 10.2.e) <10.2.e @minezk.nl>

Verzonden: woensdag 4 december 2019 11:11

Aan: 10.2.e <10.2.e @monet.nl>

Onderwerp: Antenneconvenant

Hoi 10.2.e,

Ter info: ik heb vanochtend alle deelnemers van het convenant een mail gestuurd met verzoek tot ondertekening van de verklaring voor instemming met verlenging van het antenneconvenant tot en met 31 december 2020. Deze verklaring is afgelopen weken inhoudelijk met alle deelnemers afgestemd.

Groet,

10.2.e

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is gezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen.

De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message.

The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is gezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen.

De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message.

The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Van: 10.2.e <10.2.e@10.2.e.nl>
Verzonden: maandag 9 december 2019 12:27
Aan: 10.2.e); 10.2.e); 10.2.e)
Onderwerp: factsheet 5G
Bijlagen: Monet_factsheet_5G final.pdf

Beste 10.2.e, 10.2.e en 10.2.e,

Bijgaand de finale versie van onze factsheet. In zoverre, dat we periodiek natuurlijk een actualiseringslag zullen doen.

Met groet en tot morgen,

10.2.e

Met vriendelijke groet,

10.2.e

Directeur

bezoekadres

Gooimeer 4-15
1411 DC Naarden

www.monet.nl

postadres

Postbus 5135
1410 AC Naarden

KvK 27183457

telefoonnummer

10.2.e
10.2.e

Monet stemt namens de netwerkoperators de plaatsing van antennes af met overheden en geeft voorlichting over antennes.

Wat betekent de komst van 5G voor uw gemeente?

Mobiele telecommunicatie wordt door steeds meer burgers en bedrijven als basisbehoefte gezien voor het maatschappelijk en economisch verkeer. De behoefte aan betrouwbare en snellere mobiele infrastructuur is in de afgelopen jaren steeds verder toegenomen. Bovendien stijgt het datagebruik nog steeds exponentieel. Daarom heeft het ministerie van Economische Zaken en Klimaat (EZK) in het Actieplan Digitale Connectiviteit en in de Nota Mobiele Communicatie geïnventariseerd welke randvoorwaarden benodigd zijn om de nationale ambities rondom de uitrol van 5G mogelijk te maken.

Monet, de vereniging die namens de mobiele netwerkkoperators KPN, T-Mobile en VodafoneZiggo de plaatsing van antennes afstemt met overheden en hier voorlichting over geeft, heeft dit document opgesteld om ervoor te zorgen dat gemeenten antwoorden krijgen op de belangrijkste vragen rondom 5G:

- I. Wat is 5G?
- II. Welke nieuwe toepassingen maakt 5G mogelijk?
- III. Wanneer komt 5G?
- IV. Wat betekent 5G voor mijn gemeente?
- V. Hoe zit het nu met 5G en gezondheid?

Het doel hiervan is dat gemeenten, samen met mobiele netwerkkoperators, een positieve bijdrage kunnen leveren in het realiseren van de nationale ambities voor connectiviteit.

I. Wat is 5G?

Na 4G is 5G de volgende generatie mobiele communicatie en nodig om aan het steeds toenemende gebruik van mobiel dataverkeer te kunnen blijven voldoen.

"...Het mobiele dataverbruik is in 2018 met 70% gestegen ten opzichte van 2017. Dit verbruik kwam daarmee op 574 miljard MB tegenover 337 miljard MB in 2017. Dat constateert de Autoriteit Consument & Markt (ACM) in de Telecommonitor over het derde en vierde kwartaal van 2018...."

5G is echter meer dan alleen "een sneller en beter en toekomstbestendig 4G". In tegenstelling tot 4G, is 5G niet alleen gericht op de consumentenmarkt, maar heeft juist meerwaarde voor nieuwe toepassingen in de zakelijke markt.

Belangrijke verschillen met 4G zijn dat er bij 5G een veel snellere data-overdracht mogelijk is, dat de reactietijd veel korter is en verbindingen betrouwbaarder zijn. Bovendien kunnen met 5G meerdere apparaten tegelijkertijd verbonden worden. Ook verbruiken apparaten met 5G minder energie voor het zenden en ontvangen van data. De eigenschappen van 5G zorgen ervoor dat 5G niet alleen de toenemende vraag naar mobiele data kan opvangen, het maakt ook een scala aan nieuwe toepassingen mogelijk.

Foto Antenne op daklocatie

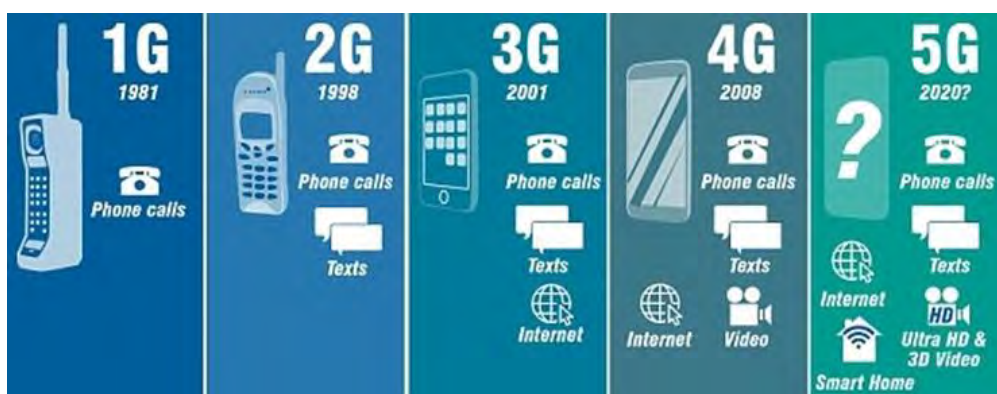
II. Welke nieuwe toepassingen maakt 5G mogelijk ?

Verskillende innovatieve toepassingen die straks (beter) mogelijk zijn via 5G zijn bijvoorbeeld:

1. Slimme gezondheidszorg: het op afstand controleren van de gezondheidswaarden van een patiënt en het continu in de gaten houden van de patiënt, zodat er direct ingegrepen kan worden bij afwijkingen. De bijna te verwaarlozen vertraging (latency) van 5G maakt dit mogelijk. Een andere toepassing in de zorg die 5G bandbreedte nodig heeft, is een toepassing waarbij een expert in het ziekenhuis meekijkt met een hulpverlener in een ziekenwagen, die een bril draagt met een camera.
2. Een veel breder gebruik van virtual en augmented reality in zakelijke en maatschappelijke toepassingen, zoals zorg, toerisme, onderwijs en makelaardij. Bij het richten van de camera van het mobiele toestel op bijvoorbeeld een (museum-)object of situatie wordt belangrijke of interessante

informatie toegevoegd uit beschikbare databases. De lagere latency van 5G maakt beter gebruik van bandbreedte mogelijk.

3. Zorgvuldiger en efficiëntere beslissingen op basis van informatie van grote hoeveelheden data uit meetsensoren, bijvoorbeeld over het begeleiden van verkeersstromen door een stad of dorp, het tijdig signaleren van betonrot in bruggen en wegen, het meten van luchtvervuiling op een bepaalde plek en op een bepaalde tijd, afvalmanagement in gemeenten, crowdcontrol, gewasbescherming- en verbetering.
4. Inspectie en onderhoud op moeilijk toegankelijke plekken met behulp van robotica en drones, bijvoorbeeld voor het inspecteren van windmolens op zee.
5. Smart home: het efficiënter instellen van apparatuur in bedrijven en huishoudens zonder vertraging. Denk bijvoorbeeld aan veiligheidscamera's; er is meer dan genoeg bandbreedte om zorgeloos 24 uur per dag beveiligingsbeelden op te nemen, zonder dat je andere apparaten er last van hebben.
6. Gaming en entertainment: beter gebruik kunnen maken van toepassingen die veel data gebruiken en zeer lage vertraging op het netwerk nodig hebben zoals games en films, ook op drukke locaties.
7. Verbeterde en veiliger opsporing en handhaving (door politie en opsporingsdiensten) door het real-time kunnen opvragen en koppelen van beschikbare informatie uit verschillende bronnen.

III. Wanneer komt 5G?

In Europa zijn drie frequentiebanden aangewezen als de pionier-banden voor 5G. Dit zijn de 700MHz, de 3,5GHz en de 26GHz band. Deze frequentiebanden zijn op dit moment in gebruik voor andere toepassingen. De 700MHz band komt in 2020 ter beschikking voor mobiel gebruik in Nederland. De 3,5GHz band komt later ter beschikking in Nederland, vanaf september 2022. Voor de 26GHz band moet het verdeelbeleid in Nederland nog bepaald worden.

De ambitie van de Europese Unie is om in 2020 in elke lidstaat tenminste één stad te hebben waar 5G is geïntroduceerd. Zo staat de Nederlandse overheid op verschillende plaatsen in Nederland nu al tests met 5G toe. In die tests wordt gekeken of de 5G-technieken goed werken. Dat gebeurt onder andere in de gemeenten Eindhoven, Maastricht, Den Haag, Rotterdam, Helmond, Groningen en in Amsterdam-Zuidoost. Het Antennebureau houdt een overzicht bij van 5G-experimenteellocaties. Hoe snel het 5G-netwerk in Nederland wordt ontwikkeld, hangt af van de frequentieveilingen, maar ook van de investeringen die door mobiele operators en ontwikkelaars van 5G-apparaten worden gedaan. En uiteraard van de medewerking van gemeenten om de uitrol van dit nieuwe netwerk te faciliteren.

IV. Wat betekent 5G voor mijn gemeente?

Er zijn heel wat stappen nodig voordat de Nederlandse burgers en bedrijven gebruik kunnen maken van 5G diensten; veel van deze stappen spelen zich af op een wereldwijd toneel waarop de Nederlandse overheid beperkt invloed heeft.

1. Internationale standaardisatie organisaties ontwikkelen de 5G technologie en bepalen in welke van de hiervoor beschikbare spectrumbanden deze technologie gaat opereren.
2. Wereldwijde leveranciers als Ericsson, Huawei en Nokia produceren de netwerkapparatuur, zoals antennes en netwerkswitches, die kunnen werken op die specifieke spectrumbanden.
3. Netwerk operators rollen deze nieuwe apparatuur uit in hun nationale netwerken. **Hier speelt de gemeente een cruciale faciliterende rol bij de verlening van vergunningen [en bij vergunningvrij: afstemming met operators over de communicatie met burgers].**
4. De Nederlandse overheid stelt spectrum ter beschikking, onder andere via spectrumveilingen. Pas nadat een vergunning is verworven in een spectrumband, kan de apparatuur worden uitgerold en aan worden gezet en komt de nieuwe 5G dienst beschikbaar.
5. Gebruikers kopen bijbehorende mobieltjes die kunnen werken op 5G.

Concreet betekent dit voor de uitrol van 5G voor Nederlandse gemeenten het volgende:

Aanleg glasvezel voor antenne-installaties

Het merendeel van de huidige antenne-installaties is voorzien van een glasvezelverbinding. Aankomende jaren zal mede door de komst van 5G het resterende deel aangesloten worden op glasvezel. Aangezien deze aantallen beperkt zijn en de uitrol van small cells voorlopig nog niet aan de orde is, verwachten operators dat de met de aanleg van glasvezelverbindingen samenhangende werkzaamheden slechts beperkte impact zullen hebben op de openbare ruimte.

Nu – 2022

Uitrol van de 700MHz band

Naar verwachting in mei 2020 worden drie spectrum banden geveild in Nederland: één daarvan is een nieuwe band voor mobiele communicatie; de 700MHz band. Het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat is voornemens om bij deze frequentieveiling een dekkingsverplichting op te leggen ten aanzien van de uitrol van de 700 MHz frequentieband. Dit houdt in dat binnen twee jaar na het verwerven van de licentie op 98% van de oppervlakte van elke gemeente van Nederland dekking moet zijn gerealiseerd. De mobiele operators bereiden zich voor op de komst van deze spectrum band door in bestaande opstelpunten nieuwe antennes uit te rollen die werken op de 700MHz band en ook geschikt zijn voor 5G. Deze nieuwe band zal landelijk een betere dekking opleveren en draagt bij aan een hogere capaciteit van het netwerk. Gemeenten zullen merken dat de mobiele operators langs alle bestaande opstelpunten gaan om werkzaamheden te verrichten en het opstelpunt klaar te maken voor 5G. Dit proces is nu al opgestart in aanloop naar de veiling en loopt waarschijnlijk nog door na de veiling, tot alle opstelpunten zijn aangepast.

Verdichting van het netwerk

Daarnaast plannen de mobiele operators een verdichting van de bestaande mobiele netwerken. Naar verwachting worden circa 10% extra opstelpunten toegevoegd aan de bestaande mobiele netwerken. Dit komt neer op circa 1.500 extra opstelpunten totaal voor de 3 operators gezamenlijk verspreid over heel Nederland. Op deze opstelpunten komen meerdere antennes voor alle banden die een operator in zijn spectrum portfolio heeft, inclusief eventueel de 700MHz band. Met deze nieuwe opstelpunten verbeteren de mobiele operators hun dekking en komen ze tegemoet aan een toenemende vraag naar capaciteit. Gemeenten zullen voor een deel van deze nieuwe opstelpunten nieuwe omgevingsvergunningaanvragen kunnen verwachten (alleen voor de vergunningsplichtige bouwwerken, zoals vrijstaande masten en locaties

op monumenten). Hoeveel extra locaties er in een specifieke gemeente bijkomen is afhankelijk van de huidige dekking en het tekort aan capaciteit dat de mobiele operators de komende jaren voorzien. De behoefte per operator kan per gemeente verschillen. Elk jaar wordt de gemeente geïnformeerd over de ontwikkelingen in de mobiele netwerken via het zogenaamde plaatsingsplan, waarop zowel bestaande antenne-installaties als zoekgebieden voor nieuwe antennes zijn opgenomen. Bij het plaatsingsplan zit een uitnodiging om met de operators een plaatsingsplangesprek te voeren waarin een toelichting gegeven wordt op de concrete planning voor de netwerkverdichting. Elke gemeente ontvangt jaarlijks deze uitnodiging, maar het gesprek kan ook rechtstreeks worden aangevraagd via Monet (<http://www.monet.nl> of info@monet.nl). Het plaatsingsgesprek geeft elk jaar gelegenheid om inzicht te krijgen in locaties waar de operators nog extra antennes nodig hebben en in gesprek te gaan over de laatste ontwikkelingen rondom de plaatsing van antennes.

2023 – 2030

Een nieuwe band voor mobiele communicatie: 3,5GHz

Na september 2022 zal de 3,5GHz band beschikbaar komen in Nederland. Deze band heeft een hogere frequentie dan wat er tot nu toe in gebruik is voor mobiele telecommunicatie en is uitstekend geschikt voor een goede dekking en levert tevens een hoge capaciteit. De verwachting is dat échte innovatieve 5G diensten pas kunnen worden aangeboden als deze band ingezet kan worden in het mobiele netwerk.

Mobiele operators zullen in de periode rondom de veiling van de 3.5GHz band, die naar verwachting eind 2021 plaats zou kunnen vinden, weer langs de bestaande opstelpunten gaan om deze gereed te maken voor de 3,5GHz band. Gemeenten zullen hier net als bij de huidige uitrol van de 700MHz band weinig van merken.

Small cells in de 3,5GHz band

Met de komst van de 3,5GHz band vanaf eind 2022 wordt het ook beter mogelijk om de zogenaamde small cells te gaan gebruiken. Op sommige, hele drukke locaties in Nederland zijn ze al aanwezig (zie de foto hiernaast). Deze kleine antennes zorgen voor een betere dekking en hogere capaciteit op een specifieke locatie; het bereik van een small cell is beperkt tot enkele honderden meters. Small cells zijn in de omgeving minder zichtbaar aanwezig en worden zoveel mogelijk weggewerkt in lantaarnpalen, op bushokjes en in gevels.

Foto Kleine antenne (small cell) op bushokje

Het is nog onduidelijk hoeveel small cells uitgerold zullen worden vanaf dit tijdstip. De kosten van een small cell zijn relatief hoog vergeleken met een standaard opstelpunt, welke een veel groter bereik heeft. Daarom verwachten de mobiele operators alleen small cells uit te rollen in gebieden waar dat echt nodig is en een passende business case te maken is (waar voldoende vraag is naar specifieke connectiviteit die alleen met 5G kan worden ingevuld, en waar klanten bereid zijn voor te betalen).

Dit zullen in eerste instantie vooral zeer drukke publieke gebieden zijn, zoals centrale stations, drukke winkelcentra en (voetbal)stadions.

Het is niet waarschijnlijk dat deze small cells gedurende de komende vijf jaar op grote schaal in heel Nederland worden uitgerold; het is niet nodig en de kosten van small cells zijn daarvoor simpelweg te hoog.

Foto 5G Indoor signaalversterker

Small cells zijn niet vergunningsplichtig als ze voldoen aan bepaalde voorwaarden (wat betreft grootte en vermogen) die de Europese Commissie in juni 2020 zal vaststellen (zie ook art 57 EEC). Uiteraard willen de mobiele operators, als zij small cells willen plaatsen, dat in goed overleg met gemeenten doen. Hiertoe worden de afspraken in het Antenneconvenant gevolgd. Dit convenant wordt in 2020 vernieuwd.

De 26GHz band

De derde frequentieband voor mobiele communicatie waar nu op wereldwijde schaal apparatuur voor wordt ontwikkeld is de 26GHz band. Deze 'millimeter wave' band heeft een nóg hogere frequentie en heeft dus een nog kleiner bereik. Daarbij komt dat een zichtlijn tussen zender en ontvanger bij deze spectrumband noodzakelijk is. Met deze band kunnen lokaal zeer hoge snelheden worden gehaald. De band kan bijvoorbeeld op zeer drukke stedelijke locaties ingezet worden, maar wellicht ook als FWA dienst (Fixed-Wireless Access), een alternatief voor vast internet in gebieden zonder glasvezel.

Het is echter nog onduidelijk wanneer deze band precies beschikbaar komt in Nederland en hoe het beleid door de overheid wordt geformuleerd. Ook de apparatuur voor deze band is nog in ontwikkeling. Pas als deze aspecten zijn uitgekristalliseerd, kunnen de mobiele operators bepalen hoe zij deze band willen inzetten. Zodra operators concrete plannen hebben voor het gebruik van deze frequentieband, zullen zij de informatie hierover delen met de gemeenten.

V. Hoe zit het nu met 5G en gezondheid?

In de samenleving klinken verschillende geluiden over 5G en gezondheid. De mobiele sector volgt nauwgezet de aanwijzingen, limieten en richtlijnen van de bevoegde nationale en internationale autoriteiten op dit punt. Dat zijn in Nederland onder andere de Gezondheidsraad (deze adviseert de Regering), het Kennisplatform EMV en het Agentschap Telecom dat toezicht houdt op de naleving van de normen die voor zendapparatuur gelden.

Op internationaal niveau wordt door de onafhankelijke International Commission on Non-Ionizing Radiation Protection (ICNIRP) wetenschappelijk advies en richtlijnen gegeven ter bescherming van gezondheids- en milieueffecten van niet-ioniserende straling (Non-Ionizing Radiation, NIR) zodat mensen en milieu beschermd worden. Zij stellen de blootstellingslimieten (oftewel, limieten voor straling) op waarbinnen de operators opereren. De Europese Unie heeft alle lidstaten aanbevolen om de blootstellingslimieten van de ICNIRP na te leven ter bescherming van de bevolking. Nederland heeft deze aanbeveling overgenomen. Deze limieten vormen ook een onderdeel van de productveiligheidseisen voor apparatuur die in de handel worden gebracht. Het Agentschap Telecom houdt toezicht door regelmatig metingen te doen in het land en publiceert de [meetresultaten](#). Het Agentschap verricht en [publiceert](#) op dit moment ook additionele metingen bij alle 5G testopstellingen.

De apparatuur van de mobiele operators functioneert ver beneden de door deze autoriteiten opgestelde richtlijnen en limieten. Dit geldt voor alle huidige apparatuur op alle frequenties die nu in gebruik zijn, maar uiteraard straks ook voor alle 5G apparatuur op (nieuwe) frequenties die door de operators in de toekomst gebruikt gaan worden.

Het Kennisplatform Elektromagnetische velden heeft een aparte memo opgesteld over 5G en gezondheid. Deze is hier te vinden: <https://www.kennisplatform.nl/wat-is-5g>

De belangrijkste passages hieruit over 5G en gezondheid en blootstellingslimieten staan hieronder vermeld: *'Het 5G-netwerk moet net als de huidige mobiele netwerken voldoen aan internationale blootstellingslimieten voor elektromagnetische velden. Als de blootstelling onder de daarvoor geldende limieten blijft, ben je voldoende beschermd tegen de nu bekende schadelijke gezondheidseffecten. In de*

blootstellingslimieten is door een marge rekening gehouden met de onzekerheden in het wetenschappelijk onderzoek.

De blootstellingslimieten bepalen wat de maximale sterkte van elektromagnetische velden is waaraan mensen mogen worden blootgesteld. Dat betekent dat de signalen van álle antennes, wifi-routers en mobiele telefoons bij elkaar opgeteld onder de blootstellingslimieten moeten blijven.

Dit verandert niet met de komst van 5G: ook dan moet de totale blootstelling aan elektromagnetische velden, inclusief 5G, onder de blootstellingslimieten blijven. Het Agentschap Telecom controleert de sterkte van elektromagnetische velden.'

Informatiebronnen

Meer informatie over de uitrol van 5G en vragen die voor gemeenten van belang zijn in dit kader kunt u vinden via de volgende websites:

- **OverallSnelInternet.nl** van het ministerie van Economische Zaken en Klimaat. Gemeenten spelen een belangrijke rol bij de aanleg van nieuwe digitale netwerken voor zowel vaste als mobiele netwerken. Deze website helpt gemeenten bij het vormgeven van hun antennebeleid. Bovendien is alle relevante informatie rond 5G hier verzameld: www.overalsnelinternet.nl
- **Antennebureau:** het voorlichtingsbureau van de Rijksoverheid over antennes voor draadloze en mobiele communicatie: www.antennebureau.nl
- **Antenneregister:** hier zijn alle antennes voor mobiele communicatie te vinden: www.antenneregister.nl
- **Kennisplatform Elektromagnetische Velden** maakt wetenschappelijke kennis over elektromagnetische velden en gezondheid begrijpelijk: www.kennisplatform.nl
- **Handreiking mobiele bereikbaarheid gemeenten:** Monet heeft een stappenplan ontwikkeld in samenwerking met het Agentschap Telecom dat in geval van veel voorkomende klachten over mobiele dekking binnen de gemeente, het gemeentebestuur kan helpen de mobiele bereikbaarheid in hun gemeente te verbeteren. Deze Handreiking is te downloaden via de Monet [website](http://www.monet.nl) en van de website van het Agentschap telecom: www.agentschaptelecom.nl/documenten/publicaties/2019/09/19/handreiking-mobiele-bereikbaarheid-gemeenten
- **Vereniging Monet:** www.monet.nl.

Uitnodiging

Al deze ontwikkelingen gaan vanzelfsprekend effect hebben binnen uw gemeente. Wat dit effect precies zal zijn willen we graag met u bespreken in een plaatsingsplangesprek. Hiertoe ontvangen gemeenten zoals gezegd jaarlijks een uitnodiging, maar een dergelijk gesprek kan ook prima op aanvraag.

U kunt dan contact opnemen met Monet op telefoonnummer 0800-0250123 of via info@monet.nl.

Dit is een uitgave van Vereniging Monet. Monet overlegt met overheden over de plaatsing van antennes voor mobiele communicatie en geeft hier voorlichting over.

Antennebureau

Louwrens Wemekamp
MRA 9 december 2019

Lokaal antennebeleid

- Wettelijk kader (landelijk)
- Lokaal beleid
- Gesprek

Over het Antennebureau

- Voorlichtingsbureau namens de Rijksoverheid
- Onderdeel Agentschap Telecom
- Feitelijke informatie over Nederlands antennebeleid
 - techniek
 - gezondheid
 - regelgeving

Regels en afspraken antennepaatsing

- Vrijstaande zendmasten: omgevingsvergunning
- Antennes tot 5 meter: geen omgevingsvergunning
- Antenneconvenant: afspraken over vergunningsvrij

Wat gaat vooraf aan lokaal beleid?

- Visie op digitale connectiviteit (VNG Impactanalyse)
- Vooroverleg met operators (Monet)
- Vraag: Beleidsnota of Omgevingsplan?

Lokaal beleid: ruimtelijke uitgangspunten

- Algemene (welstands)eisen antenneplaatsing
- Voorkeurslocaties afhankelijk van gebied en functie
- Voorwaarden bij monumenten
- Beleid gemeentelijke eigendommen

Lokaal beleid: proces uitgangspunten

- Communicatie en participatie
 - wel/geen invloed inwoners bij locatiekeuze?
- Afspraken over interne en externe afstemming
 - interdisciplinaire teams bij aanvragen
 - één aanspreekpunt

Waarom (gezamenlijk) beleid?

- Duidelijkheid voor alle belanghebbenden (uniformiteit)
- Gemeentelijke regie en steun door gedeelde visie
- Antennesignalen houden zich niet aan grenzen
- Eén keer in gesprek over esthetische keuzes bij monumenten en over lijst met gemeente infra
- Kennis en expertise delen

5G en lokaal antennebeleid

- Andere aanvragers in de toekomst?
- Regie mogelijk door aanbieden eigen infra
- Small cells in vernieuwd Antenneconvenant

Gesprek (voorstel)

- Verschil tussen plaatsingsplangesprek, vooroverleg bij individuele vergunning en vooroverleg lokaal beleid?
- Is lokaal politiek draagvlak haalbaar voor gezamenlijk beleid?
- Ideeën over participatie en antenneplaatsing?

Meer informatie

www.antennebureau.nl

www.overalsnelinternet.nl

www.kennisplatform.nl (gezondheid)

Welke regelgeving komt eraan?

- **Blootstellingslimieten wettelijk vastgelegd**
Limieten in de Telecommunicatiewet

- **Omgevingswet**
Omgevingsvisie en -plan > uitgangspunten antenneplaatsing

- **Europese Telecomcode in Telecommunicatiewet**
 - Overheden moeten hun infrastructuur, inclusief straatmeubilair zoals bushokjes en verkeerslichten tegen redelijke voorwaarden beschikbaar stellen voor small cells.

 - Bestuursorgaan kan gedeeld gebruik opleggen van (gemeentelijk) eigendom en netwerkelementen

Wat is er nieuw vergeleken met 4G?

- Antennetechniek: beamforming en (meer) small cells
- Frequenties er bij: 700 MHz, 3,5 GHz en 26 GHz
- Modulatie: van LTE (4G) naar 5G New Radio

Wat is 5G?

5G = Combinatie mobiel, draadloos en vast

- Mobiel breedband (thuis en op het werk)
- Internet of things (sensoren)
- Ultra-betrouwbare communicatie (reactiesnelheid)

Verwachting Monet

- Modernisering bestaande opstelpunten met ook 5G apparatuur
- In stand houden bestaande locaties
- De komende jaren 10% nieuwe locaties, afhankelijk van capaciteitsbehoefte
- Op termijn Small Cells ten behoeve van extra capaciteit, alleen in extreem drukke gebieden

Bouwstenen voor beantwoording vragen antennes en 5G

Dit document is bedoeld als hulpmiddel voor gemeenten bij het beantwoorden van vragen van instellingen en inwoners die zorgen hebben over (5G-)antennes & gezondheid en aanverwante onderwerpen. De teksten zijn bedoeld om naar eigen inzicht aan te vullen en verdeeld over verschillende thema's. Deze bouwstenen voor de beantwoording van vragen zijn gebaseerd op informatie van het [Antennebureau](#) en van het [Kennisplatform Elektromagnetische Velden en Gezondheid](#) (KP EMV). Waar relevant wordt verwezen naar specifieke wetgeving.

Versie februari 2021

Antennebureau

Aanhef beantwoording

Beste / Geachte **[naam]**,

Hartelijk dank voor uw **[e-mail/brief]**. U maakt zich zorgen over 5G **[aanvullen concrete vraag/oproep]**. Hieronder leest u meer over het landelijke beleid over gezondheid en snelle mobiele communicatie en de rol van de gemeente bij de uitrol van 5G.

Landelijk beleid

Straling mag niet te hoog zijn

De Nederlandse Gezondheidsraad en Wereldgezondheidsorganisatie (WHO) geven aan dat er geen bewijs is voor negatieve gezondheidseffecten door elektromagnetische velden van antennes en zendmasten. Voorwaarde is dat de blootstellinglimieten niet worden overschreden. Deze limieten zijn opgesteld door een onafhankelijke groep internationale wetenschappers de *Internationale Commissie voor Bescherming tegen Niet-Ioniserende Straling (ICNIRP)*. De Europese Unie beveelt de limieten aan haar lidstaten aan. Nederland hanteert de ICNIRP-limieten die beschermen tegen te veel opwarming door de energie van antennesignalen. De limieten bevatten uit voorzorg een ruime veiligheidsmarge om ook rekening te houden met kinderen en mensen met een zwakke gezondheid. Ze gelden ook voor antennes met 5G.

De Gezondheidsraad schrijft in een advies uit september 2020 aan de Tweede Kamer dat een verband tussen blootstelling aan elektromagnetische velden van antennes en negatieve gezondheidseffecten niet is aangetoond en ook niet waarschijnlijk is. Tegelijk zijn negatieve gezondheidseffecten niet uit te sluiten. De Gezondheidsraad adviseert doorlopend onderzoek te blijven doen, onder andere naar 5G. Het Kennisplatform Elektromagnetische Velden heeft een [eerste indruk](#) geschreven over het advies. Het kabinet bekijkt nog op welke manier ze een extra bijdrage kan leveren aan (internationaal) onderzoek dat zich richt op

gezondheidseffecten van blootstelling aan elektromagnetische velden in de 26 GHz-band en op scenariostudies om de algehele blootstelling van individuen zichtbaar te maken. Op dit moment is nog niet te zeggen op welke termijn dit zal plaatsvinden. Het kabinet houdt de vinger aan de pols en blijft de nieuwste wetenschappelijke resultaten volgen. Mocht er uit onderzoek op enig moment blijken dat sprake is van nadelige gezondheidseffecten, dan zal het kabinet passende maatregelen treffen. De Rijksoverheid heeft een [infographic](#) gemaakt waarin wordt uitgelegd hoe het beleid rond straling en gezondheid is geregeld in Nederland.

Toezicht

Agentschap Telecom is de toezichthouder op het gebruik van elektromagnetische velden en meet daarom regelmatig de elektromagnetische straling. In de meeste gevallen meet het agentschap waarden die ver beneden de limieten liggen. Deze metingen zijn openbaar en staan in het [Antenneregister](#). Het agentschap toetst of de elektromagnetische straling onder de geldende blootstellingslimieten blijft. Deze blootstellingslimieten gelden voor de huidige generaties mobiele communicatie (2G, 3G, 4G) en ook voor 5G. Er worden ook metingen gedaan bij antennes die het 5G-signaal gebruiken.

Gemeentelijk beleid

Gemeente volgt landelijke lijn

Of het nu gaat om de elektromagnetische straling in een woning, in een school of op straat, de opgetelde straling van alle aanwezige zendapparaten mag niet te hoog zijn. Dit geldt ook voor de vijfde generatie mobiele communicatie. De gemeente en de landelijke overheid vinden allebei dat technologische vernieuwing niet ten koste mag gaan van onze gezondheid. De gemeente ziet geen reden om te twifelen aan de deskundigheid van de Gezondheidsraad of een gespecialiseerd instituut als het ICNIRP en volgt daarom het landelijke beleid. De rechtbank heeft dit [recent bevestigd](#) in een rechtszaak tegen de Staat over de veiling van 5G-frequenties. Er loopt nog een hoger beroep. Wij volgen de ontwikkelingen op de voet.

Andere visies op antennes en gezondheid

Andere visies

Sommige mensen zijn ervan overtuigd dat de gangbare wetenschappelijke inzichten over de risico's van elektromagnetische velden niet afdoende zijn. Zo circuleren er online video's waarin wordt gesteld dat straling onder de blootstellingslimieten schadelijk is voor de gezondheid. Verder zijn er verschillende oproepen geweest van wetenschappers en andere academici om de uitrol van 5G te stoppen. Daarin wordt meestal gesteld dat er niet gekeken is naar biologische effecten van straling op onze gezondheid en dat uit onderzoek is gebleken dat blootstelling aan elektromagnetische velden onder de blootstellingslimieten schadelijk is.

In dit licht is het goed om te weten dat de Gezondheidsraad, de Wereldgezondheidsorganisatie, het RIVM en het Kennisplatform Elektromagnetische Velden en Gezondheid alle beschikbare onderzoeken [in samenhang beoordelen](#). Zij komen tot de conclusie dat we draadloze apparatuur, waaronder antennes voor mobiele communicatie en die voor 5G, veilig kunnen gebruiken, zolang we ons houden aan de blootstellingslimieten.

Het Kennisplatform besteedt in een van haar teksten ook aandacht aan het verschil tussen een biologisch effect en een gezondheidseffect. Een biologisch effect hoeft namelijk geen gezondheidseffect te zijn. Een biologisch effect is pas schadelijk als het lichaam de veranderingen niet voldoende kan compenseren. Meer hierover leest u in [het artikel op de website van het Kennisplatform](#).

In een recent kort geding is [door de rechter](#) vastgesteld dat er geen aanwijzingen zijn dat de deskundigen waarop de Staat zich verlaat, onzorgvuldig te werk zijn gegaan en geen oog hebben gehad voor kritiek op de introductie van 5G.

Rol van de gemeente

De gemeente bepaalt of er een omgevingsvergunning voor een vrijstaande zendmast wordt afgegeven. Hierbij gelden in elk geval de regels uit het bestemmingsplan. Voor (grote) vrijstaande zendmasten kan de gemeente via lokaal antennebeleid regels vaststellen.

Antennes op gebouwen mogen zonder vergunning worden geplaatst, zolang de antenne niet hoger is dan 5 meter. Dat is landelijke wetgeving. De verwachting is dat met 5G er op zeer drukke plekken meer kleine antennes bijkomen op bushokjes en straatmeubilair. Gemeenten moeten door een voorgenomen aanpassing in de Telecomwet meewerken als een telecombedrijf een kleine antenne wil plaatsen aan een verkeersbord of op een lantaarnpaal van de gemeente. Deze aanpassing komt voort uit Europese wetgeving die hoogwaardig breedbandinternet voor iedereen mogelijk wil maken. De verplichting gaat vanzelfsprekend gepaard met overleg tussen telecombedrijf en gemeente. Daarnaast kan de gemeente via het zogenaamde jaarlijkse plaatsingsplangesprek in gesprek gaan met telecoomaanbieders over voorgenomen vergunningsvrije antenneplaatsing. Zo houdt de gemeente zicht op de plaatsing van kleine antennes en heeft zij invloed op plaatsingskeuzes van vergunningsvrije antennes.

Een gemeente heeft geen invloed op het gebruik van een bepaalde frequentie, het aan- of uitzetten van 5G of het gebruik van een bepaalde antennteknik. Frequenties voor mobiele communicatie worden namelijk techniek-neutraal geveild en vergund door Agentschap Telecom. In het Antenneregister is te zien waar in Nederland 5G wordt aangeboden.

Aansprakelijkheidsstelling

Wat betreft hoofdelijke aansprakelijkheidsstelling van gemeenteraadsleden of bestuurders geldt artikel 22 van de Gemeentewet. Daarin staat dat de leden van het gemeentebestuur en andere personen die deelnemen aan de beraadslaging niet juridisch kunnen worden aangesproken naar aanleiding van wat zij in een raadsvergadering hebben gezegd of besloten. Het is in het belang van de (lokale) democratie dat alle argumenten vrij kunnen worden gedeeld, zodat er goede besluitvorming tot stand komt. Artikel 82 van de Gemeentewet regelt hetzelfde voor raadscommissies en artikel 83 voor bestuurscommissies zoals het Presidium. Een aansprakelijkheidsstelling vat de gemeente daarom op als een oproep om het beleid over antennes aan te passen en als een weergave van zorgen over 5G.

Nut mobiele communicatie

De gemeente vindt het belangrijk dat bedrijven, instellingen en inwoners in de toekomst gebruik kunnen maken van de (voordelen van) vijfde generatie mobiel internet, net zoals onze inwoners nu gebruik kunnen maken van 2G, 3G en 4G. Dat doen we met oog voor de volksgezondheid en een goede ruimtelijke inpassing. Dat u daar zorgen over heeft, blijkt duidelijk uit uw bericht. En mijn reactie neemt uw zorg wellicht niet weg, toch hoop ik dat mijn antwoord meer duidelijkheid geeft.

Meer informatie

Meer informatie over 5G vindt u op de [5G-webpagina](#) en in de factsheet '[Verschillen tussen 4G en 5G, antwoorden op veel gestelde vragen](#)' van het Antennebureau. Informatie van de Rijksoverheid over regels rondom antenneplaatsing vindt u op de webpagina '[Plaatsing antennes](#)' van het Antennebureau.

Meer informatie over straling en gezondheid vindt u op www.kennisplatform.nl.

Met vriendelijke groet,

Van: 10.2.e
Aan: 10.2.e
Onderwerp: factsheet
Datum: maandag 6 januari 2020 12:18:36
Bijlagen: [image001.jpg](#)

Beste 10.2.e,

Allereerst een heel gelukkig 2020 gewenst! Het wordt zeker een spannend en laten we hopen ook een mooi jaar.

Verder vroeg ik me af of het een idee is om de factsheet 5G van Monet naar alle bij de regionale tafels aanwezige ambtenaren te sturen. Zou ik ook zelf willen doen, maar ik kan zoals je weet niet beschikken over de de e-mailadressen.

Ik hoor graag!

Gr 10.2.e

Met vriendelijke groet,

10.2.e

Directeur

bezoekadres

Gooimeer 4-15
1411 DC Naarden

www.monet.nl

postadres

Postbus 5135
1410 AC Naarden

KvK 27183457

telefoonnummer

10.2.e

10.2.e

Monet stemt namens de netwerkoperators de plaatsing van antennes af met overheden en geeft voorlichting over antennes.

10.2.e)

Van: 10.2.e)
Verzonden: maandag 20 januari 2020 09:52
Aan: 10.2.e ; 10.2.e @vng.nl'
CC: 10.2.e); 10.2.e)
Onderwerp: opdrachtomschrijving impactanalyse Telecomcode
Bijlagen: Opdrachtomschrijving impactanalyse Telecomcode voor gemeenten
 20-1-2020.docx

Opvolgingsvlag: Opvolgen
Vlagstatus: Met vlag

Goedemorgen 10.2.e en 10.2.e,

Zoals al eerder aangekondigd stuur ik jullie bij deze de opdrachtomschrijving voor de impactanalyse. Graag jullie reactie hierop, met name op de onderzoeksvragen. Mochten jullie nog suggesties hebben voor onderzoeksbureaus, dan hoor ik dat ook graag.

Lukt het om uiterlijk aanstaande donderdag te reageren? Dat zou fijn zijn, dan kan ik de opdracht daarna bij ons Inkoopplein uitzetten.

Vr. groet,

10.2.e

10.2.e

Senior beleidsmedewerker

.....
Ministerie van Economische Zaken en Klimaat

Directie Digitale Economie

Bezuidenhoutseweg 73 | A-zuid | 3^e etage | Postbus 20401 | 2500 EK | Den Haag

.....
 T (+31) 10.2.e | M (+31) 10.2.e | E 10.2.e @minezk.nl |

Opdrachtschrijving impactanalyse Telecomcode

1. Aanleiding

In december 2018 is richtlijn 2018/1972 tot vaststelling van het Europees wetboek voor elektronische communicatie (hierna: Telecomcode) vastgesteld. Deze richtlijn bevat gemeenschappelijke EU-regels en -doelstellingen voor de regulering van de telecomsector (aanbieders van netwerken en/of diensten). Ten behoeve van de uitrol van 5G voorziet artikel 57 van de Telecomcode in een recht op toegang van aanbieders van tot openbare gebouwen en andere publieke infrastructuur (zoals lantaarnpalen, bushokjes en verkeerslichten) van overheidsinstanties. Deze verplichting ziet alleen op de zogenaamde small cells (kleine antennes) die in de komende jaren kunnen worden ingezet voor de uitrol van 5G. De verplichting wordt geïmplementeerd via een wijziging van de Telecommunicatiewet. Het wetsvoorstel is in de periode juli t/m september 2019 openbaar geconsulteerd.

Deze consultatie heeft veel reacties opgeleverd. Vanuit gemeenten waren er veel vragen en zorgen over de impact van de verplichting om in te stemmen met redelijke verzoeken van aanbieders voor medegebruik van publieke infrastructuur. Naar aanleiding hiervan heeft het ministerie van Economische Zaken en Klimaat (EZK) eind vorig jaar twee informatiesessies met gemeenten/VNG gehouden. Daaruit zijn aanpassingen van het wetsvoorstel naar voren gekomen.

Vervolgens is er eind vorig jaar gesproken met het ministerie van BZK en de VNG over de Code interbestuurlijke verhoudingen. Op grond van die Code moeten Europese beleidsvoornemens worden beoordeeld op de bestuurlijke en financiële consequenties (artikel 9). Dit brengt met zich dat de bestuurlijke en financiële consequenties (inclusief bestuurlijke lasten) voor de provincies, gemeenten en waterschappen en Rijk van artikel 57 van de Telecomcode in kaart gebracht moeten worden. Deze opdracht heeft dan ook betrekking op het in kaart brengen van de bestuurlijke en financiële consequenties.

2. Onderzoeksvragen

In het onderzoek staan de volgende vragen centraal:

1. Wat zijn de bestuurlijke en organisatorische consequenties van de ter implementatie van artikel 57 van de Telecomcode in het wetsvoorstel opgenomen verplichting voor overheidsinstanties? Wat betekent deze verplichting voor de sturingsmogelijkheden van gemeenten op de inrichting van de openbare ruimte en welke gevolgen heeft dat voor het beheer van de eigen publieke infrastructuur? Voor de beoordeling daarvan is van belang dat de overheidsinstanties op grond van die verplichtingen een aantal acties moet uitvoeren. Zo moeten overheidsinstanties de voorwaarden die gelden voor aanbieders omtrent het medegebruik openbaar maken. In dat kader kan de overheidsinstantie een inventarisatie maken van de beschikbare en geschikte fysieke infrastructuur binnen de gemeenten.
2. Wat zijn de financiële consequenties van de verplichting voor overheidsinstanties om in te stemmen met redelijke verzoeken van telecomaandbieders voor het plaatsen van small cells op overheidsinfrastructuur? Daarbij wordt aangetekend dat voor het feitelijke medegebruik door de overheidsinstantie een marktconforme vergoeding kan worden gevraagd. De kosten die gepaard gaan met het medegebruik kunnen daarmee worden verdisconteerd. Voor de administratieve afhandeling van aanvragen voor medegebruik kan een administratieve bijdrage (leges) in rekening worden gebracht. Dit dient dan ook te worden betrokken bij het maken van een financiële inschatting.

Achtergrond en context van deze verplichting

Openbare gebouwen en andere publieke infrastructuur, zoals lantaarnpalen en verkeerslichten, zijn waardevolle locaties voor de plaatsing van kleine cellen. Voor de uitrol van 5G zijn naar verwachting meer antenne-opstelpunten nodig om de huidige dekking en capaciteit te verbeteren. Deze verruiming van mogelijkheden voor opstelpunten faciliteert aanbieders bij de uitrol van 5G om zo nieuwe, toonaangevende diensten aan gebruikers te kunnen aanbieden. De uitrol van 5G levert een positieve bijdrage aan de digitale connectiviteit in steden en Nederland als geheel.

Monet, die namens de mobiele operators de plaatsing van antennes afstemt met gemeenten, heeft ingeschat dat small cell antennes in de komende 3 tot 5 jaar in beperkte mate worden verwacht en dan alleen op drukke plekken, zoals (voetbal)stadions, centrale stations en drukke winkelcentra. De kosten van een small cell zijn relatief hoog vergeleken met een standaard opstelpunt, dat een veel groter bereik heeft. Daarom verwachten de mobiele operators alleen small cells uit te gaan

rollen in gebieden waar dat echt nodig is en waar voldoende vraag is naar specifieke connectiviteit die alleen met 5G kan worden bewerkstelligd. Dit zullen in eerste instantie vooral zeer drukke publieke gebieden zijn, zoals centrale stations, drukke winkelcentra en (voetbal)stadions.

3. Methodiek

Om een goed beeld te krijgen van de financiële en bestuurlijke consequenties is het de bedoeling dat wordt gesproken met de verschillende stakeholders (met name gemeenten, enkele aanbieders en Monet). In de offerte moet worden ingegaan op de methodiek die wordt gebruikt voor het onderzoek. Het bureau dient zowel expertise te hebben op het in kaart brengen van kwantitatieve gegevens voor overheidsinstanties ten gevolge van beleidsvoornemens als kennis te hebben over beleidsvraagstukken.

4. Programma van eisen

Het kostenonderzoek moet een goed en duidelijk beeld opleveren van de financiële en bestuurlijke impact van deze verplichting uit de Telecomcode op overheidsinstanties. Daarnaast dient in het rapport te worden ingegaan op (praktische) oplossingsrichtingen met het oog op een zo gering mogelijke impact op gemeenten van deze verplichting. Uitgangspunt daarbij is evenwel een correcte implementatie van deze verplichting uit de Telecomcode.

5. Planning

De Europese richtlijn moet uiterlijk 21 december 2020 zijn omgezet in nationaal recht. Gelet hierop is het van belang dat de opdracht binnen de planning van het implementatiewetsvoorstel wordt uitgevoerd. De planning van het wetsvoorstel is als volgt:

- 17 februari: aanvraag uitvoeringstoets aan ACM/AT
- Eind maart: uitvoeringstoetsen gereed
- April: verwerken uitvoeringstoetsen
- Mei: behandeling wetsvoorstel ministerraad en adviesaanvraag Raad van State

Voor het onderzoek betekent dit dat deze parallel loopt aan de uitvoeringstoetsen door ACM en AT.

- januari: uitzetten onderzoeksopdracht Inkoopplein (bureau's: Kwink, Cebeon, Panteia)
- februari: start onderzoek
- eind maart: oplevering eindrapport

6. Bedrag

Het onderzoek zal worden uitgezet met een maximumbedrag vanPM: overleggen met Inkoopplein.

7. Begeleiding van het onderzoek

Opdrachtgever van het onderzoek is mw. 10.2.e (plv. directeur Digitale Economie van het Ministerie van EZK).

Het onderzoek wordt begeleid door een begeleidingsgroep bestaande uit:

- Ministerie van EZK (10.2.e)
- Ministerie van EZK (10.2.e /10.2.e en 10.2.e als meelezers).
- VNG
- BZK (PM: vragen)

8. Relevante bronnen

- Laatste versie van wetsvoorstel implementatie Telecomcode
- Uitgangspuntennotitie antennebeleid
- Factsheet Monet

10.2.e)

Van: 10.2.e)
Verzonden: dinsdag 21 januari 2020 11:10
Aan: 10.2.e ; 10.2.e
CC: 10.2.e ; 10.2.e)
Onderwerp: RE: opdrachtomschrijving impactanalyse Telecomcode

Opvolgingsvlag: Opvolgen
Vlagstatus: Met vlag

Hoi 10.2.e,

Dat snap ik, we doen ons best om zo zijn spoedig mogelijk tot een versie te komen die met jullie kan worden gedeeld. Het is best ingewikkeld allemaal, alles grijpt erg op elkaar in.

Groet, 10.2.e

Van: 10.2.e
Verzonden: dinsdag 21 januari 2020 11:07
Aan: 10.2.e); 10.2.e
CC: 10.2.e); 10.2.e)
Onderwerp: RE: opdrachtomschrijving impactanalyse Telecomcode

Hoi 10.2.e,

Het is goed dat de laatste versies naar het onderzoeksbureau gaan, maar ik heb wat ongedurige gemeenten die ook graag zouden weten wat de stand van zaken is. Het zou helpen als jullie de voorstellen voor een gewijzigde tekst van die artikelen zo snel mogelijk bij ons krijgen. Dit kunnen we dan aan de gemeenten laten zien en daarmee kunnen we naar ik hoop wat ongerustheid wegnemen.

Groet,

10.2.e
 Programmamanager 5G en Digitale Connectiviteit
 Dagen: Maandag en Woensdag (andere in overleg)
 Telefoon: 06 10.2.e
 10.2.e [@vng.nl](mailto:10.2.e@vng.nl)

Van: 10.2.e) <10.2.e [@minezk.nl](mailto:10.2.e@minezk.nl)>
Verzonden: dinsdag 21 januari 2020 09:03
Aan: 10.2.e <10.2.e [@VNG.NL](mailto:10.2.e@VNG.NL)>; 10.2.e <10.2.e [@VNG.NL](mailto:10.2.e@VNG.NL)>
CC: 10.2.e) <10.2.e [@minezk.nl](mailto:10.2.e@minezk.nl)>; 10.2.e) <10.2.e [@minezk.nl](mailto:10.2.e@minezk.nl)>
Onderwerp: RE: opdrachtomschrijving impactanalyse Telecomcode

Hoi 10.2.e

Dat is mooi. De teksten zijn nog in bewerking. Uiteraard krijgt het onderzoeksbureau de laatste versies van het wetsvoorstel en toelichting mee.

Vr. groet,

10.2.e

Van: 10.2.e <10.2.e@VNG.NL>
Verzonden: maandag 20 januari 2020 10:39
Aan: 10.2.e <10.2.e@minezk.nl>; 10.2.e <10.2.e@VNG.NL>
CC: 10.2.e <10.2.e@minezk.nl>; 10.2.e <10.2.e@minezk.nl>
Onderwerp: RE: opdrachtomschrijving impactanalyse Telecomcode

Hoi 10.2.e,

We zullen er naar kijken. Ik vind het in ieder geval opvallend dat er geen nieuwe versie van de tekst van de Telecomwet en de Memorie van Toelicht bij zit. De tekst en de toelichting bepalen in grote mate de impact. Hebben jullie al een nieuwe versie?

Groet,

10.2.e
Programmamanager 5G en Digitale Connectiviteit
Dagen: Maandag en Woensdag (andere in overleg)
Telefoon: 06 10.2.e
10.2.e @vng.nl

Van: 10.2.e <10.2.e@minezk.nl>
Verzonden: maandag 20 januari 2020 09:52
Aan: 10.2.e <10.2.e@VNG.NL>; 10.2.e <10.2.e@VNG.NL>
CC: 10.2.e <10.2.e@minezk.nl>; 10.2.e <10.2.e@minezk.nl>
Onderwerp: opdrachtomschrijving impactanalyse Telecomcode

Goedemorgen 10.2.e en 10.2.e,

Zoals al eerder aangekondigd stuur ik jullie bij deze de opdrachtomschrijving voor de impactanalyse. Graag jullie reactie hierop, met name op de onderzoeksvragen. Mochten jullie nog suggesties hebben voor onderzoeksbureaus, dan hoor ik dat ook graag.

Lukt het om uiterlijk aanstaande donderdag te reageren? Dat zou fijn zijn, dan kan ik de opdracht daarna bij ons Inkoopplein uitzetten.

Vr. groet,

10.2.e

10.2.e
Senior beleidsmedewerker

.....
Ministerie van Economische Zaken en Klimaat
Directie Digitale Economie
Bezuidenhoutseweg 73 | A-zuid | 3^e etage | Postbus 20401 | 2500 EK | Den Haag

.....
T (+31) 10.2.e | M (+31) 6 10.2.e | E 10.2.e @minezk.nl |
.....

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is gezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen.

De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message.

The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is gezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen.

De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message.

The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

10.2.e)

Van: 10.2.e <10.2.e@VNG.NL>
Verzonden: donderdag 23 januari 2020 18:42
Aan: 10.2.e); 10.2.e
CC: 10.2.e); 10.2.e)
Onderwerp: RE: opdrachtomschrijving impactanalyse Telecomcode
Bijlagen: Opdrachtomschrijving impactanalyse Telecomcode voor gemeenten 20-1-2020
 rvdb VNG FV.docx; 20191219 opzet basisinformatie over analyses.docx

Opvolgingsvlag: Opvolgen
Vlagstatus: Met vlag

Hallo 10.2.e,

Hierbij de reacties van de gemeenten. Ik heb ook een document bijgevoegd van hoe VNG Realisatie impactanalyses doet. Zij zouden ook graag bieden op deze job.

Met vriendelijke groet,

10.2.e
 Programmamanager 5G en Digitale Connectiviteit
 Dagen: Maandag en Woensdag (andere in overleg)
 Telefoon: 06 10.2.e
 10.2.e @vng.nl

Van: 10.2.e)
Verzonden: maandag 20 januari 2020 09:52
Aan: 10.2.e); 10.2.e
CC: 10.2.e); 10.2.e)
Onderwerp: opdrachtomschrijving impactanalyse Telecomcode

Goedemorgen 10.2.e en 10.2.e,

Zoals al eerder aangekondigd stuur ik jullie bij deze de opdrachtomschrijving voor de impactanalyse. Graag jullie reactie hierop, met name op de onderzoeksvragen. Mochten jullie nog suggesties hebben voor onderzoeksbureaus, dan hoor ik dat ook graag.

Lukt het om uiterlijk aanstaande donderdag te reageren? Dat zou fijn zijn, dan kan ik de opdracht daarna bij ons Inkoopplein uitzetten.

Vr. groet,

10.2.e

10.2.e
 Senior beleidsmedewerker

.....
Ministerie van Economische Zaken en Klimaat
Directie Digitale Economie
 Bezuidenhoutseweg 73 | A-zuid | 3^e etage | Postbus 20401 | 2500 EK | Den Haag

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is gezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen.

De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message.

The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Opdrachtomschrijving impactanalyse Telecomcode

1. Aanleiding

In december 2018 is richtlijn 2018/1972 tot vaststelling van het Europees wetboek voor elektronische communicatie (hierna: Telecomcode) vastgesteld. Deze richtlijn bevat gemeenschappelijke EU-regels en -doelstellingen voor de regulering van de telecomsector (aanbieders van netwerken en/of diensten). Ten behoeve van de uitrol van 5G artikel 57 van de Telecomcode in een recht voor aanbieders van openbare elektronische communicatienetwerken op toegang tot openbare gebouwen en andere publieke infrastructuur (zoals lichtmasten, bushokjes en verkeerslichten) van overheidsinstanties. Deze verplichting ziet alleen op de zogenaamde small cells (kleine antennes) die in de komende jaren kunnen worden ingezet voor de uitrol van 5G. De verplichting wordt geïmplementeerd via een wijziging van de Telecommunicatiewet. Het wetsvoorstel is in de periode juli t/m september 2019 openbaar geconsulteerd.

Deze consultatie heeft veel reacties opgeleverd. Vanuit gemeenten waren er veel vragen en bezwaren over de impact van de verplichting om in te stemmen met redelijke verzoeken van aanbieders voor medegebruik van publieke infrastructuur. Daaruit zijn aanpassingen van het wetsvoorstel naar voren gekomen.

Het oorspronkelijke voorstel was niet getoetst aan de Code interbestuurlijke verhoudingen.¹ Op grond van die Code moeten Europese beleidsvoornemens worden beoordeeld op de bestuurlijke en financiële consequenties (artikel 6 en 9). Dit brengt met zich mee dat de bestuurlijke en financiële consequenties (inclusief bestuurlijke lasten) voor de provincies, gemeenten en waterschappen en Rijk van artikel 57 van de Telecomcode nu in kaart gebracht moeten worden. Deze opdracht heeft dan ook betrekking op het in kaart brengen van de bestuurlijke, organisatorische, informatiekundige en financiële consequenties.²

2. Onderzoeksvragen

In het onderzoek staan de volgende vragen centraal:

1. Welke werkzaamheden moeten gemeenten verrichten om artikel 57 van de Telecomcode te implementeren in gemeentelijke regelgeving en procedures?
2. Welke werkzaamheden, organisatie- en procesveranderingen en activiteiten moeten gemeenten ontplooiën om blijvend te voldoen aan de implementatie van artikel 57?
 - a. Zo moeten overheidsinstanties de voorwaarden die gelden voor aanbieders omtrent het medegebruik openbaar maken (denk aan verordeningen, wijzigingen handboeken, opstellen nieuwe landelijke modellen en convenanten met telecombedrijven)
 - b. In hoeverre moet de overheidsinstantie een inventarisatie maken van de beschikbare en geschikte fysieke infrastructuur binnen de gemeenten en is dergelijke informatie al beschikbaar of moet deze nog gegenereerd worden/bij elkaar gebracht worden.
3. Wat betekent de implementatie van artikel 57 voor andere gemeentelijke activiteiten en processen en bijbehorende personele bezetting, bijvoorbeeld het gemeentelijk beheer van en werkzaamheden aan gebouwen en infrastructuur.
 - a. Wat betekent deze verplichting voor de sturingsmogelijkheden van gemeenten op de inrichting van de openbare ruimte.
 - b. Welke gevolgen heeft dat voor het beheer van de eigen publieke infrastructuur?
 - c. Welke veranderingen zijn er nodig in ICTT en processen
4. Welke kosten kan de gemeente in rekening brengen bij de partij die toegang verzoekt?
 - a. Mogen voor de administratieve afhandeling leges gevraagd worden? Of moet de vergoeding kosten georiënteerd zijn?
 - b. In hoeverre dekt een marktconforme vergoeding de kosten van de gemeente?
 - c. Welke technische wijzigingen en investeringen mogen van een gemeente gevraagd worden om infrastructuur geschikt te maken? Hoe mogen deze investeringen en beheer in rekening worden gebracht?

¹ <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/publicaties/2013/02/11/code-interbestuurlijke-verhoudingen-2013> Zie ook het Integraal Afwegingskader Beleid en Regelgeving van het Kenniscentrum Wetgeving en Juridische Zaken).

² Hierbij wordt zowel gekeken naar de primaire processen als naar de bedrijfsvoeringsaspecten (Security, Communicatie, Organisatie, Personeel, Administratieve organisatie, Financiën, Informatievoorziening, Juridisch, Technologie, Huisvesting)

5. In hoeverre is de regelgeving van toepassing op semi-publieke instellingen en bedrijven waar de gemeente infrastructuur van gebruikt (denk bushokjes, lichtmasten en gebouwen die geen eigendom zijn van de gemeente).
6. Verschilt de Nederlandse implementatie van die van in ons omliggende landen? Valt er iets te leren van de wijze waarop bijvoorbeeld de BRD, België, Frankrijk, Denemarken of Ierland de verplichting implementeren.

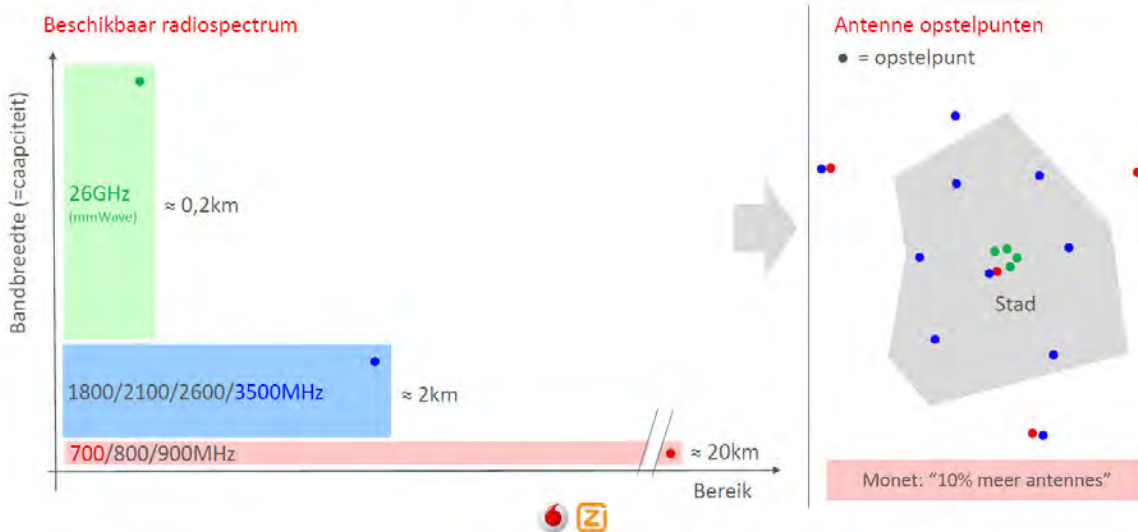
Achtergrond en context van deze verplichting

Een gedachte achter de Telecomcode is dat openbare gebouwen en andere publieke infrastructuur, zoals lichtmasten en verkeerslichten, waardevolle locaties zijn voor de plaatsing van kleine cellen. Onbekend is in hoeverre dit echt zo is. De Telecomcode verplicht gemeenten in principe om toegang tot deze objecten te geven. Dit heeft een impact op de gemeentelijke regelgeving, organisatie en kosten. Voor de uitrol van 5G zijn naar verwachting meer antenne-opstelpunten nodig om de huidige dekking en capaciteit te verbeteren. Deze verruiming van mogelijkheden voor opstelpunten faciliteert aanbieders bij de uitrol van 5G om zo nieuwe, toonaangevende diensten aan gebruikers te kunnen aanbieden. De veranderde regelgeving is echter niet beperkt tot 5G, er zijn small cells voor verschillende frequenties en dus dient het onderzoek rekening te houden met strategisch gedrag van aanbieders. De uitrol van mobiele netwerken en dus ook 5G levert een positieve bijdrage aan de digitale connectiviteit in steden en Nederland als geheel.

Er zijn verschillende scenario's mogelijk hoe de uitrol van 5G small cells zal plaatsvinden. Deze regelgeving verandert de modellen die de telecombedrijven gebruiken hoe ze hun uitrol inrichten. De opdracht zal verschillende scenario's moeten uitwerken. Ook moet er rekening gehouden met termijnen van 3-5 jaar en 5-10 jaar.

<Het is onduidelijk waarom de mening van Monet in de opdrachtschrijving moet staan. Daarbij geldt dat Monet zich uitspreekt op landelijk niveau en niet op lokaal niveau. Daar ziet Vodafone wel een grote stijging en moeite met het vinden van locaties. Zie deze presentatie >

ANTENNES IN OPENBARE RUIMTE

>

3. Methodiek

Om een goed beeld te krijgen van de financiële en bestuurlijke consequenties is het de bedoeling dat wordt gesproken met de verschillende stakeholders (met name gemeenten, de telecompartijen en Monet). In de offerte moet worden ingegaan op de methodiek die wordt gebruikt voor het onderzoek. Het bureau dient zowel expertise te hebben op het in kaart brengen van kwantitatieve gegevens voor overheidsinstanties ten gevolge van beleidsvoornemens als kennis te hebben over beleidsvraagstukken.

4. Programma van eisen

Het kostenonderzoek moet een goed en duidelijk beeld opleveren van de financiële en bestuurlijke impact van deze verplichting uit de Telecomcode op overheidsinstanties. Daarnaast dient in het rapport te worden ingegaan op (praktische) oplossingsrichtingen met het oog op een zo gering

mogelijke impact op gemeenten van deze verplichting. Uitgangspunt daarbij is evenwel een correcte implementatie van deze verplichting uit de Telecomcode.

5. Planning

De Europese richtlijn moet uiterlijk 21 december 2020 zijn omgezet in nationaal recht. Gelet hierop is het van belang dat de opdracht binnen de planning van het implementatiewetsvoorstel wordt uitgevoerd. De planning van het wetsvoorstel is als volgt:

- 17 februari: aanvraag uitvoeringstoets aan ACM/AT
- Eind maart: uitvoeringstoetsen gereed
- April: verwerken uitvoeringstoetsen
- Mei: behandeling wetsvoorstel ministerraad en adviesaanvraag Raad van State

Voor het onderzoek betekent dit dat deze parallel loopt aan de uitvoeringstoetsen door ACM en AT.

- januari: uitzetten onderzoeksopdracht Inkoopplein (bureau's: Kwink, Cebeon, Panteia)
- februari: start onderzoek
- eind april/begin mei: oplevering eindrapport

6. Bedrag

Het onderzoek zal worden uitgezet met een maximumbedrag van €60.000

7. Begeleiding van het onderzoek

Opdrachtgever van het onderzoek is mw. 10.2.e (plv. directeur Digitale Economie van het Ministerie van EZK).

Het onderzoek wordt begeleid door een begeleidingsgroep bestaande uit:

- Ministerie van EZK (10.2.e)
- Ministerie van EZK (10.2.e /10.2.e en 10.2.e als meelezers).
- VNG (10.2.e , vertegenwoordiger GPKL?)
- BZK (PM: vragen)

8. Relevante bronnen

- Laatste versie van wetsvoorstel implementatie Telecomcode
- Laatste versie van antenneconvenant
- Uitgangspuntennotitie antennebeleid

Uitvoeringstoetsen en impactanalyses

Vanuit het Rijk komen veel nieuwe taken af op gemeenten. Deze zijn vastgelegd in wet- en regelgeving. De uitvoeringstoets beoordeelt al bij de beleidsvorming en bij de totstandkoming van wetgeving of de nieuwe taken voor gemeenten haalbaar en uitvoerbaar zijn. De uitvoeringstoets kijkt naar bestuurlijk draagvlak, planning, financiering en informatiekundige gevolgen. Als een voornemen leidt tot daadwerkelijke invoering, rijst de vraag hóe gemeenten dit het beste kunnen gaan doen. Deze vraag wordt beantwoord in de impactanalyse.

Belang van dit onderwerp

De uitvoeringstoets geeft antwoord op de vraag of de nieuwe wet- en regelgeving haalbaar is voor gemeenten. De gemeentelijke uitvoeringspraktijk wordt zo meegenomen bij het tot stand komen van nieuwe wet- en regelgeving. Dat zorgt voor beter uitvoerbare wet- en regelgeving.

Waarom

Samen organiseren, als gemeenten, betekent meer optreden als een branche, maar ook het bundelen van schaarse kennis en expertise. De uitvoeringstoets zorgt voor een sterker uitvoeringsperspectief bij deze samenwerking.

VNG Realisatie voert voor gemeenten impactanalyses en uitvoeringstoetsen uit.

De uitvoeringstoets geeft al in de planfase van beleid antwoord op de vraag of de nieuwe wet- en regelgeving haalbaar is voor gemeenten. De uitvoeringstoets:

- Zorgt ervoor dat het uitvoeringsperspectief beter meegenomen wordt in nieuwe wet- en regelgeving en dat deze zo goed mogelijk aansluit bij de praktijk.
- Brengt de uitvoerbaarheid omhoog, en de kosten voor invoering omlaag. De randvoorwaarden voor invoering worden namelijk al in een vroegtijdig stadium in kaart gebracht. Ook worden dan al afspraken gemaakt over het invullen van deze randvoorwaarden.
- Versterkt de gemeentelijke lobby. Waar gemeenten samen organiseren biedt de uitvoeringstoets meerwaarde op de impact en uitvoerbaarheid.

Aanpak

Voor de uitvoering van de analyse onderscheiden we drie fasen.

1. Voorbereiding en verkenning

In deze fase vindt o.a. deskresearch plaats en worden relevante experts betrokken.

2. Verdieping

In deze fase vinden interviews plaats met gemeenten en andere relevante stakeholders. Daarnaast worden waar nodig expert-vragen uitgewerkt (denk aan

informatiearchitectuur, privacyvraagstukken etc.). In deze fase kan ook een instrument als een enquête ingezet worden. Validatie vindt plaats door een klankbordgroep.

3. Eindrapportage

In deze fase worden de resultaten van het onderzoek vastgelegd in een rapportage. Partijen die betrokken zijn bij het onderzoek wordt gevraagd het rapport te reviewen.

Per fase worden gemeenten, ketenpartners en – waar nodig - landelijke partijen betrokken. Dit doen we zowel in interviews als in plenaire bijeenkomsten. De geïnterviewde partijen worden allen uitgenodigd om zitting te nemen in de klankbordgroep, die op twee momenten gedurende het traject de voortgang plenair teruggekoppeld krijgt. Daarnaast stellen we een begeleidingscommissie samen, waarin vertegenwoordigers van VNG en betrokken partijen plaatsnemen.

Vragen uitvoeringstoets

De uitvoeringstoets geeft antwoord op de volgende vragen:

- Wat wijzigt er in de werkwijze van de gemeente door de nieuwe regelgeving?
- Wat betekenen deze veranderingen voor de gemeentelijk organisatie?
- Is de gemeente voldoende toegerust voor een doeltreffende uitvoering?
- Welke kosten en besparing voor de gemeentelijke uitvoering zijn aan deze wijziging van de regelgeving verbonden?
- Wat zijn de verwachte effecten van de gewijzigde regeling?
- Hoe kunnen veranderingen worden geïmplementeerd en wat zijn de randvoorwaarden en risico's?

Doorlooptijd

De doorlooptijd van een uitvoeringstoets is 3-4 maanden.

Afspraken Rijk en gemeenten

In de Code Interbestuurlijke Verhoudingen zijn afspraken gemaakt over de samenwerking tussen Rijk en gemeenten. Hierbij is onder meer afgesproken dat het Rijk bij voorgenomen (concept-) wet- en regelgeving decentrale overheden betreft (artikel 4 en 5). Dit gebeurt op een dusdanig tijdstip dat de beleidsvoornemens nog kunnen worden aangepast. Bovendien is afgesproken dat decentrale overheden na afronding van de voorstellen geconsulteerd worden.

In artikel 6 van de Code Interbestuurlijke Verhoudingen is bovendien afgesproken dat het Rijk bij beleidsvoornemens die relevant zijn voor gemeenten, inzicht biedt in de financiële consequenties en in de bestuurlijke, praktische en informatiekundige gevolgen.

In het licht van de interbestuurlijke samenwerking is voor gemeenten de VNG als koepel van gemeenten de partij om deze gevolgen voor en met gemeenten in kaart te brengen.

VNG Realisatie heeft een team dat gespecialiseerd is in het doen van uitvoeringstoetsen. Binnen dit team is een onderzoekssystematiek ontwikkeld waarmee concreet invulling gegeven wordt aan de afspraken die in de Code Interbestuurlijke Verhoudingen zijn gemaakt. Gemeenten worden in het onderzoeksproces uitvoerig betrokken, waardoor het resultaat van de uitvoeringstoets breed gedragen wordt door gemeenten.

Kosten

Per impactanalyse wordt een projectvoorstel op maat gemaakt, inclusief een urenbegroting. De ervaring leert dat het doen van een impactanalyse gemiddeld een investering van tussen de 50000 en 60000 euro inclusief BTW vraagt.

10.2.e

Programmamanager 5G en Digitale Connectiviteit
Dagen: Maandag en Woensdag (andere in overleg)
Telefoon: 06 10.2.e
10.2.e @vng.nl

Van: 10.2.e) <10.2.e @minezk.nl>
Verzonden: maandag 20 januari 2020 09:52
Aan: 10.2.e <10.2.e @VNG.NL>; 10.2.e <10.2.e @VNG.NL>
cc: 10.2.e) <10.2.e @minezk.nl>; 10.2.e) 10.2.e @minezk.nl>
Onderwerp: opdrachtomschrijving impactanalyse Telecomcode

Goedemorgen 10.2.e en 10.2.e ,

Zoals al eerder aangekondigd stuur ik jullie bij deze de opdrachtomschrijving voor de impactanalyse. Graag jullie reactie hierop, met name op de onderzoeksvragen. Mochten jullie nog suggesties hebben voor onderzoeksbureaus, dan hoor ik dat ook graag.

Lukt het om uiterlijk aanstaande donderdag te reageren? Dat zou fijn zijn, dan kan ik de opdracht daarna bij ons Inkoopplein uitzetten.

Vr. groet,

10.2.e

10.2.e

Senior beleidsmedewerker

.....
Ministerie van Economische Zaken en Klimaat
Directie Digitale Economie

Bezuidenhoutseweg 73 | A-zuid | 3^e etage | Postbus 20401 | 2500 EK | Den Haag

.....
T (+31) 10.2.e | **M** (+31) 10.2.e | **E** 10.2.e @minezk.nl |
.....

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is gezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen.

De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message.

The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

10.2.e)

Van: 10.2.e <10.2.e @VNG.NL>
Verzonden: vrijdag 7 februari 2020 16:24
Aan: 10.2.e); 10.2.e
CC: 10.2.e); 10.2.e)
Onderwerp: RE: opdrachtomschrijving impactanalyse Telecomcode

Opvolgingsvlag: Opvolgen
Vlagstatus: Met vlag

Hoi 10.2.e,

Ik heb nog geen reactie hierop mogen hebben. Kan ik ervan uitgaan dat jullie geen probleem hebben met mijn voorstel om de stukken te delen met de genoemde gemeenten?

Groet,

10.2.e
 Programmamanager 5G en Digitale Connectiviteit
 Dagen: Maandag en Woensdag (andere in overleg)
 Telefoon: 06 10.2.e
 10.2.e @vng.nl

Van: 10.2.e
Verzonden: woensdag 5 februari 2020 12:35
Aan: 10.2.e); 10.2.e
CC: 10.2.e); 10.2.e)
Onderwerp: RE: opdrachtomschrijving impactanalyse Telecomcode

Hoi 10.2.e,

Wij zijn blij om te zien dat er zoveel wijzigingen in vooral de Memorie van Toelichting zitten. Hier wordt het verhaal wel een stuk duidelijker door. Ik denk dat we redelijk kunnen leven met de Impact analyse zoals jullie deze voorstellen. Ik zou wel voorstellen om in de begeleidingscommissie toch 1 iemand extra vanuit de gemeenten te houden, dit omdat je echt wel wil dat er iemand vanuit de praktijk mee kijkt en niet alleen mensen die op afstand staan. Ik denk niet dat dit de dynamiek in de groep zou verstoren, maar het verhoogt wel de mate waarin het resultaat geaccepteerd gaat worden.

Ten aanzien van het embargo zit ik wel met een probleem. Ik ben maar een huursoldaat. Ik kan niet altijd voor alle gemeenten spreken. Ik zie ook dat jullie liever niet zien dat ik het op een grote mailinglijst van de VNG zet. Mijn voorstel is om dit te delen met de ambtenaren die nu ook bezig zijn met de voorbereiding van de Ronde Tafel van 2 maart en het Bestuurlijk overleg VNG-EZK eind maart. Zij zullen toch hun bestuurders moeten vertellen dat er best was veranderd is ten positieve. Kunnen jullie daar mee leven?

Met vriendelijke groet,

10.2.e
 Programmamanager 5G en Digitale Connectiviteit
 Dagen: Maandag en Woensdag (andere in overleg)
 Telefoon: 06 10.2.e
 10.2.e @vng.nl

Van: 10.2.e) <10.2.e @minezk.nl>
Verzonden: donderdag 30 januari 2020 17:08
Aan: 10.2.e 10.2.e @VNG.NL>; 10.2.e <10.2.e @VNG.NL>
CC: 10.2.e) <10.2.e @minezk.nl>; 10.2.e) <10.2.e @minezk.nl>
Onderwerp: RE: opdrachtomschrijving impactanalyse Telecomcode

Hallo 10.2.e,

Hartelijk dank voor de input op de opdrachtomschrijving. Een deel van de input hebben we kunnen verwerken. Er zijn een paar punten die we niet hebben overgenomen. In het bijgevoegde document heb ik aangegeven hoe jullie input is verwerkt.

Zo hebben we de aanvullingen op de onderzoeksvragen voor een groot deel overgenomen maar wel wat minder sturend (en opener) geformuleerd. Verder zijn er een paar aanvullingen gedaan in de opdracht die wat ons betreft niet thuis horen in deze impactanalyse. Zo is er een aanvulling gedaan om het strategisch gedrag van aanbieders in de onderzoeksvraag opnemen, maar dat valt buiten de scope van het onderzoek (het gaat om een impact op gemeenten). Hetzelfde geldt voor de buitenlandstudie (dit is ook niet iets wat vanuit de Code interbestuurlijke verhoudingen volgt). Verder was er nog de suggestie om VNG Realisatie te vragen om te offreren. Wij vragen ons af of dit wel handig is, ook gelet op hoe dit kan vallen bij marktpartijen. Wij hebben als voorkeur om hiervoor een onafhankelijk bureau voor te vragen.

Verder heb ik meegestuurd – onder embargo – de laatste teksten van het wetsvoorstel en de memorie van toelichting die zien op de implementatie van artikel 44 en 57 van de Telecomcode. Graag nadrukkelijk het verzoek om deze stukken niet verder te verspreiden naar gemeenten. Verder staan er nog een aantal pm's in de tekst en mogelijk nog wat onvolkomenheden.

Als leeswijzer, de memorie van toelichting begint met een consultatieparagraaf waarin wordt aangegeven wat is gedaan met de reacties uit consultatie. Na deze paragraaf tref je aan de aanpassingen in de memorie van toelichting naar aanleiding van de consultatiereacties en de input vanuit de VNG/gemeenten (de toelichting is dan ook een stuk langer geworden).

Ik hoop dat met deze aanpassingen voor een groot deel aan de ingebrachte punten door VNG/gemeenten is tegemoet gekomen.

Met vriendelijke groet,

10.2.e

Van: 10.2.e <10.2.e @VNG.NL>
Verzonden: donderdag 23 januari 2020 18:42
Aan: 10.2.e) 10.2.e @minezk.nl>; 10.2.e <10.2.e @VNG.NL>
CC: 10.2.e) <10.2.e @minezk.nl>; 10.2.e) <10.2.e @minezk.nl>
Onderwerp: RE: opdrachtomschrijving impactanalyse Telecomcode

Hallo 10.2.e,

Hierbij de reacties van de gemeenten. Ik heb ook een document bijgevoegd van hoe VNG Realisatie impactanalyses doet. Zij zouden ook graag bieden op deze job.

Met vriendelijke groet,

10.2.e

Programmamanager 5G en Digitale Connectiviteit
Dagen: Maandag en Woensdag (andere in overleg)
Telefoon: 06 10.2.e

10.2.e @vng.nl

Van: 10.2.e) <10.2.e @minezk.nl>

Verzonden: maandag 20 januari 2020 09:52

Aan: 10.2.e <10.2.e @VNG.NL>; 10.2.e <10.2.e @VNG.NL>

cc: 10.2.e) <10.2.e @minezk.nl>; 10.2.e) <10.2.e @minezk.nl>

Onderwerp: opdrachtomschrijving impactanalyse Telecomcode

Goedemorgen 10.2.e en 10.2.e,

Zoals al eerder aangekondigd stuur ik jullie bij deze de opdrachtomschrijving voor de impactanalyse. Graag jullie reactie hierop, met name op de onderzoeksvragen. Mochten jullie nog suggesties hebben voor onderzoeksbureaus, dan hoor ik dat ook graag.

Lukt het om uiterlijk aanstaande donderdag te reageren? Dat zou fijn zijn, dan kan ik de opdracht daarna bij ons Inkoopplein uitzetten.

Vr. groet,

10.2.e

10.2.e

Senior beleidsmedewerker

.....
Ministerie van Economische Zaken en Klimaat

Directie Digitale Economie

Bezuidenhoutseweg 73 | A-zuid | 3^e etage | Postbus 20401 | 2500 EK | Den Haag

.....
T (+31) 10.2.e | **M** (+31) 10.2.e | **E** 10.2.e @minezk.nl |
.....

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is gezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen.

De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message.

The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is gezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen.

De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard

ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message.

The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Van: 10.2.e
Aan: 10.2.e
Onderwerp: FW: vervolgacties ivm Let's talk about Tech 5G webinar op 25 mei as
Datum: dinsdag 19 mei 2020 15:27:17
Bijlagen: [image002.png](#)
[image001.jpg](#)
[Kijk uit! Webinar van anti-5G groep Let's Talk About Tech.msg](#)

Zoals beloofd 10.2.e, zie hieronder. In de bijlage de reactie van 10.2.e richting de gemeenten. De uitnodiging voor het bewuste webinar vind je ook hieronder.

Met groet, 10.2.e

Met vriendelijke groet,

10.2.e

Directeur

bezoekadres

Gooimeer 4-15
1411 DC Naarden

www.monet.nl

postadres

Postbus 5135
1410 AC Naarden

KvK 27183457

telefoonnummer

10.2.e

10.2.e

Monet stemt namens de netwerkoperators de plaatsing van antennes af met overheden en geeft voorlichting over antennes.

Van: MONET-INFO

Verzonden: dinsdag 19 mei 2020 15:23

Aan: 10.2.e ; 10.2.e ; 10.2.e ; 10.2.e , 10.2.e ; 10.2.e , 10.2.e (VodafoneZiggo) ; 10.2.e ; 10.2.e

Onderwerp: vervolgacties ivm Let's talk about Tech 5G webinar op 25 mei as

Dag allemaal,

Vanmorgen hebben 10.2.e en ik na overleg de uitnodiging voor het webinar van Let's talk about Tech doorgestuurd aan VNG, Antennebureau en het Kennisplatform (zie mailcorrespondentie hieronder). De VNG heeft in elk geval direct antwoord gegeven en actie ondernomen richting de hen bekende ambtenaren.

De uitnodiging voor het webinar is aan meerdere/alle gemeenten gestuurd. Ik heb in elk geval de volgende gemeenten gevonden als je googelt:

- <https://www.schiedamsnieuws.nl/raadsleden-schiedam-words-bijgepraat-over-5g/>
- https://venray.raadsinformatie.nl/document/8704370/1/Uitnodiging_5G%20webinar
- [Lets Talk About Tech - Webinar 5G, Gemeente Steenbergen raad.gemeente-steenbergen.nl › Evenement › 2020/05/25](https://lets-talk-about-tech.nl/2020/05/25)

25 mei 2020 - **Lets Talk About Tech - Webinar** 5G. 25 mei 2020 20:00 tot 21:30; locatie:

Er wordt in een eerder bericht van 4 mei jl. al aangekondigd dat dit webinar ook gehouden wordt uit protest tegen hetgeen tijdens het Kort Geding naar voren is gebracht door Stop 5G:

<https://letstalkabouttech.nl/2020/05/overheid-negeert-constructieve-kritiek-op-5g-rechter-nu-aan-zet/>.

Met vriendelijke groet,

10.2.e

bezoekadres

Gooimeer 4-15
1411 DC Naarden

www.monet.nl

postadres

Postbus 5135
1410 AC Naarden

KvK 27183457

telefoonnummer

10.2.e

Monet stemt namens de netwerkoperators de plaatsing van antennes af met overheden en geeft voorlichting over antennes.

Van: 10.2.e 10.2.e @VNG.NL>

Verzonden: dinsdag 19 mei 2020 11:48

Aan: 10.2.e <10.2.e@10.2.e.nl>; 10.2.e @10.2.e .nl; antennebureau
<10.2.e@10.2.e .nl>

cc: 10.2.e <10.2.e @monet.nl>

Onderwerp: RE: Let's talk about Tech 5G webinar op 25 mei as

Slimme zet van ze, maar niet echt prettig om te zien. Ik zal er op de VNG mailinglist aandacht aan geven.

10.2.e

Programmamanager 5G en Digitale Connectiviteit

Dagen: Maandag en Woensdag (andere in overleg)

Telefoon: 06 10.2.e

10.2.e @vng.nl

Van: 10.2.e 10.2.e@monet.nl>

Verzonden: dinsdag 19 mei 2020 11:42

Aan: 10.2.e <10.2.e @VNG.NL>; 10.2.e
10.2.e @VNG.NL>; 10.2.e @10.2.e .nl; 10.2.e 10.2.e@antennebureau.nl>

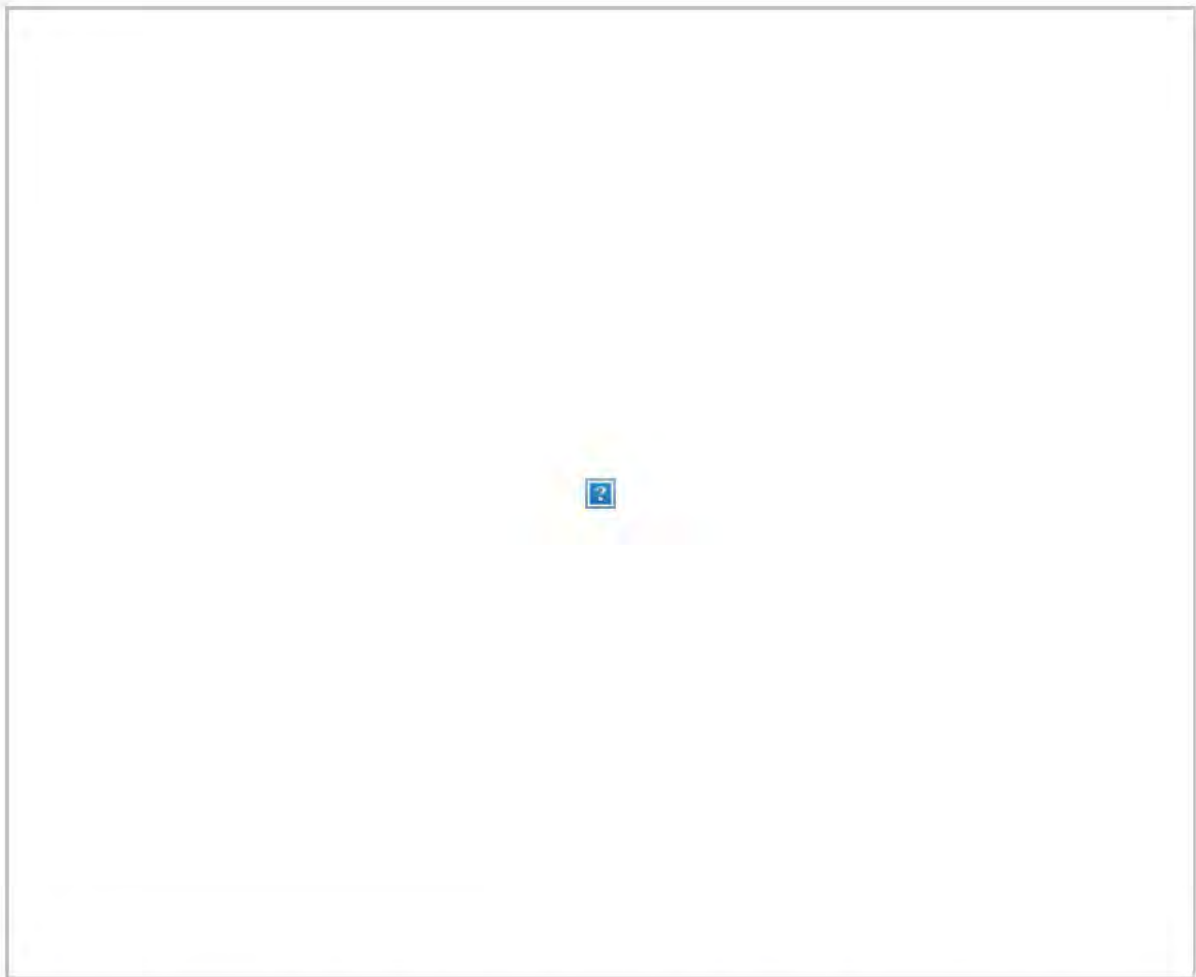
cc: 10.2.e 10.2.e @monet.nl>

Onderwerp: Let's talk about Tech 5G webinar op 25 mei as

Dag allemaal,

Monet ontving deze uitnodiging voor een webinar 5G op 25 mei as, georganiseerd door Let's talk about tech.

https://debilt.raadsinformatie.nl/document/8700002/1/Uitnodiging_5G_webinar_25_mei

Wij zijn geschrokken van de relatie die gelegd wordt met het Kennisplatform. Hoewel de teksten feitelijk juist zijn, wordt ons inziens de indruk gewerkt alsof de inhoud van dit webinar afkomstig is van en overeenkomt met hetgeen via het Kennisplatform wordt uitgedragen, terwijl dit naar verwachting niet het geval is.

Bijgaand nog kort informatie over de rol van de Klankbordgroep Kennisplatform – waar ook de operators deel van uitmaken – zie <https://www.kennisplatform.nl/klankbordgroep-en-denkgroepen/>

Met vriendelijke groet,

10.2.e

bezoekadres
Gooimeer 4-15
1411 DC Naarden

www.monet.nl

postadres
Postbus 5135
1410 AC Naarden

KvK 27183457

telefoonnummer
10.2.e

Monet stemt namens de netwerkkoperators de plaatsing van antennes af met overheden en geeft voorlichting over antennes.

Van: 10.2.e
Aan: [5G VNG](#)
Onderwerp: Kijk uit! Webinar van anti-5G groep Let's Talk About Tech
Datum: dinsdag 19 mei 2020 12:28:23
Bijlagen: [Uitnodiging_5G_webinar_25_mei.pdf](#)

Er gaat een uitnodiging rond voor een webinar van de anti-5G groep Let's Talk About Tech. Dit is dezelfde groep die de rechtszaak tegen de staat tegen de uitrol van 5G begonnen is. De sprekers die ze laten spreken zijn ook bekende anti-mobiele communicatie sprekers. Ze nemen deel als participant in het Kennisplatform EMV, maar zijn zeker niet werkzaam voor het Kennisplatform en ze zijn het ook niet eens met de uitspraken van het Kennisplatform. Ik wil u dus vooral waarschuwen dat de toon zeer tegen 5G zal zijn. Misschien dat u naar aanleiding hiervan weer vragen krijgt.

25 mei is ook de dag dat er uitspraak gedaan zal worden gedaan door de rechter in deze zaak.

Mocht u informatie zoeken over mobiele netwerken en gezondheid, dan kunt u deze hier vinden <https://www.kennisplatform.nl/voor-professionals/>

10.2.e
Programmamanager 5G en Digitale Connectiviteit
Dagen: Maandag en Woensdag (andere in overleg)
Telefoon: 06 **10.2.e**
10.2.e [@vng.nl](#)

Uitnodiging

5G webinar op maandag 25 mei 2020

Geacht college, geachte raadsleden,

Er is in Europa momenteel veel onrust en discussie over de invoering van 5G. Door Europese en nationale regelgeving die gericht is op een zo snel en soepel mogelijke invoering, dreigt de lokale democratie die het belang van burgers kan beschermen, buiten spel te komen. Zeker nu door de coronamaatregelen raadsinformatiebijeenkomsten en inspreken voor burgers niet meer mogelijk zijn.

Inlezen in deze complexe materie vraagt veel tijd en inspanning. Let's Talk About Tech nodigt u graag uit voor een informatief webinar.

Daarin geven deskundigen in korte tijd een helder overzicht van de aard van deze nieuwe techniek, toonaangevende wetenschappelijke studies en de kernpunten in de discussie over de effecten van 5G op gezondheid. Aansluitend geven we aanknopingspunten voor wat u als gemeente in deze voor uw burgers kunt betekenen.

Dit webinar vindt plaats op **maandag 25 mei 2020** en heeft het volgende programma:

- 20.00 uur *Opening - 10.2.e , Fractievoorzitter Trots Haarlem*
- 20.05 uur *5G Wat is het en wat zijn de biologische effecten 10.2.e ,
(neuro)bioloog en adviseur van Stichting EHS**
- 20.25 uur *Hoe kijkt de wetenschap naar 5G? – Animatie*
- 20.35 uur *Gezondheidseffecten van 5G - 10.2.e , Voorzitter CPLD vereniging**
- 20.55 uur *Speelruimte van de gemeente – 10.2.e*
- 21.05 uur *Discussie en vragen*
- 21.30 uur *Einde*

**Stichting EHS en de landelijke erkende CPLD patiënten vereniging zijn belangenorganisaties voor elektrogevoeligen. Ze vallen onder de koepel van stralingsbewuste organisaties Eerlijk over Straling en maken beide deel uit van de klankbordgroep van het Kennisplatform ElektroMagnetische Velden. Binnen dit kennisplatform bundelen RIVM, TNO, DNV GL, GGD GHOR Nederland, Agentschap Telecom en ZonMw hun kennis.*

Dit webinar blijft ver van complottheorieën. Ze zijn niet nodig om de situatie te begrijpen en een goed beeld te krijgen van de risico's. Ook verbanden die speculatief zijn en waar nog onvoldoende wetenschappelijke onderbouwing voor is, blijven buiten beschouwing. Er is uiteraard gelegenheid tot het stellen van vragen.

U bent van harte uitgenodigd om deel te nemen. Wilt u ons laten weten of u hier belangstelling voor heeft en zo ja, op welk mailadres u de uitnodiging wilt ontvangen?

We stellen het op prijs als we uw belangstelling uiterlijk **18 mei** vernemen via [10.2.e @letstalkabouttech.nl](mailto:10.2.e@letstalkabouttech.nl)

Met vriendelijke groet,
Let's Talk About Tech

Directie Communicatie
Bezuidenhoutseweg 73 | 2594 AC | Den Haag
Postbus 20401 | 2500 EK | Den Haag

.....
T: +31 6 10.2.e
E: 10.2.e@minezk.nl
www.rijksoverheid.nl/ezk

Begin doorgestuurd bericht:

Van: "10.2.e"
Datum: 11 juni 2020 om 09:31:11 CEST
Aan: "10.2.e)" <10.2.e@minezk.nl>
Onderwerp: Enquête NOS over 5G

Beste 10.2.e,

Eind mei heeft de NOS onder alle Nederlandse gemeenten een enquête gehouden over hoe zij omgaan met 5G. Ongeveer een derde van de gemeenten heeft hierop gereageerd. Uit de enquête blijkt dat meer dan de helft van de respondenten behoefte heeft aan meer voorlichting over 5G. Daarbij wijzen zij massaal naar de Rijksoverheid, daar zou in hun ogen meer en betere voorlichting vandaan moeten komen.

Wij zijn van plan hier morgenochtend over te publiceren, daarom de volgende vragen:

*Herkent het ministerie van Economische Zaken het geluid vanuit gemeenten dat er meer behoefte is aan voorlichting?
Zo ja, wat doet het ministerie daar op dit moment mee? Komt er meer voorlichting?
En als er meer voorlichting komt, wat houdt deze in en op welke manier vindt deze plaats?
Gemeenten geven daarnaast specifiek aan dat er ook meer gecommuniceerd moet worden via sociale media, is dit ook onderdeel van het plan?*

Ja, die behoefte is afgelopen najaar kenbaar gemaakt en het ministerie van EZK is direct samen met gemeenten en hun koepel VNG aan de slag gegaan. Omdat het een nieuwe technologie is, waarvan veel concrete toepassingen nog moeten worden ontwikkeld, richten we ons op de voor gemeenten twee belangrijkste onderwerpen: aanleg toekomstige infrastructuur en (toezicht op) elektromagnetische velden vanuit antennes.

Daarover hebben we vorig jaar al diverse regiobijeenkomsten (EZK, gemeenten, VNG) georganiseerd. Het Kennisplatform Elektromagnetische Velden (Agentschap Telecom, RIVM, GGD, Gezondheidsraad) heeft daarnaast in tientallen gemeenten (aan gemeenten zelf en hun inwoners) voorlichting gegeven over de gezondheidsaspecten van 5G en het toezicht daar op. Ook kunnen gemeenten zich wenden tot het Antennebureau om in (raads)informatiebijeenkomsten informatie verstrekken over de technische, procesmatige en beleidsmatige kant van het plaatsen van antennes. Op de

Rijkswaarsite overalsnelinternet is een [kenniswijzer](#) beschikbaar met informatie over mobiele connectiviteit/5G en straling en gezondheid. Gemeenten ontvangen een periodieke digitale nieuwsbrief periodiek digitale nieuwsbrieven (EZK, Antennebureau) met de ontwikkelingen op dit gebied, de voortgang van het beleid en de aanstaande multibandveiling. Daarnaast heeft een grote groep lokale bestuurders meerdere keren per jaar rechtstreeks overleg met de staatssecretaris over mobiele communicatie en bijvoorbeeld 5G. Mede op verzoek van gemeenten heeft het Kennisplatform EMV specifiek voor gemeenten een [overzicht](#) gepubliceerd van veel gestelde vragen en antwoorden over 5G en gezondheid. Ook worden de GGD'en bijgespijkerd door het Kennisplatform EMV om zo burgers goed te woord te staan. Ter intensivering van onze eigen communicatie zijn we op dit moment bezig met het creëren van beeldmateriaal naast de veelal tekstuele uitingen. Verder staan we natuurlijk altijd open voor goede ideeën om de informatieverbreiding nog effectiever te maken. Daartoe staat er al een gesprek in de steigers tussen communicatie experts van EZK, VNG en enkele gemeenten.

We staan inmiddels aan de vooravond van de activatie van 5G en de onrust is de afgelopen tijd groter geworden. Waarom is er vanuit de overheid er sindsdien niet significant meer over gecommuniceerd?

De communicatie is sinds de zomer van 2019 juist wel significant geïntensiveerd. Bovenstaande organisaties communiceren actief via nieuwsberichten, sociale media, berichten op websites gemeenten over dit onderwerp. Zie bijvoorbeeld [rijksoverheid.nl/5G](#), [overalsnelinternet.nl](#), [agentschaptelecom.nl](#), [antennebureau.nl](#) en [kennisplatform.nl](#). Daarop worden ook actuele berichten geplaatst rondom ontwikkelingen die zowel bestuurders als publiek aangaan: denk aan veiling, veiligheid netwerken, gezondheid. Hiervoor zetten we ook SEO in, zodat betrouwbare informatie ook wordt gevonden via zoekmachines door consumenten. Zie voor recente berichten bijvoorbeeld: <https://www.rijksoverheid.nl/actueel/nieuws/2020/05/25/rechter-actuele-onderzoeken-en-limieten-gezondheidsaspecten-mobiele-communicatie-voldoende> en <https://www.antennebureau.nl/straling-en-gezondheid/nieuws/2020/mei/22/elektromagnetische-straling-bij-antennes-blijft-ruim-onder-de-norm>

Er vindt via sociale media en fora dagelijks actief en via webcare communicatie plaats over diverse thema's binnen mobiele communicatie zoals bovengenoemd, we beantwoorden maandelijks tientallen vragen per mail, telefonisch en sociale media. De communicatie op sociale media is niet primair gericht op het grote publiek, maar juist specifiek op mensen met vragen of zorgen en de aanpak van desinformatie om bijvoorbeeld zendmastbranden te voorkomen. Uiteindelijk is de activatie van 5G en de toepassingen daarvan aan telecom- en dienstenaanbieders en daarom communiceren zij zelf over welke diensten zij willen aanbieden. Dat is niet aan de Rijksoverheid.

De deadline voor een reactie is vandaag 17.00 uur.

Met vriendelijke groet,

10.2.e

Techredacteur

Eind mei heeft de NOS onder alle Nederlandse gemeenten een enquête gehouden over hoe zij omgaan met 5G. Ongeveer een derde van de gemeenten heeft hierop gereageerd. Uit de enquête blijkt dat meer dan de helft van de respondenten behoefte heeft aan meer voorlichting over 5G. Daarbij wijzen zij massaal naar de Rijksoverheid, daar zou in hun ogen meer en betere voorlichting vandaan moeten komen.

Wij zijn van plan hier morgenochtend over te publiceren, daarom de volgende vragen:

Herkent het ministerie van Economische Zaken het geluid vanuit gemeenten dat er meer behoefte is aan voorlichting?

Zo ja, wat doet het ministerie daar op dit moment mee? Komt er meer voorlichting?

En als er meer voorlichting komt, wat houdt deze in en op welke manier vindt deze plaats?

Gemeenten geven daarnaast specifiek aan dat er ook meer gecommuniceerd moet worden via sociale media, is dit ook onderdeel van het plan?

Ja, die behoefte is afgelopen najaar kenbaar gemaakt en het ministerie van EZK is direct samen met gemeenten en hun koepel VNG aan de slag gegaan. Omdat het een nieuwe technologie is, waarvan veel concrete toepassingen nog moeten worden ontwikkeld, richten we ons op de voor gemeenten twee belangrijkste onderwerpen: aanleg toekomstige infrastructuur en (toezicht op) elektromagnetische velden vanuit antennes.

Daarover hebben we vorig jaar al diverse regiobijeenkomsten (EZK, gemeenten, VNG) georganiseerd. Het Kennisplatform Elektromagnetische Velden (Agentschap Telecom, RIVM, GGD, Gezondheidsraad) heeft daarnaast in tientallen gemeenten (aan gemeenten zelf en hun inwoners) voorlichting gegeven over de gezondheidsaspecten van 5G en het toezicht daar op. Ook kunnen gemeenten zich wenden tot het Antennebureau om in (raads)informatiebijeenkomsten informatie verstrekken over de technische, procesmatige en beleidsmatige kant van het plaatsen van antennes. Op de Rijkswebsite overalsnelinternet is een [kenniswijzer](#) beschikbaar met informatie over mobiele connectiviteit/5G en straling en gezondheid. Gemeenten ontvangen ~~een periodieke digitale nieuwsbrief~~ [periodiek digitale nieuwsbrieven \(EZK, Antennebureau\)](#) met de ontwikkelingen op dit gebied, de voortgang van het beleid en de aanstaande multibandveiling. Daarnaast heeft een grote groep lokale bestuurders meerdere keren per jaar rechtstreeks overleg met de staatssecretaris over mobiele communicatie en bijvoorbeeld 5G. Mede op verzoek van gemeenten heeft het Kennisplatform EMV specifiek voor gemeenten [een overzicht](#) gepubliceerd van veel gestelde vragen en antwoorden over 5G en gezondheid. Ook worden de GGD'en bijgespijkerd door het Kennisplatform EMV om zo burgers goed te woord te staan. Ter intensivering van onze eigen

communicatie zijn we op dit moment bezig met het creëren van beeldmateriaal naast de veelal tekstuele uitingen. Verder staan we natuurlijk altijd open voor goede ideeën om de informatieverspreiding nog effectiever te maken. Daartoe staat er al een gesprek in de steigers tussen communicatie experts van EZK, VNG en enkele gemeenten.

We staan inmiddels aan de vooravond van de activatie van 5G en de onrust is de afgelopen tijd groter geworden. Waarom is er vanuit de overheid er sindsdien niet significant meer over gecommuniceerd?

De communicatie is sinds de zomer van 2019 juist wel significant geïntensiveerd. Bovenstaande organisaties communiceren actief via nieuwsberichten, sociale media, berichten op websites gemeenten over dit onderwerp. Zie bijvoorbeeld rijksoverheid.nl/5G, overalsnelinternet.nl, agentschaptelecom.nl, antennebureau.nl en kennisplatform.nl. Daarop worden ook actuele berichten geplaatst rondom ontwikkelingen die zowel bestuurders als publiek aangaan: denk aan veiling, veiligheid netwerken, gezondheid. Hiervoor zetten we ook SEO in, zodat betrouwbare informatie ook wordt gevonden via zoekmachines door consumenten. Zie voor recente berichten bijvoorbeeld: <https://www.rijksoverheid.nl/actueel/nieuws/2020/05/25/rechter-actuele-onderzoeken-en-limieten-gezondheidsaspecten-mobiele-communicatie-voldoende> en <https://www.antennebureau.nl/straling-en-gezondheid/nieuws/2020/mei/22/elektromagnetische-straling-bij-antennes-blijft-ruim-onder-de-norm>

Er vindt via sociale media en fora dagelijks actief en via webcare communicatie plaats over diverse thema's binnen mobiele communicatie zoals bovengenoemd, we beantwoorden maandelijks tientallen vragen per mail, telefonisch en sociale media. De communicatie op sociale media is niet primair gericht op het grote publiek, maar juist specifiek op mensen met vragen of zorgen en de aanpak van desinformatie om bijvoorbeeld zendmastbranden te voorkomen. Uiteindelijk is de activatie van 5G en de toepassingen daarvan aan telecom- en dienstenaanbieders en daarom communiceren zij zelf over welke diensten zij willen aanbieden. Dat is niet aan de Rijksoverheid.

De deadline voor een reactie is vandaag 17.00 uur.

Met vriendelijke groet,

10.2.e

Techredacteur

Van: 10.2.e
Aan: 10.2.e ; 10.2.e
Cc: 10.2.e ; 10.2.e ; 10.2.e
Onderwerp: nav vraag Kamer
Datum: dinsdag 16 juni 2020 13:25:47
Bijlagen: [NOS item 5G en gemeenten.docx](#)

Ha 10.2.e,

Nav de vraag van 10.2.e. Zie in bijlage ons beeld hierbij met dank aan 10.2.e.

We hebben afgelopen periode de informatievoorziening verder geïntensiveerd en werken continu aan de informatievoorziening voor gemeenten.

10.2.e

NOS item 5G en gemeenten

De NOS heeft een inventarisatie uitgevoerd onder alle Nederlandse gemeenten naar de komst van 5G. Ongeveer een derde (110) van alle (355) gemeenten heeft gereageerd op de inventarisatie.

- 87% van de reagerende gemeenten geeft aan vragen te hebben gehad over 5G (en gezondheid), waarbij het vaak ook gaat om campagnes vanuit bijvoorbeeld anti-5G-bewegingen die alle gemeenten aanschrijven
- 58% van de reagerende gemeenten geeft aan behoefte te hebben aan meer voorlichting over 5G, waarbij tientallen gemeenten hebben aangegeven dat de landelijke overheid burgers meer moet voorlichten over de komst van 5G

Vraag:

De Kamer vraagt of het, n.a.v. de uitkomsten van de NOS inventarisatie, nodig is om de voorlichting richting gemeenten te intensiveren.

Antwoord:

Het ministerie van EZK is zich bewust van de behoefte van gemeente om goed voorgelicht te worden over de komst van 5G. Die behoefte is afgelopen najaar kenbaar gemaakt en EZK is direct samen met gemeenten en hun koepel VNG aan de slag gegaan. Omdat het een nieuwe technologie is, waarvan veel concrete toepassingen nog moeten worden ontwikkeld, richten we ons op de voor gemeenten twee belangrijkste onderwerpen: aanleg toekomstige infrastructuur en (toezicht op) elektromagnetische velden vanuit antennes.

Daarover hebben we (EZK, gemeenten, VNG) vorig jaar al diverse regiobijeenkomsten georganiseerd. Het Kennisplatform Elektromagnetische Velden¹ heeft daarnaast in tientallen gemeenten (aan gemeenten zelf en hun inwoners) voorlichting gegeven over de gezondheidsaspecten van 5G en het toezicht daar op. Ook worden de GGD'en bijgespijkerd door het Kennisplatform EMV om zo burgers goed te woord te staan. Daarnaast kunnen gemeenten zich wenden tot het Antennebureau om in (raads)informatiebijeenkomsten informatie verstrekken over de technische, procesmatige en beleidsmatige kant van het plaatsen van antennes. Verder heeft een grote groep lokale bestuurders meerdere keren per jaar rechtstreeks overleg met de staatssecretaris over mobiele communicatie en bijvoorbeeld 5G

De communicatie is sinds de zomer van 2019 significant geïntensiveerd. Op de Rijkswebsite overalsnelinternet.nl is een [kenniswijzer](#) beschikbaar met informatie over mobiele connectiviteit/5G en straling en gezondheid. Deze kenniswijzer verwijst door naar specifieke kennis en informatie op de websites van agentschaptelecom.nl, antennebureau.nl en kennisplatform.nl. Daarop worden ook actuele berichten geplaatst rondom ontwikkelingen die zowel bestuurders als publiek aangaan: denk aan veiling, veiligheid netwerken, gezondheid. Hiervoor zetten we ook SEO in, zodat betrouwbare informatie ook wordt gevonden via zoekmachines door consumenten. Zie voor recente berichten bijvoorbeeld:

- <https://www.rijksoverheid.nl/actueel/nieuws/2020/05/25/rechter-actuele-onderzoeken-en-limieten-gezondheidsaspecten-mobiele-communicatie-voldoende>
- <https://www.antennebureau.nl/straling-en-gezondheid/nieuws/2020/mei/22/elektromagnetische-straling-bij-antennes-blijft-ruim-onder-de-norm>.

Daarnaast ontvangen gemeenten periodiek digitale nieuwsbrieven ([EZK](#), [Antennebureau](#)) met de ontwikkelingen op voorgenoemde onderwerpen, de voortgang van het beleid en de aanstaande multibandveiling.

Er vindt via sociale media en fora dagelijks actief en via webcare communicatie plaats over diverse thema's binnen mobiele communicatie zoals bovengenoemd, we beantwoorden maandelijks tientallen vragen per mail, telefonisch en sociale media. De communicatie op sociale media is niet

¹ Agentschap Telecom, RIVM, GGD, Gezondheidsraad

primair gericht op het grote publiek, maar juist specifiek op mensen met vragen of zorgen en de aanpak van desinformatie om bijvoorbeeld zendmastbranden te voorkomen.

Ter intensivering van onze eigen communicatie werken we continue aan het creëren van beeldmateriaal en tekstuele uitingen, die we met gemeenten delen via een [Communicatietoolkit](#). Verder staan we natuurlijk altijd open voor goede ideeën om de informatieverbreiding nog effectiever te maken. Daartoe staat er al een gesprek in de steigers tussen communicatie experts van EZK, VNG en enkele gemeenten.

Uiteindelijk is de activatie van 5G en de toepassingen daarvan aan telecom- en dienstenaanbieders en daarom communiceren zij zelf over welke diensten zij willen aanbieden. Dat is niet aan de Rijksoverheid.

Van: 10.2.e
Aan: 10.2.e
Onderwerp: RE: beeldmateriaal EZK
Datum: donderdag 18 juni 2020 16:50:40
Bijlagen: [image001.jpg](#)

Ha 10.2.e,
 Deze mogen worden gedeeld.
 Groet, 10.2.e

Van: 10.2.e
Verzonden: donderdag 18 juni 2020 09:07
Aan: 10.2.e
Onderwerp: RE: beeldmateriaal EZK

Tx 10.2.e,

Zijn dit nog concepten of mogen ze al gedeeld worden?

Gr 10.2.e

Met vriendelijke groet,

10.2.e

Directeur

[bezoekadres](#)

Gooimeer 4-15
1411 DC Naarden

www.monet.nl

[postadres](#)

Postbus 5135
1410 AC Naarden

KvK 27183457

[telefoonnummer](#)

10.2.e
06 10.2.e

Monet stemt namens de netwerkoperators de plaatsing van antennes af met overheden en geeft voorlichting over antennes.

Van: 10.2.e) <10.2.e @minezk.nl>

Verzonden: woensdag 17 juni 2020 08:26

Aan: 10.2.e <10.2.e @monet.nl>

Onderwerp: beeldmateriaal EZK

Ha 10.2.e,

Zie hier zoals beloofd onze eerste visuele uitingen:
<https://www.overalsnelinternet.nl/onderwerpen/communicatietoolkit>.

De tekst in het filmpje over de veiling wordt nog aangepast. Die veiling is natuurlijk niet primair in het leven geroepen om de veiligheid te bevorderen... Daarvoor doen we andere dingen.

Groet,

10.2.e

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is gezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen.

De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message.

The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Van: 10.2.e
Aan: 10.2.e; 10.2.e
Cc: 10.2.e
Onderwerp: RE: BTG Newsbreak - 18 juni 2020
Datum: vrijdag 19 juni 2020 08:32:28
Bijlagen: [image001.png](#)
[image002.jpg](#)
[image003.jpg](#)
[image004.png](#)
[image005.jpg](#)
[image006.jpg](#)
[image007.png](#)
[image008.png](#)
[image009.gif](#)

Hoi 10.2.e,

Om te beginnen zouden we het overzicht met ze kunnen delen dat we afgelopen dinsdag aan de Kamer stuurden. Zie hieronder (zonder Kamervraag).

Groet,
10.2.e

--

De NOS heeft een inventarisatie uitgevoerd onder alle Nederlandse gemeenten naar de komst van 5G. Ongeveer een derde (110) van alle (355) gemeenten heeft gereageerd op de inventarisatie.

- 87% van de reagerende gemeenten geeft aan vragen te hebben gehad over 5G (en gezondheid), waarbij het vaak ook gaat om campagnes vanuit bijvoorbeeld anti-5G-bewegingen die alle gemeenten aanschrijven
- 58% van de reagerende gemeenten geeft aan behoefte te hebben aan meer voorlichting over 5G, waarbij tientallen gemeenten hebben aangegeven dat de landelijke overheid burgers meer moet voorlichten over de komst van 5G

Reactie EZK

Het ministerie van EZK is zich bewust van de behoefte van gemeenten om goed voorgelicht te worden over de komst van 5G. Die behoefte is afgelopen najaar kenbaar gemaakt en EZK is direct samen met gemeenten en hun koepel VNG aan de slag gegaan. Omdat het een nieuwe technologie is, waarvan veel concrete toepassingen nog moeten worden ontwikkeld, richten we ons op de voor gemeenten twee belangrijkste onderwerpen: aanleg toekomstige infrastructuur en (toezicht op) elektromagnetische velden vanuit antennes.

Daarover hebben we (EZK, gemeenten, VNG) vorig jaar al diverse regiobijeenkomsten georganiseerd. Het Kennisplatform Elektromagnetische Velden ^[1] heeft daarnaast in tientallen gemeenten (aan gemeenten zelf en hun inwoners) voorlichting gegeven over de gezondheidsaspecten van 5G en het toezicht daar op. Ook worden de GGD'en bijgespijkerd door het Kennisplatform EMV om zo burgers goed te woord te staan. Daarnaast kunnen gemeenten zich wenden tot het Antennebureau om in (raads)informatiebijeenkomsten informatie te verstrekken over de technische, procesmatige en beleidsmatige kant van het plaatsen van antennes. Verder heeft een grote groep lokale bestuurders meerdere keren per jaar rechtstreeks overleg met de staatssecretaris over mobiele communicatie en bijvoorbeeld 5G

De communicatie is sinds de zomer van 2019 significant geïntensiveerd. Op de Rijkswebsite overalsnelinternet.nl is een [kenniswijzer](#) beschikbaar met informatie over mobiele connectiviteit/5G en straling en gezondheid. Deze kenniswijzer verwijst door naar specifieke (voor gemeenten relevante) kennis en informatie op de websites van agentschaptelecom.nl, antennebureau.nl en kennisplatform.nl. Daarop worden ook actuele berichten geplaatst rondom ontwikkelingen die zowel bestuurders als publiek aangaan: denk aan veiling, veiligheid netwerken, gezondheid. Hiervoor zetten we ook SEO in, zodat betrouwbare informatie ook wordt gevonden via zoekmachines door consumenten. Zie voor recente berichten bijvoorbeeld:

- <https://www.rijksoverheid.nl/actueel/nieuws/2020/05/25/rechter-actuele-onderzoeken-limieten-gezondheidsaspecten-mobiele-communicatie-voldoende>
- <https://www.antennebureau.nl/straling-en-gezondheid/nieuws/2020/mei/22/elektromagnetische-straling-bij-antennes-blijft-ruim-onder-de-norm>.

Daarnaast ontvangen gemeenten periodiek digitale nieuwsbrieven (EZK, [Antennebureau](#)) met

de ontwikkelingen op voorgenoemde onderwerpen, de voortgang van het beleid en de aanstaande multibandveiling.

Er vindt via sociale media en fora dagelijks actief en via webcare communicatie plaats over diverse thema's binnen mobiele communicatie zoals bovengenoemd, we beantwoorden maandelijks tientallen vragen per mail, telefonisch en sociale media. De communicatie op sociale media is niet primair gericht op het grote publiek, maar juist specifiek op mensen met vragen of zorgen en de aanpak van desinformatie om bijvoorbeeld zendmastbranden te voorkomen.

Ter intensivering van onze eigen communicatie werken we continue aan het creëren van beeldmateriaal en tekstuele uitingen, die we met gemeenten delen via een [Communicatietoolkit](#). Verder staan we natuurlijk altijd open voor goede ideeën om de informatieverspreiding nog effectiever te maken. Daartoe staat er al een gesprek in de steigers tussen communicatie experts van EZK, VNG en enkele gemeenten.

Uiteindelijk is de activatie van 5G en de toepassingen daarvan aan telecom- en dienstenaanbieders en daarom communiceren zij zelf over welke diensten zij willen aanbieden. Dat is niet aan de Rijksoverheid.

Van: 10.2.e)

Verzonden: donderdag 18 juni 2020 18:52

Aan: 10.2.e) ; 10.2.e)

cc: 10.2.e)

Onderwerp: FW: BTG Newsbreak - 18 juni 2020

Zullen we BTG aanbieden om een overzicht te geven van alles wat we doen op dit terrein? Of een interview.

Nu leunen ze maar een beetje mee met de rest. En zijn we niet door de BTG benaderd ons verhaal te doen. Ook vergeten ze er bij te zeggen hoe beperkt het NOS onderzoek is.

Ze hebben een behoorlijk grote achterban, niet alleen de sector maar ook ziekenhuizen, gemeenten enz.

Ik wil met alle plezier een belletje plegen met Petra.

10.2.e

Negen op de tien gemeenten ziet zorgen over 5G-technologie

juni 17 2020

[BTG redactie](#)

Bijna 90 procent van de Nederlandse gemeenten krijgt te maken met zorgen over gezondheidsrisico's verbonden aan 5G-technologie. Het gaat hierbij om brieven en e-mails van bezorgde inwoners, maar ook om anti-5G-bewegingen die gemeenten aanschrijven.

Dit blijkt uit een inventarisatie van de NOS bij alle Nederlandse gemeenten. Ongeveer een derde reageerde op de vragen. Over de komst van 5G-technologie is de laatste tijd relatief veel onrust. Zo vonden brandstichtingen plaats bij zendmasten. De Nationaal Coördinator Terrorisme en Veiligheid (NCTV) vermoedt dat dit een extremistisch protest is tegen de komst van 5G. Ook stapte Stichting Stop5GNL eerder zonder succes naar de rechter om de uitrol van 5G-netwerken te stoppen. Deze stichting distantieert zich overigens nadrukkelijk van de brandstichtingen.

Nationale discussie

Uit de inventarisatie van de NOS blijkt dat 87 procent van de gemeenten zorgen rondom van de komst van 5G ervaart. "Het is heel merkwaardig dat gemeenten eigen argumentatie moeten organiseren om een nationale discussie te beslechten", zegt wethouder Theo Meskers van de gemeente Hollands Kroon tegen de NOS. Meskers

spreekt namens de grote plattelandsgemeenten in Nederland en gemeenten in de kop van Noord-Holland, waaronder Alkmaar en Den Helder. Meskers: "Als je de discussie wilt voeren over de gezondheidsrisico's rond 5G, dan heb je een partij nodig met gezag." De wethouder ziet hier dan ook een taak voor het Rijk weggelegd. 58 procent van de gemeenten heeft behoefte aan meer voorlichting over 5G-technologie. Voorbeelden zijn de gemeenten Rotterdam en Amsterdam, die meer behoefte hebben aan communicatie door de landelijke overheid. 10.2.e pleit voor een brede maatschappelijke discussie met het oog op de ontstane onrust over 5G. De Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) zegt zich te herkennen in de uitkomsten van de inventarisatie. Het ministerie van Economische Zaken wijst in een reactie erop dat de toegenomen behoefte aan voorlichting vanuit gemeenten afgelopen najaar bekend is geworden. Op basis hiervan is actie ondernomen. Zo zijn vorig jaar met gemeenten regiobijeenkomsten georganiseerd over 5G. Ook intensiverde het ministerie zijn communicatie over 5G, onder meer via social media.

Van: Office Manager 10.2.e <10.2.e@10.2.e.org>

Verzonden: donderdag 18 juni 2020 18:39

Aan: 10.2.e <10.2.e@minezk.nl>

Onderwerp: BTG Newsbreak - 18 juni 2020

Alles over ICT en Telecommunicatie | [Bezoek onze website](#)

[Over BTG](#)

[Nieuws](#)

[Bijeenkomsten](#)

[Publicaties](#)

Negen op de tien gemeenten ziet zorgen over 5G-technologie

Bijna 90 procent van de Nederlandse gemeenten krijgt te maken met zorgen over gezondheidsrisico's verbonden aan 5G-technologie. Het gaat hierbij om brieven en e-mails van bezorgde inwoners, maar ook om anti-5G-bewegingen die gemeenten aanschrijven.

[Lees hier verder](#)

News Break week 25

**Gezamenlijke
brancheorganisaties
willen inzicht krijgen
in gevolgen COVID-
19 op bedrijfstak**

Shanghai 2020

De GSMA, organisator van onder andere het Mobile World Congress (MWC), schrapt 200 banen door het effect van de coronacrisis. Dat is twintig procent van al het personeel.

De GSMA had last doordat de jaarlijkse MWC conferentie in Barcelona, dat gepland stond voor eind februari 2020, moest worden geannuleerd

[Lees meer](#)

2020 04 23 BTG MWC Barcelona 2024

2020 05 28 BTG 5g-vodafone

Twitter plaatst waarschuwingen bij content die 5G aan COVID-19 koppelt

Twitter gaat posts die een link leggen tussen 5G-technologie en COVID-19 voorzien van een waarschuwing. De waarschuwing is bedoeld om mensen erop te wijzen dat er geen bewijs is voor een dergelijk verband.

[Lees meer](#)

Lees [hier](#) meer over TGG

**BTG Knowledge Café
– Value case ‘Crowd
management’**

25 juni - online

**Smartcom Summit
2020**

30 juni - online

Het tweede BTG Knowledge Café in de serie Smart Cities op 25 juni gaat over Crowd Management. In deze sessie komen verschillende best practices naar voren waar succesvol grote groepen mensen zijn gemanaged.

Met presentaties van de BTG Expertgroep Smart Cities, Axis, Nokia en Fred Aalders, Gemeente Nijmegen, over best practice crowd management.

[Meer info en aanmelden](#)

Terwijl de wereld nog behoorlijk vast zit in de corona crisis, maken maatschappij en economie zich op voor de eerste voorzichtige stappen terug naar “het nieuwe normaal”.

Op de Smartcom Summit wordt de balans opgemaakt van wat de effecten zijn op Smart Communications.

De Smartcom Summit is een co-productie van The Next Cloud, DDG, Telecompaper, DINL, BTG/TGG, CPaaSAA en Uitdefileaanhetwerk.

[Meer info en aanmelden](#)

Volg ons:

www.btg.org | [Meld je af voor deze nieuwsbrief](#)

^[1] Agentschap Telecom, RIVM, GGD, Gezondheidsraad

Van: 10.2.e)
Aan: 10.2.e @monet.nl"
Onderwerp: FW: Wens gemeenten/VNG om mededeling uitrol/activatie 5G
Datum: dinsdag 30 juni 2020 17:10:57

Ter info

Van: 10.2.e)
Verzonden: dinsdag 30 juni 2020 15:18
Aan: 10.2.e @t-mobile.nl'
CC: 10.2.e); 10.2.e)
Onderwerp: Wens gemeenten/VNG om mededeling uitrol/activatie 5G

Beste 10.2.e,

Ik mail je in verband met het volgende.

EZK is continue in gesprek met gemeenten om de uitrol van snelle vaste en mobiele netwerken op lokaal niveau soepel te laten verlopen. Tijdens een recent bestuurlijk overleg tussen gemeenten/VNG en EZK werd door de aanwezige gemeentebestuurders de wens geuit om in de toekomst graag op de hoogte gebracht te worden wanneer een mobiele operator 5G aanzet in een gemeente. Wij begrijpen dat jullie je eigen timing willen kiezen in jullie aankondiging wanneer jullie je klanten 5G diensten willen aanbieden Zonder daaraan afbreuk te willen doen, zouden we, namens de VNG/gemeenten, aan jullie (en ook de andere mobiele operators) willen vragen om, indien mogelijk, gemeenten mee te nemen wanneer jullie aan de vooravond staan 5G landelijk of in een deel van NL te activeren. Bijvoorbeeld via een informatiebericht (al dan niet met een simpele Q&A) onder embargo aan het college van burgemeesters en wethouders. Zo kunnen gemeenten (burgemeesters en wethouders) zich ook voorbereiden op eventuele vragen, waar zij bij uitblijven van voorinformatie zich door overvallen kunnen voelen, vanuit de pers over 5G (in hun gemeente). Dit kan bijdragen om het [ongemak](#) dat bij (een deel van de) gemeenten wordt ervaren over de komst van 5G enigszins weg te nemen.

Graag horen we of jullie mogelijkheden zien om aan bovenstaand verzoek mee te werken. Graag denken we daarbij met jullie mee om gezamenlijk een weg te vinden waarin zowel het belang van de commercie als het bestuurlijk draagvlak wordt gediend.

Mocht je behoefte hebben om even te bellen hierover, bel gerust.

Met vriendelijke groet,

10.2.e

Coördinator digitale connectiviteit en lokaal beleid

06 10.2.e

Ministerie van Economische Zaken en Klimaat
Directoraat-Generaal Digitale Economie

Bezuidenhoutseweg 73 | D-passagie | 3^e Etage | Postbus 20401 | 2500 EK | Den Haag

Van: 10.2.e
Aan: 10.2.e
Onderwerp: RE: Informeren gemeenten over "aanzetten 5G" na multibandveiling
Datum: vrijdag 3 juli 2020 10:21:03
Bijlagen: [image001.jpg](#)

Zeker 10.2.e, en excuus dat we jullie niet meegenomen hebben!
 Heeft 10.2.e de FAQ's gestuurd?

Gr 10.2.e

Met vriendelijke groet,

10.2.e

Directeur

bezoekadres

Gooimeer 4-15
 1411 DC Naarden

www.monet.nl

postadres

Postbus 5135
 1410 AC Naarden

KvK 27183457

telefoonnummer

10.2.e
 0610.2.e

Monet stemt namens de netwerkoperators de plaatsing van antennes af met overheden en geeft voorlichting over antennes.

Van: 10.2.e)

Verzonden: donderdag 2 juli 2020 15:53

Aan: 10.2.e

Onderwerp: RE: Informeren gemeenten over 'aanzetten 5G' na multibandveiling

Dag 10.2.e,

Ik sprak vanochtend met 10.2.e en die wees me op recente communicatie (FAQ over 5G en EMV) vanuit Monet richting gemeentebestuurders. Mooi dat jullie gemeenten op deze wijze op de hoogte houden van recente ontwikkelingen. Zou je mij bij toekomstige verspreiding van dergelijke info richting gemeenten ook op de hoogte willen brengen?

Groet,

10.2.e

Van: 10.2.e 10.2.e <10.2.e@monet.nl>

Verzonden: donderdag 25 juni 2020 08:32

Aan: 10.2.e) <10.2.e@minezk.nl>

Onderwerp: RE: Informeren gemeenten over 'aanzetten 5G' na multibandveiling

Dag 10.2.e,

Dat voornemen hebben we eerlijk gezegd niet. Na de veiling gaat bij de meeste operators 5G gewoon aan is de verwachting. Net als indertijd bij 3G en 4G.

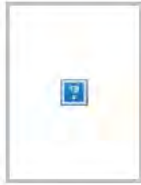
Het individueel informeren van gemeenten (wanneer het exact in betreffende gemeente aan gaat) is sowieso praktisch onhaalbaar. Het zou goed zijn als EZK in de algemene communicatie rond de veiling aangeeft dat de operators na de veiling 5G aan kunnen zetten. Is dat een optie?

Met groet, 10.2.e

Met vriendelijke groet,

10.2.e

Directeur

bezoekadres
Gooimeer 4-15
1411 DC Naarden

postadres
Postbus 5135
1410 AC Naarden

telefoonnummer
10.2.e
0610.2.e

www.monet.nl

KvK 27183457

Monet stemt namens de netwerkopertors de plaatsing van antennes af met overheden en geeft voorlichting over antennes.

Van: 10.2.e) <10.2.e @minezk.nl>

Verzonden: woensdag 24 juni 2020 14:38

Aan: 10.2.e 10.2.e @monet.nl>

Onderwerp: Informeren gemeenten over 'aanzetten 5G' na multibandveiling

Beste 10.2.e,

Ik begreep van 10.2.e dat hij eerder contact met jou heeft gehad over het informeren van gemeenten over het 'aanzetten van 5G' na de multibandveiling. Dit n.a.v. het signaal van gemeenten dat ze toch wat overvallen waren toen VFZ afgelopen april '5G had aangezet'. Zijn jullie voornemens om gemeenten op de hoogte te gaan stellen en zo ja, welke aanpak hebben jullie daarbij op het oog?

Mocht je behoefte hebben om even te bellen hierover, bel gerust.

Vriendelijke groet,

10.2.e

(senior) beleidsmedewerker

06 10.2.e

Ministerie van Economische Zaken en Klimaat
Directoraat-Generaal Digitale Economie

Bezuidenhoutseweg 73 | D-passage | 3^e Etage | Postbus 20401 | 2500 EK | Den Haag

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is gezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen.

De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message.

The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is gezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen.

De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you

are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message.
The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Van: 10.2.e
Aan: 10.2.e
Onderwerp: FW: Aan het College van Burgemeester en Wethouders
Datum: maandag 13 juli 2020 13:01:10
Bijlagen: [image001.jpg](#)
[image002.jpg](#)
[FAQ EMV en gezondheid tbv lokale overheden.pdf](#)
[FAQ 5G tbv lokale overheden.pdf](#)

Hoi 10.2.e,

Onderstaand de mail die we op 17 juni aan de gemeenten stuurden, met daarbij de FAQ's. De fysieke brief met dito inhoud ging op dezelfde dag de deur uit.

Gek genoeg hebben tot op heden slechts enkele gemeenten gereageerd met een verzoek om extra info of een plaatsingsplangesprek, had ik meer van verwacht.

Gr 10.2.e

Met vriendelijke groet,

10.2.e

Directeur

bezoekadres

Gooimeer 4-15
1411 DC Naarden

www.monet.nl

postadres

Postbus 5135
1410 AC Naarden

KvK 27183457

telefoonnummer

0800-10.2.e
0610.2.e

Monet stemt namens de netwerkoperators de plaatsing van antennes af met overheden en geeft voorlichting over antennes.

Van: MONET 10.2.e
Verzonden: maandag 13 juli 2020 10:49
Aan: 10.2.e
Onderwerp: FW: Aan het College van Burgemeester en Wethouders

Van: MONET 10.2.e
Verzonden: woensdag 17 juni 2020 15:59
Aan: MONET 10.2.e 10.2.e @monet.nl >
Onderwerp: Aan het College van Burgemeester en Wethouders

Betreft: veel gestelde vragen over antennes voor mobiele communicatie en 5G

Geacht College,

Van verschillende gemeenten hebben wij berichten ontvangen dat zij graag over meer informatie beschikken om vragen van burgers te beantwoorden over antennes voor mobiele communicatie en in het bijzonder 5G.

Om aan deze vragen tegemoet te komen, hebben wij een aantal veel gestelde vragen voor u op een rij gezet, met daarin verwijzingen naar betrouwbare bronnen waar meer informatie te vinden is.

Wij hopen u hiermee van dienst te zijn!

Mocht er in uw gemeente behoefte bestaan aan meer informatie over mobiele communicatie, dan kunt u altijd contact zoeken met Monet.

Wij kunnen dan - al dan niet digitaal - een plaatsingsplangesprek met de mobiele operators plannen om een en ander te bespreken of tijdens een voorlichtingsbijeenkomsten uitleg geven.

U kunt ons bereiken via telefoonnummer 0800-10.2.e of via 10.2.e@monet.nl.

Deze brief (met de bijlagen FAQ EMV en gezondheid tbv lokale overheden én FAQ 5G tbv lokale overheden) wordt ook per gewone post aan uw gemeente gezonden.

Met vriendelijke groet,

10.2.e, voorzitter

bezoekadres
Gooimeer 4-15
1411 DC Naarden

www.monet.nl

postadres
Postbus 5135
1410 AC Naarden

KvK 27183457

telefoonnummer

10.2.e

Monet stemt namens de netwerkoperators de plaatsing van antennes af met overheden en geeft voorlichting over antennes.

VEEL GESTELDE VRAGEN over EMV en gezondheid voor lokale overheden

Aan welke veiligheidseisen m.b.t. EMV moet een antenne voor mobiele communicatie voldoen?

- De signalen van álle antennes voor mobiele communicatie moeten voldoen aan veiligheidsnormen voor blootstelling aan elektromagnetische velden (EMV).
- In Nederland gaan we uit van de normen die door de WHO en de Europese Unie zijn aanbevolen aan de lidstaten. De Gezondheidsraad heeft dit advies overgenomen en de overheid geadviseerd deze normen te volgen.
Het gaat hier om blootstellingslimieten die zijn vastgesteld door de Internationale Commissie voor Bescherming tegen Niet-Ioniserende Straling (ICNIRP). ICNIRP is een instituut dat gespecialiseerd is in gezondheids- en milieueffecten van zogenaamde 'niet ioniserende straling'. Dit instituut komt tot de conclusie dat er naar de huidige stand van de wetenschap geen gezondheidsrisico's zijn, als de door haar aangegeven limieten voor blootstelling aan elektromagnetische velden niet worden overschreden.
- De blootstellingslimieten van ICNIRP bevatten ruime veiligheidsmarges die rekening houden met kwetsbare groepen, zoals ouderen, kinderen en mensen met een zwakke gezondheid. De vastgestelde blootstellingslimieten zijn dus vele malen lager dan het niveau waarop gezondheidseffecten kunnen optreden.
- De mobiele operators houden zich aan deze blootstellingsnormen en hebben dit ook in het Antenneconvenant met de overheid afgesproken. Het voornemen is om deze blootstellingslimieten wettelijk vast te leggen in de Telecommunicatiewet.

Wordt er gecontroleerd of aan de ICNIRP-normen wordt voldaan?

- Het Agentschap Telecom meet de sterkte van elektromagnetische velden bij antennes in Nederland, via zogenaamde veldsterktemetingen. Bij een veldsterktemeting wordt het totaal op die locatie van aanwezige EMV-bronnen gemeten. Dus alle signalen van radio, mobiele communicatie, zendamateurs, C2000 etc. gezamenlijk worden bij zo'n meting meegenomen. Uit de uitgevoerde veldsterktemetingen blijkt dat de gemeten veldsterkten v r onder de limieten voor blootstelling blijven. Ook bij 5G-(test)locaties doet Agentschap Telecom metingen. Alle metingen zijn openbaar en te bekijken op de [website](#) van het Antennebureau.

Waar staan antennes opgesteld in mijn omgeving?

- In het [Antenneregister](#) zijn alle antenne-installaties met een zendvermogen groter dan 10 decibel Watt (dBW) opgenomen, inclusief antennes van radiozendamateurs. C2000-antennes voor de hulpdiensten staan om veiligheidsredenen niet in het Antenneregister. Het Antenneregister is bedoeld om aan burgers kenbaar te maken wat voor type installatie zij in hun directe omgeving zien staan.

Wordt er wetenschappelijk onderzoek gedaan naar de gevolgen van elektromagnetische velden van mobiele telefoons op de gezondheid?

- Ja, er wordt al meer dan 20 jaar wereldwijd onderzoek gedaan naar de mogelijke gezondheidsrisico's van mobiele communicatie. Organisaties als ICNIRP volgen dit onderzoek op de voet en bekijken telkens nieuwe wetenschappelijk onderzoeken bij het continu evalueren van de veiligheidsnormen. De ICNIRP-normen voor mobiele communicatie worden geregeld geëvalueerd en zijn in maart 2020 laatstelijk geactualiseerd.

- Ook in Nederland loopt sinds 2007 jaar een bevolkingsonderzoek (COSMOS) waarin gezondheidseffecten van het gebruik van mobiele telefoons is meegenomen. In dit onderzoek zijn enkele honderdduizenden mensen in 6 Europese landen, waaronder Nederland, betrokken (een “cohort”). De deelnemers worden langdurig gevolgd om na te gaan of de mate van mobiel bellen op lange termijn samenhangt met gezondheidseffecten. Voor meer informatie: [klik hier](#).
- In het Kennisplatform Elektromagnetische Velden werken RIVM, TNO, DNV GL, GGD, GHOR Nederland, Agentschap Telecom, ZonMw en Milieu Centraal samen om wetenschap te duiden en kennis over EMV te verspreiden voor burgers, werknemer en lagere overheden. Het Kennisplatform EMV beoordeelt of een ‘wetenschappelijk onderzoek’ naar wetenschappelijke maatstaven goed uitgevoerd is. Meer informatie is op de website van het [Kennisplatform EMV](#) te vinden.

Is er wetenschappelijk onderzoek gedaan om de uitrol van 5G toe te staan?

- De rechtbank Den Haag heeft op 25 mei 2020 in [kort geding](#) bevestigd dat de Staat verder kan gaan met het veilen van frequenties voor de ‘uitrol’ van 5G. De Staat zou volgens de eisende partij, de Stichting Stop5GNL, moeten wachten totdat vaststaat dat gebruik van de 5G-technologie geen bedreiging vormt voor de volksgezondheid. Daarvoor is nader wetenschappelijk onderzoek nodig, zo stelde de Stichting. Volgens de rechter zijn er echter geen aanwijzingen dat de deskundigen waarop de Staat zich verlaat, onzorgvuldig te werk zijn gegaan en geen oog hebben gehad voor kritiek op de introductie van 5G. De Staat heeft aangegeven dat zij blijft controleren of de ICNIRP-limieten niet worden overschreden en zal ingrijpen als dit wel het geval is. Ook heeft de Staat verklaard te zullen ingrijpen als nieuwe inzichten tonen dat de gehanteerde limieten zelf moeten worden aangepast. De rechter is van oordeel dat de Staat heeft kunnen besluiten de introductie van 5G in Nederland nu mogelijk te maken. Zie ook de volledige uitspraak [ECLI:NL:RBDHA:2020:4461](#)

Waar kan ik als gemeente informatie vinden waarmee vragen van verontruste burgers beantwoord kunnen worden?

- Het Ministerie van Economische Zaken heeft speciaal voor gemeenten de website www.overalsnelinternet.nl ingericht. Met deze website wil de rijksoverheid, aan de hand van praktische informatie, gemeenten ondersteunen bij het invullen van het lokale beleid op het gebied van hun digitale infrastructuur.
- Het Antennebureau heeft een [pagina voor gemeenten](#) ingericht met diverse handreikingen voor gemeenten in relatie tot (het voorbereiden en opstellen van) antennebeleid, het informeren van burgers over de komst van zendmasten en informeren van gemeenten, een overzicht van veel gestelde vragen aan gemeenten over antennes en connectiviteit etc..
- De website van het Kennisplatform Elektromagnetische velden bevat antwoorden op veel vragen rond EMV en gezondheid. Het Kennisplatform heeft specifiek voor professionals (waaronder gemeenten) een pagina ingericht. <https://www.kennisplatform.nl/voor-professionals/>. Het Kennisplatform EMV ondersteunt de GGD-en en het Antennebureau bij hun informatievoorziening.
- De hierboven vermelde uitspraak in kort geding van de rechtbank Den Haag gaat ook in op een aantal onderzoeken en organisaties waar veel belangenorganisaties die zich zorgen maken over 5G naar verwijzen, zoals het [Bioinitiatief rapport](#). De rechter heeft hiervan gezegd dat tal van internationale en wetenschappelijke instituten, waaronder de Gezondheidsraad en de Europese Commissie, op dit rapport fundamentele kritiek geuit hebben. Onderdeel van deze kritiek is dat niet alle auteurs een wetenschappelijke achtergrond hebben, de methodes die zijn gevolgd niet deugdelijk zijn beschreven, waarneembaar veel fouten in het

rapport staan en selectief gebruik is gemaakt van wetenschappelijke gegevens. Voor de groep '5G Appeal' geldt dat dit een petitie betreft met persoonlijke opvattingen van personen die voor het overgrote deel niet deskundig zijn op het gebied van elektromagnetische velden en gezondheid. Zie ook [ECLI:NL:RBDHA:2020:4461](https://ec.europa.eu/evidenceportal/evidenceportal/entry.do?method=showDocument&documentId=1026).

Hoe kijkt Monet naar de discussie en voorlichting over EMV?

- Monet ziet hier in de eerste plaats een rol voor de rijksoverheid om het voortouw te nemen en vragen en discussie over EMV in goede banen te leiden. Andere partijen die een belangrijke rol kunnen spelen zijn verenigd in het Kennisplatform EMV (RIVM, GGD, Antennebureau, TNO, etc.). Mobiele operators onderschrijven het belang van onafhankelijk wetenschappelijk onderzoek.
- Monet dringt aan op de komst van een (onafhankelijke) landelijke informatiecampagne m.b.t. 5G. Er is een grote en groeiende behoefte aan feiten over 5G, uitrolplannen en EMV. Er wordt op dit moment veel onjuiste informatie over gezondheidsrisico's van mobiele netwerken verspreid.

Welke rol zien de mobiele operators verenigd in Monet voor zichzelf waar het gaat om EMV?

- De mobiele operators zien een rol voor zichzelf in het strikt opvolgen van internationale wetenschappelijk vastgestelde blootstellingslimieten (ICNIRP-normen) en transparantie over dit onderwerp.
- De discussie over EMV laait bij elke generatiewisseling in meer of mindere mate weer op. We zullen aan deze zorgen aandacht moeten besteden. Mobiele technologie blijft zich steeds verder ontwikkelen en het onderzoek naar de effecten daarvan ook. Wij volgen deze ontwikkelingen en vinden het belangrijk dat het Nederlandse publiek goed wordt voorgelicht.

Heeft u nog meer vragen? Mail dan aan 10.2.e@10.2.e.nl

VEEL GESTELDE VRAGEN over 5G voor lokale overheden

Wat is 5G?

- 5G (vijfde generatie) is na 4G de volgende technische generatie om mobiele communicatie mogelijk te maken. Belangrijk verschil met 4G is dat bij 5G een snellere data-overdracht mogelijk is, de reactietijd veel korter is en verbindingen betrouwbaarder zijn. Bovendien kunnen met 5G veel meer apparaten tegelijkertijd verbonden worden. 5G is noodzakelijk om de al maar toenemende vraag naar mobiele data op te kunnen vangen en het maakt een scala aan nieuwe toepassingen mogelijk.
- 5G kan al worden toegepast met gebruikmaking van de frequentiebanden die nu gebruikt worden voor 2G, 3G en 4G. De Europese Unie heeft drie specifieke frequentiebanden aangewezen waarop 5G gebruikt kan worden: de 700 MHz, 3,5GHz en 26 GHz. De 700 MHz band wordt naar verwachting medio dit jaar geveild. Na de veiling kunnen deze frequenties worden ingezet voor 5G.

Is 5G al actief in onze gemeente?

- Sinds eind april kan 5G actief zijn in uw gemeente op de bestaande frequenties. Naar verwachting zal de 5G zendtechniek op termijn door alle operators landelijk worden toegepast.

Hoe vindt de uitrol van 5G plaats en komen er dan ook small cells?

- De mobiele operators moderniseren continu de apparatuur die zij voor hun mobiele netwerken gebruiken en maken deze - net zoals dat voor 3G en 4G is gedaan - ook weer geschikt voor deze nieuwe generatie mobiele telecommunicatie.
- Small cells - kleine antennes met een beperkt bereik - zullen de komende jaren naar verwachting in geringe mate worden ingezet. Op sommige, hele drukke locaties in Nederland zijn al dergelijke antennes aanwezig. Deze kleine antennes zorgen daar voor een betere dekking en hogere capaciteit. Kleine antennes zijn door hun geringe omvang minder zichtbaar en worden zoveel mogelijk weggewerkt.
- Er is Europese regelgeving met betrekking tot - de uitrol van - kleine antennes. Deze regelgeving moet nog worden geïmplementeerd in de nationale wetgeving.

Antennebeleid en informatie over antennes

- De Rijksoverheid heeft beleid ontwikkeld voor het plaatsen van antennes (nationaal antennebeleid). In de Nota mobiele communicatie uit 2019 is het beleid ten aanzien van digitale connectiviteit, het veilen van frequentiebanden én het plaatsen van antennes opgesteld.
- De door de overheid geveilde/ te veilen frequenties kunnen door de operators worden gebruikt om - met in acht neming van wet- en regelgeving - radiosignalen uit te zenden. De overheid legt daarbij **geen** beperkingen en/of instructies aan de telecomsector met betrekking tot de mobiele techniek die daarvoor dient te worden gebruikt (2G, 3G, 4G, 5G).

- Om de plaatsing van antennes zo zorgvuldig mogelijk te laten verlopen zijn afspraken vastgelegd in het Antenneconvenant, dat is ondertekend door de mobiele operators, de overheid en de VNG als vertegenwoordiger van de gemeenten.
- Het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat heeft speciaal voor gemeenten de website www.overalsnelinternet.nl ingericht. Met deze website wil de Rijksoverheid, aan de hand van praktische informatie, gemeenten ondersteunen bij het invullen van het lokale beleid op het gebied van hun digitale infrastructuur. Zowel voor vaste als mobiele telecommunicatienetwerken. Deze site bevat nuttige informatie over de belangrijkste onderdelen van het lokale beleid en wordt aandacht besteed aan [vragen over 5G](#).
- Het Antennebureau heeft een [pagina voor gemeenten](#) ingericht met diverse handreikingen voor gemeenten in relatie tot (het voorbereiden en opstellen van) antennebeleid, het informeren van burgers over de komst van zendmasten en informeren van gemeenten, een overzicht van veel gestelde vragen aan gemeenten over antennes en connectiviteit etc.
- Het [Antenneregister](#) vermeldt op dit moment locaties waar antennes zijn opgesteld en vermeldt daarbij ook voor welke frequenties deze worden ingezet: 2G (GSM), UMTS (3G), LTE (4G), 5G (NR), Omroep, Zendamateur, Vaste verbinding en Overig mobiel. Het Antenneregister wordt maandelijks geactualiseerd.
- De meeste huidige antennes zijn zo ontworpen dat ze op verschillende frequenties naar behoefte kunnen uitzenden.

Kunnen wij als gemeente specifiek Antennebeleid maken voor 5G?

- Voor antennes hoger dan 5 meter is een omgevingsvergunning nodig van de gemeente. Daar kan een gemeente Antennebeleid voor opstellen.
- Het Antennebureau heeft een [voorbeeldnota antennebeleid](#) opgesteld aan de hand waarvan gemeenten hun eigen antennebeleid kunnen vormgeven voor de beleidsterreinen waartoe zij bevoegd zijn.
- Een gemeente heeft geen invloed op het gebruik door een operator van een bepaalde frequentie, het aan- of uitzetten van bijvoorbeeld het 5G New Radio zendprotocol (5G NR) of het gebruik van een bepaalde antennetechniek. Door de Rijksoverheid zijn voorwaarden voor het gebruik van de frequenties gesteld.
- Gemeenten hebben conform de afspraken van het Antenneconvenant enige invloed op de plaatsing van vergunningsvrije antennes ongeacht voor welke techniek of generatie deze antennes worden gebruikt.

Wat betekent Monet voor gemeenten in relatie tot plaatsing van antennes voor mobiele communicatie?

- Monet stuurt elke gemeente jaarlijks een plaatsingsplan, met daarbij een uitnodiging om in gesprek te gaan over dit plan, waarin alle antennes in die specifieke gemeente zijn opgenomen en zoekgebieden voor nieuwe opstelplaatsen
- In het plaatsingsplan staan onder andere de antennes van de mobiele operators (KPN, T-Mobile en Vodafone) met adres en locatienummer vermeld.

- Onderwerpen die worden besproken in een plaatsingsplangesprek zijn: ontwikkelingen in de telecomsector, wensen tot plaatsing van nieuwe opstelpunten of ter vervanging van bestaande opstelpunten om de kwaliteit van het netwerk te verbeteren of op orde te houden. Ook wordt ingegaan op het antennebeleid van de gemeente, nieuwbouwplannen en/of antwoorden op vragen van burgers.
- Via Monet wordt aan gemeenten en burgers voorlichting gegeven over de plaatsing antennes voor mobiele communicatie.

Heeft u nog meer vragen? Mail dan aan 10.2.e@10.2.e.nl

Van: 10.2.e
Aan: 10.2.e
Onderwerp: Communicatietoolkit voor gemeenten
Datum: vrijdag 17 juli 2020 13:23:31

Dag 10.2.e,

Ik wil je hierbij laten weten dat wij onze [Communicatietoolkit voor gemeenten](#) deze week hebben aangevuld met nieuwe video's en infographics. O.a. met een infographic en animatie over 5G en nepnieuws, een onderwerp waar je in ons recente gesprek aan refereerde. TP heeft er een bericht aan gewijd <https://www.telecompaper.com/nieuws/infographic-moet-gemeenten-helpen-bij-voorlichting-over-nepnieuws-5g-1346823>

Zie verder ook <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/publicaties/2020/07/17/5g-straling-en-gezondheid-hoe-is-dat-geregeld-in-nederland> (ook onderdeel van de toolkit)

Laat het vooral niet na om in je gesprekken met gemeenten, hen te wijzen op het bestaan van onze website en deze toolkit

Vriendelijke groet,

10.2.e

Coördinator digitale connectiviteit en lokaal beleid

06 10.2.e

Ministerie van Economische Zaken en Klimaat

Directoraat-Generaal Digitale Economie

Bezuidenhoutseweg 73 | D-passagie | 3^e Etage | Postbus 20401 | 2500 EK | Den Haag

Van: 10.2.e
Aan: 10.2.e
Cc: 10.2.e
Onderwerp: Infographic antenneplaatsingsproces en stroomschema vergunningsplicht
Datum: maandag 16 november 2020 14:17:51
Bijlagen: [201109-EZK-5G-Plaatsingsbeleid-interactief.pdf](#)

Hoi 10.2.e en 10.2.e ,

Bijgesloten een infographic die we afgelopen periode samen met het Antennebureau hebben gemaakt. De visual geeft inzage in het proces van antenneplaatsing en de rol die daarbij is weggelegd voor gemeenten. Op verschillende plekken wordt doorverwezen naar relevante achtergrondinformatie, zoals de website van Monet in geval van het plaatsingsplan. Ook bevat de infographic een stroomschema om na te gaan in welke situaties een omgevingsvergunning nodig is voor het plaatsen van een antenne-installatie.

We zijn van plan om de infographic deze week te publiceren op de websites van EZK (overalsnelinternet) en het Antennebureau. Voor jullie alvast deze preview en het verzoek om nog een laatste blik te werpen op de visual. Mochten jullie nog onvolkomenheden zien, kunnen jullie dit dan **uiterlijk morgen** aan ons laten weten?

Groet,
10.2.e

Plaatsing van antennes: uw rol als gemeente

Antennes zijn noodzakelijk voor mobiele communicatie. De Rijksoverheid streeft naar balans tussen voldoende opstelpunten en ruimtelijke kwaliteit. In deze infographic ziet u het proces van antenneplaatsing en uw rol als gemeente.

1 Voorbereiding en planning

Op basis van de behoeften van de Mobiele Netwerk Operators (MNO's) maakt Monet een plaatsingsplan per gemeente. Hierin staan zowel bestaande antennes als zoekcirkels waarbinnen de MNO antennes wil plaatsen.

U kunt met Monet uw voorkeuren voor plaatsing bespreken. Overweeg hierbij verschillende disciplines binnen uw gemeente te betrekken, zoals vergunningverlening en ruimtelijke ordening.

[Lees meer over plaatsingsplan](#)

Weet u als gemeente wanneer een antenne vergunningsplichtig is?

[Doorloop het stroomschema](#)

2 Vergunningsvrij of vergunningsplichtig?

De Mobiele Netwerk Operator gaat na of de geplande antenne vergunningsplichtig is.

3 Plaatsing

Vergunningsplichtig

De MNO vraagt een omgevingsvergunning aan. De gemeente checkt, publiceert en beoordeelt de aanvraag. Ze publiceert het besluit en behandelt eventueel bezwaar.

Een gemeente kan onder bepaalde omstandigheden colocatie en medegebruik van antennes opleggen. Dit wordt uitgewerkt in de nieuwe Telecommunicatiewet.

Vergunningsvrij

Antenneconvenant

Bij het plaatsen van vergunningsvrije antennes houdt de MNO rekening met de afspraken met gemeenten zoals vastgelegd in het Antenneconvenant.

[Lees meer over Antenneconvenant](#)

Vergunningsvrije small cells

Small cells vallend binnen EU-verordening 2020/1070 zijn vergunningsvrij. Bij plaatsing wordt rekening gehouden met bepaalde visuele eisen aan de small cell.

[Lees meer over small cells](#)

In uw omgevingsvisie kunt u aandacht besteden aan digitale infrastructuur en dit doorvertalen naar antennebeleid. U kunt hierbij verschillende disciplines binnen uw gemeente aanhaken, zoals economische ontwikkeling, vergunningverlening, stedenbouw en ruimtelijke ordening.

4 Registratie

De MNO registreert de antenne in het Antenneregister van Agentschap Telecom. In het online register kunt u de antennes in uw gemeente opzoeken.

[Ga naar antenneregister.nl](#)

Plaatsing op gemeentelijke infrastructuur?

Voor een small cell vallend binnen de EU-verordening kan een telecomprovider of mastenbeheerder een verzoek indienen bij de gemeente voor medegebruik van gemeentelijke infrastructuur. Als gemeente moet u instemmen met redelijke verzoeken.

5 Toezicht

De gemeente ziet toe op een goede ruimtelijke ordening bij plaatsing van antennes.

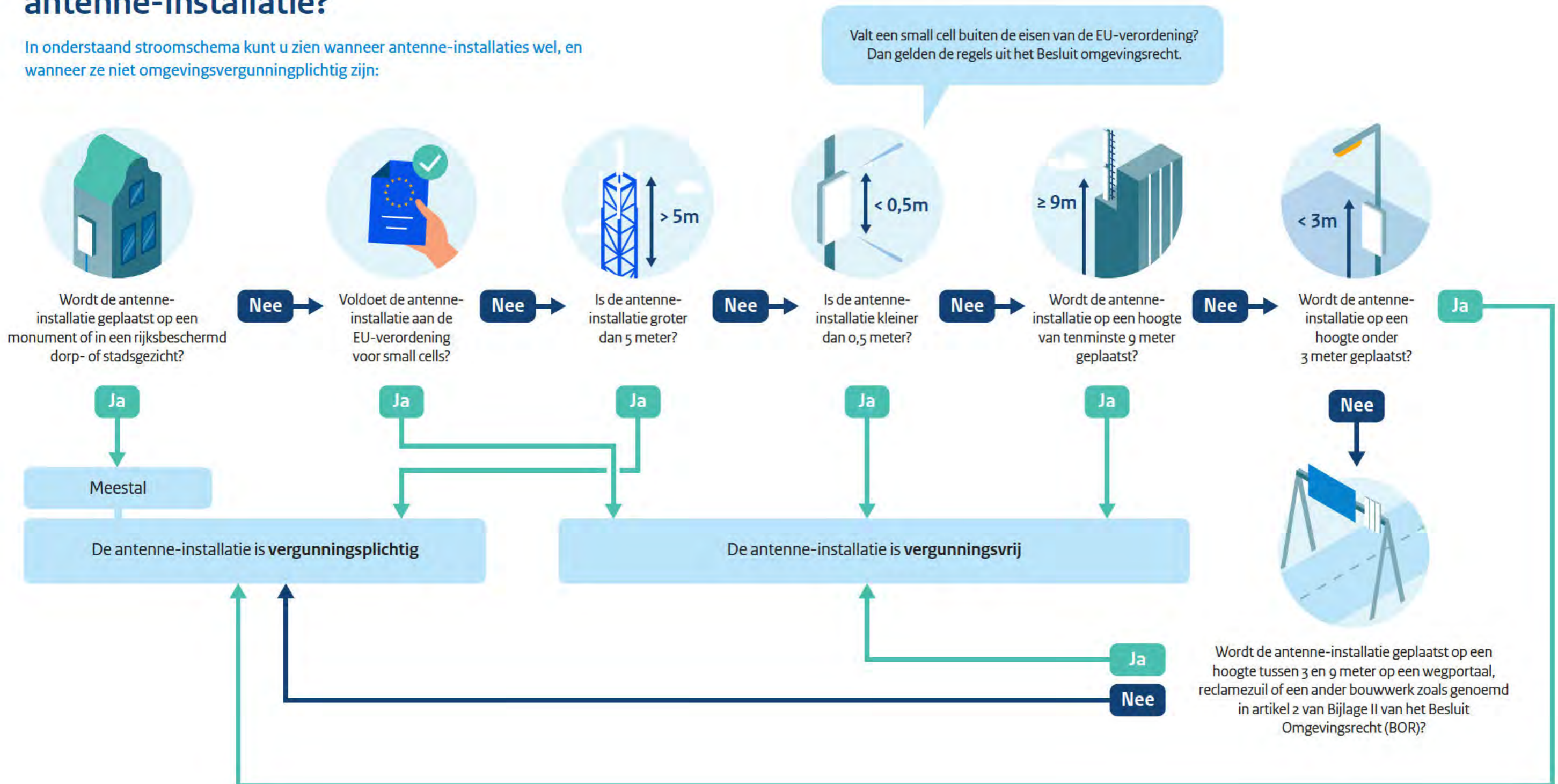
Agentschap Telecom ziet toe op blootstellingslimieten en Antenneregister.

Wel of geen omgevingsvergunning voor een antenne-installatie?

In onderstaand stroomschema kunt u zien wanneer antenne-installaties wel, en wanneer ze niet omgevingsvergunningplichtig zijn:

Meer weten?

Ga naar veelgestelde vragen over plaatsing antennes

Plaatsing van antennes: uw rol als gemeente

Antennes zijn noodzakelijk voor mobiele communicatie. De Rijksoverheid streeft naar balans tussen voldoende opstelpunten en ruimtelijke kwaliteit. In deze infographic ziet u het proces van antenneplaatsing en uw rol als gemeente.

1 Voorbereiding en planning

Op basis van de behoeften van de Mobile Network Operators (MNO's) maakt Monet een plaatsingsplan per gemeente. Hierin staan zowel bestaande antennes als zoekcirkels waarbinnen de MNO antennes wil plaatsen.

U kunt met Monet uw voorkeuren voor plaatsing bespreken. Overweeg hierbij verschillende disciplines binnen uw gemeente te betrekken, zoals vergunningverlening en ruimtelijke ordening.

[Lees meer over plaatsingsplan](#)

Weet u als gemeente wanneer een antenne vergunningsplichtig is?

[Doorloop het stroomschema](#)

2 Vergunningsvrij of vergunningsplichtig?

De Mobile Network Operator gaat na of de geplande antenne vergunningsplichtig is.

3 Plaatsing

Vergunningsplichtig

De MNO vraagt een omgevingsvergunning aan. De gemeente checkt, publiceert en beoordeelt de aanvraag. Ze publiceert het besluit en behandelt eventueel bezwaar.

Een gemeente kan colocatie en gedeeld gebruik van netwerkelementen en bijbehorende faciliteiten opleggen. De voorwaarden en omstandigheden waaronder dit kan, worden uitgewerkt in de nieuwe Telecommunicatiewet.

Vergunningsvrij

Antenneconvenant

Bij het plaatsen van vergunningsvrije antennes houdt de MNO rekening met de afspraken met gemeenten zoals vastgelegd in het Antenneconvenant.

[Lees meer over Antenneconvenant](#)

Vergunningsvrije small cells

Small cells vallend binnen EU-verordening 2020/1070 zijn vergunningsvrij. Bij plaatsing wordt rekening gehouden met bepaalde visuele eisen aan de small cell.

[Lees meer over small cells](#)

In uw omgevingsvisie kunt u aandacht besteden aan digitale infrastructuur en dit doorvertalen naar antennebeleid. U kunt hierbij verschillende disciplines binnen uw gemeente aanhaken, zoals economische ontwikkeling, vergunningverlening, stedenbouw en ruimtelijke ordening.

4 Registratie

De MNO registreert de antenne in het Antenneregister van Agentschap Telecom. In het online register kunt u de antennes in uw gemeente opzoeken.

[Ga naar antenneregister.nl](#)

Plaatsing op gemeentelijke infrastructuur?

Voor een small cell vallend binnen de EU-verordening kan een telecomaandbieder of aanbieder van bijbehorende faciliteiten een verzoek indienen bij de gemeente voor medegebruik van gemeentelijke infrastructuur. Als gemeente moet u instemmen met redelijke verzoeken.

5 Toezicht

De gemeente ziet toe op een goede ruimtelijke ordening bij plaatsing van antennes.

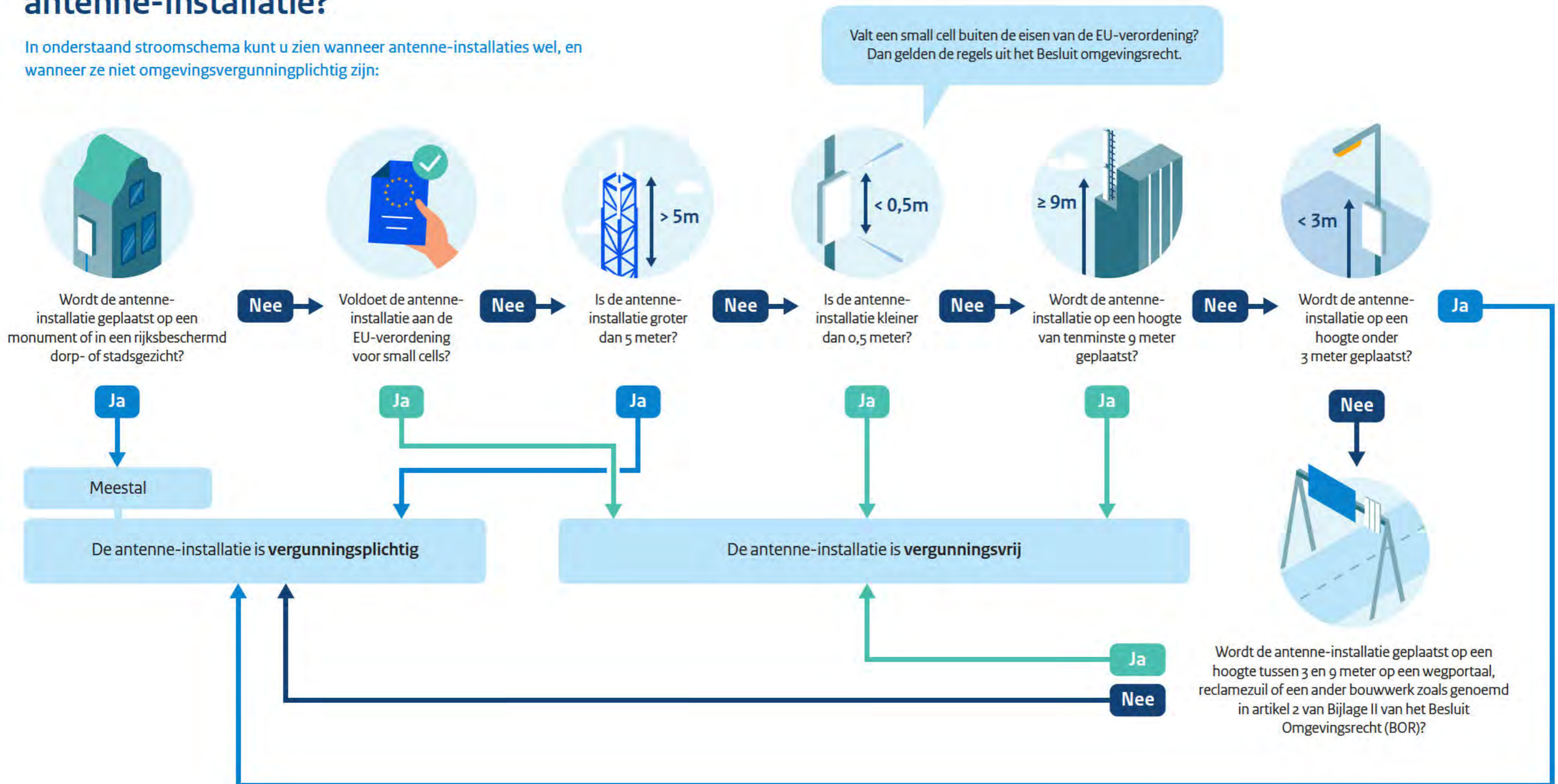
Agentschap Telecom ziet toe op blootstellingslimieten en Antenneregister.

Wel of geen omgevingsvergunning voor een antenne-installatie?

In onderstaand stroomschema kunt u zien wanneer antenne-installaties wel, en wanneer ze niet omgevingsvergunningplichtig zijn:

Meer weten?

Ga naar veelgestelde vragen over plaatsing antennes

Van: [Overal Snel Internet, ministerie van Economische Zaken en Klimaat](#)
Aan: 10.2.e
Onderwerp: Nieuwsbrief digitale connectiviteit voor gemeenten
Datum: donderdag 17 december 2020 18:21:07

[Bekijk de online versie](#)

Nieuwsbrief digitale connectiviteit voor gemeenten

Jaargang 2020, nummer 8, 17 december 2020 17 dec 2020

-
- [Wetsvoorstel Telecomcode naar Raad van State](#)
 - [Kabinetsreactie advies Gezondheidsraad](#)
 - [Wettelijke vastlegging blootstellingslimieten EMV](#)
 - [Tweede Nederlandse veiling snelle mobiele communicatie begin 2022](#)
 - [Infographic 'Antenneplaatsingsproces en uw rol als gemeente'](#)
 - [Fiche: Aanbeveling toolbox connectiviteit \(breedband en 5G\)](#)
 - [Consultatie richtlijn kostenreductie breedband](#)
 - [Vervolg ACM-aanbevelingen glasvezelmarkt](#)
 - [Oproep best practices](#)
-

Wetsvoorstel Telecomcode naar Raad van State

Het wetsvoorstel waarmee de [Europese Telecomcode](#) wordt geïmplementeerd, is door het kabinet naar de Raad van State (RvS) gezonden. Als het advies van de RvS is ontvangen en verwerkt, kan het wetsvoorstel worden ingediend bij de Tweede Kamer. Het is de bedoeling het wetsvoorstel in het tweede kwartaal van 2021 bij de Tweede Kamer in te dienen. Het [verslag van de publieke consultatie over het wetsvoorstel is hier](#) gepubliceerd.

Kabinetsreactie advies Gezondheidsraad

Onlangs heeft het kabinet een reactie gegeven op het in september [uitgebrachte advies van de Gezondheidsraad over 5G en gezondheid](#). De conclusie van het advies en de [kabinetsreactie](#) luiden dat niet is aangetoond en niet waarschijnlijk is dat blootstelling aan de frequentiebanden die ook voor 5G gebruikt (zullen) worden, de gezondheid kunnen schaden.

De frequenties rond de 700 MHz-band en de 3,5 GHz-band zijn al jaren in gebruik en dat heeft niet geleid tot bewezen ongunstige effecten op de gezondheid. Ook voor het gebruik van de 26 GHz-band is er op dit moment volgens de WHO, de Europese Commissie en de ICNIRP geen aanleiding om te veronderstellen dat dit negatieve gezondheidseffecten oplevert. Het kabinet ziet daarom geen reden om te wachten met de voorgenomen ingebruikname van deze band.

Zoals de Gezondheidsraad adviseert zal het kabinet inzetten op meer onderzoek en blijft het de nieuwste wetenschappelijke resultaten volgen. Het kabinet zet daarnaast in op het [meten en monitoren van de elektromagnetische velden](#) om te borgen dat deze binnen de daarvoor geldende internationale ICNIRP blootstellingslimieten blijven.

Wettelijke vastlegging blootstellingslimieten EMV

Onlangs is de [internetconsultatie gestart voor het wettelijk vastleggen van de blootstellingslimieten](#). De consultatie loopt tot 1 januari 2021. Met het vaststellen van landelijke regels is beoogd de verdere uitrol van mobiele netwerken zo goed mogelijk te faciliteren binnen duidelijke kaders voor volksgezondheid, leefmilieu en veiligheid. Dit zorgt voor zekerheid bij burgers dat de elektromagnetische velden binnen de limieten blijven, ook als er meerdere antennes zijn of komen in hun directe omgeving.

Met dit besluit worden de nieuwste ICNIRP-blootstellingslimieten vastgelegd. Dit is in lijn met het advies van de Gezondheidsraad om de nieuwste ICNIRP-richtlijnen te gebruiken als basis voor het blootstellingsbeleid.

Tweede Nederlandse veiling snelle mobiele communicatie begin 2022

Het kabinet is [gestart met de voorbereidingen van de tweede Nederlandse veiling](#) begin 2022 van frequenties voor snelle mobiele communicatie. De zogenoemde 3,5

Gigahertz frequentieband kan vervolgens op 1 september 2022 in heel Nederland in gebruik worden genomen. Deze band is in alle EU-lidstaten aangewezen als belangrijkste om de technologie 5G landelijk te kunnen aanbieden. Dat maakt staatssecretaris Mona Keijzer (Economische Zaken en Klimaat) [in een Kamerbrief bekend](#).

Infographic 'Antenneplaatsingsproces en uw rol als gemeente'

Het ministerie van Economische Zaken en Klimaat (EZK) heeft een [interactieve infographic](#) gemaakt over de rol van gemeenten bij het plaatsingsproces van antenne-installaties voor mobiele telecommunicatie. De infographic geeft inzicht in de verschillende stappen binnen het plaatsingsproces en bevat een stroomschema om na te gaan wanneer een omgevingsvergunning nodig is voor plaatsing. De infographic is beschikbaar op [overalsnelinternet.nl](#) en de website van het Antennebureau.

Fiche: Aanbeveling toolbox connectiviteit (breedband en 5G)

In de vorige nieuwsbrief meldden wij dat de Europese Commissie afgelopen september een [aanbeveling uitgebracht over het bevorderen van investeringen in digitale connectiviteit](#). In de aanbeveling wordt de lidstaten verzocht om een toolbox van beste praktijken vast te stellen, die in 2021 klaar moet zijn. Vorige maand is hierover een [fiche naar de Tweede Kamer gestuurd](#), waarin het kabinetsstandpunt ten opzicht van het voorstel is verwoord. Ook is [antwoord gegeven op vragen van de Tweede Kamer](#) hierover.

Consultatie richtlijn kostenreductie breedband

De Europese Commissie is een [consultatie gestart over de richtlijn kostenreductie breedband](#). De consultatie loopt tot 2 maart 2021. De Commissie bereidt een herziening voor van deze richtlijn. Zij heeft [geconcludeerd dat de effectiviteit kan worden verbeterd](#), bijvoorbeeld rond vergunningenprocedures van lokale autoriteiten. Een concreet voorstel wordt eind 2021 verwacht. Nederland zal in samenspraak met marktpartijen en gemeenten reageren op de consultatie.

Vervolg ACM-aanbevelingen glasvezelmarkt

De staatssecretaris van EZK [verwacht de Tweede Kamer begin 2021 te informeren](#) over de nadere uitwerking van de aanbevelingen uit het [rapport van de Autoriteit en Markt \(ACM\) over de glasvezelmarkt](#). De ACM werkt op dit moment aan een actualisatie van deze marktstudie. Het Ministerie van EZK blijft ondertussen continu in gesprek met marktpartijen, gemeenten en de ACM over de ontwikkelingen in de glasvezelmarkt.

Oproep best practices

Verschillende gemeenten hebben goede ervaringen bij de aanpak van de aanleg van digitale infrastructuur binnen de gemeentegrenzen. Ze bedenken er zelfs slimigheden voor. Wij noemen dit best practices.

Inmiddels hebben we [enkele best practices verzameld op overalsnelinternet.nl](#).

Andere gemeenten kunnen hier weer van leren. Wilt u ook een goed voorbeeld met ons delen? We ontvangen uw best practice graag op ons e-mailadres

10.2.e [@minezk.nl](mailto:minezk.nl). Alvast dank voor de genomen moeite.

U ontvangt deze e-mail omdat u zich heeft geabonneerd op berichten van Overal Snel Internet, ministerie van Economische Zaken en Klimaat op het e-mailadres

10.2.e [@10.2.e.nl](mailto:10.2.e.nl).

[AFMELDEN](#)

[ABONNEMENTEN BEHEREN](#)

Van: 10.2.e [Monet](#)
Aan: 10.2.e <10.2.e>
Onderwerp: enquête over 5G
Datum: dinsdag 29 december 2020 12:22:50
Bijlagen: [image001.jpg](#)
[rapport 5G december 2020.pdf](#)

Dag heren,

Wellicht hadden jullie dit al gezien. Interesting stuff en geeft de burger moed!

We zien ons in het nieuwe jaar!

Beste Gr, 10.2.e

Met vriendelijke groet,

10.2.e

Directeur

bezoekadres

Gooimeer 4-15
1411 DC Naarden

www.monet.nl

postadres

Postbus 5135
1410 AC Naarden

KvK 27183457

telefoonnummer

0800-10.2.e
0610.2.e

Monet stemt namens de netwerkoperators de plaatsing van antennes af met overheden en geeft voorlichting over antennes.

Belang 5G in Nederland – Perspectief consumenten

Onderzoek onder consumenten over bekendheid met / en andere aspecten van 5G

Authors: Marion ter Welle, Erik Compter

Date: 21 December 2020

Belang 5G in Nederland – Perspectief consumenten

• Samenvatting

• Duiding 5G

• Bekendheid 5G

- 100: Spontane bekendheid 5G
- 110: Geholpen bekendheid 5G

• Business case 5G

- 200: Tevredenheid 4G netwerk
- 210: 5G gebruik
- 220: Acties gedaan om 5G netwerk te gebruiken
- 230: Acties bereid te doen om 5G netwerk te gebruiken

• Straling

- 300: Zorgen over straling 5G netwerk
- 310: Zorgen over straling 3G/4G/WiFi netwerk
- 320: Bronnen voor mening over straling
- 330: Invloed berichten op mening 5G
- 340: Overheid optreden tegen 'fake news'
- 350: Ranking impact op volksgezondheid

• Toepassingen 5G

- 400: Mate waarin Nederlanders positief zijn over 5G toepassingen
- 410: Meeste belang van 5G voor bedrijven of consumenten
- 420: Verwacht Nederlander een verandering in het dagelijkse leven door 5G

• Inleiding

- Dit rapport onderzoekt de bekendheid met 5G en andere aspecten rondom de recente introductie van 5G in Nederland.
- Naast bekendheid en gebruik wordt gekeken naar de verwachte business case, de mogelijke toepassingen alsmede vragen over straling en informatie verzameling.
- Het onderzoek werd gedaan in het kader van Telecompaper's 5G congres op 26 november 2020 en is uitgevoerd door Telecompaper.
- Het onderzoek is bedoeld voor iedereen die, na de eerste introductie van 5G spectrum, geïnteresseerd is in de mening van Nederlanders over deze mobiele technologie.

• Onderzoeksmethode

- In November 2020 ondervroeg Telecompaper 1.500 Nederlandse consumenten (16-80 jaar) over hun bekendheid met 5G en hun mening over dit nieuwe netwerk. Antwoorden zijn gestratificeerd naar leeftijd, geslacht en opleiding volgens CBS-cijfers.
- In November 2019 stelde Telecompaper aan ruim 1.000 respondenten een aantal vragen over 5G, waarvan een deel in 2020 opnieuw uitgevraagd zijn.
- Telecompaper maakt gebruik van partner Panelclicx voor het aanleveren van de respondenten. Panelclicx is ISO-26362 gecertificeerd,

- Telecompaper is lid van de MOA.
- Copyright Telecompaper 2003-2020©. All rights reserved. Reproduction or distribution in any form without prior written permission of Telecompaper is prohibited. Telecompaper sees to the utmost reliability of all research and news publications. Nevertheless Telecompaper does not accept any responsibility for possible inaccuracies or errors in the presented data and refuses liability for any interpretations or opinions obtained from the use of Telecompaper reports, information and news information.
- Foto is van Reginar / Unsplash / <https://unsplash.com/photos/IOsbnJKTa18>

- **Auteurs: Marion ter Welle. Eric Compter Houten, 18 December 2020**

SAMENVATTING

Meerendeel Nederlanders is bekend met 5G en staan wel positief tegenover tal van mogelijke toepassingen. Zorgen over straling zijn gedaald. Wanneer straling wordt afgezet tegen andere mogelijke gezondheidsgevaaren, komt het bij velen op de laatste plaats.

• Bekendheid 5G

- Spontane bekendheid: de Nederlander weet dat het om een sneller internet netwerk gaat
- Bekendheid met 5G is sinds vorig jaar gestegen. Nog slechts 1/3 is er onbekend mee. Vooral meer mensen zijn er nu middelmatig bekend mee. Ouderen zijn over het algemeen minder bekend met 5G

• Business case 5G

- Tevredenheid met snelheid huidige 4G netwerk blijft hoog, slechts 2% is niet tevreden.
- Slechts een klein deel van de Nederlanders gebruikt al 5G. De 25-45 jarigen gebruiken het vaker dan ouderen
Geen grote verschillen tussen leeftijdsgroepen.
- Van de Nederlanders die nu geen 5G gebruiken, is bijna een kwart bereid een nieuwe smartphone te kopen. Meer betalen voor een abonnement of van mobiele aanbieder veranderen zijn minder in trek
- Van de Nederlanders die nu al 5G gebruiken, heeft 43% een nieuwe smartphone gekocht om dat mogelijk te maken

• Straling

- 50% maakt zich geen zorgen, dat is een verdubbeling vergeleken met 2019, wellicht doordat men er meer informatie over heeft gekregen. Het aandeel dat zich veel zorgen

maakt, is gelijk gebleven in het afgelopen jaar

- Nederlanders minder bezorgd over straling 3G/4G/WiFi netwerken dan over 5G. Ook hier is het aandeel dat zich geen zorgen maakt, hard gegroeid in vergelijking met vorig jaar. Opvallend is wel de toename 'veel zorgen' onder 16-25 jarigen.
- Het journaal en andere nieuwsmedia zijn de belangrijkste bronnen om meer te weten te komen over straling en de mogelijke effecten, op de voet gevolgd door wetenschappelijke artikelen. Mobiele aanbieders en overheid worden weinig gebruikt als bron.
- Bijna $\frac{3}{4}$ is niet anders gaan denken over 5G onder invloed van de vele berichten over 5G in het nieuws. Wel is 17% (enigszins) negatiever gaan denken over 5G, mogelijk door berichten over zorgen over straling en gezondheidseffecten.
- Bijna $\frac{2}{3}$ van de Nederlanders vindt dat de overheid meer moet doen tegen 'faken news' over 5G. Daar ligt duidelijk een goede kans voor de overheid om met een duidelijke campagne te komen.
- Afgezet tegenover andere zaken die een negatieve invloed kunnen hebben op de volksgezondheid komt 5G-straling op de laatste plek. De eerste plek is voor drugs, gevolgd door roken.

• Toepassingen

- Meerderheid van de Nederlanders is positief over tal van 5G toepassingen, zoals een betere aansluiting van stoplichten op het verkeer of hartbewaking van hartpatiënten thuis.
- Het inzetten van zelfrijdende auto's worden overwegend negatief bevonden.
- Nederlanders verwachten dat bedrijven het meeste belang hebben bij de komst van 5G, al dan niet gecombineerd met consumenten.
- In vergelijking met vorig jaar verwachten minder jongeren een verandering in het dagelijks leven, terwijl de 67-80 jarigen juist vaker een verandering verwachten

DUIDING 5G

In 2020 is de eerste frequentie band voor 5G in gebruik genomen door de 3 mobiele aanbieders. De eerste toepassingen vinden vooral in de industrie plaats, met nog weinig effect voor consumenten. Zorgen over straling kunnen worden verminderd door betere informatievoorziening.

• **Introductie 5G in Nederland**

- In April 2020 begon Vodafone met een '5G Light' door de 1800Mhz band te gebruiken. Met behulp van door partner Ericsson ontwikkelde DSS (dynamic spectrum sharing)-technologie kan Vodafone het bestaande 1800 MHz-spectrum verdelen tussen 4G en 5G.
- KPN en T-Mobile hebben de veiling van Juli afgewacht om daarmee het benodigde 700Mhz spectrum te verkrijgen. In Juli 2020 hebben zij beiden 5G geïntroduceerd.
- Alle drie hebben ze 5G onderdeel van hun marketing campagne gemaakt, wat geleid heeft tot een grotere bekendheid onder Nederlanders.

• **Bekendheid 5G**

- Sinds vorig jaar is de bekendheid met 5G toegenomen, blijkt uit dit onderzoek. Zowel de marketing door de mobiele aanbieders als de media berichten over stralingseffecten op de gezondheid en dat 5G een verveelvoudiging van de antennes zou betekenen. Mobiele operators en netwerkproducenten gaan niet uit van een dergelijke grote toename. Monet, het samenwerkingsverband van mobiele operators, verwacht een toename van 10 procent.
- Inmiddels denkt al ruim 20% van de Nederlanders een telefoon te hebben die werkt

op het 5G netwerk. Gezien het beperkt aantal modellen dat momenteel werkelijk in staat is om 5G te gebruiken, is dit een overschatting van de consument, wellicht ingegeven door de promoties van de aanbieders dat hun 5G netwerke operationeel is of omdat hun toestel 5G laat zien, wat in [werkelijkheid nog 4G is](#).

• **Business case 5G**

- De voor 5G belangrijke 3.5Ghz band wordt pas rond 2022 geveild. Op dit moment biedt 5G in Nederland daardoor nog [niet alle mogelijkheden die we van 5G kunnen verwachten](#). De uitrol van 5G in Nederland loopt dus achter op een aantal andere Europese landen. Volgens [KPN CEO Farwerck](#) kan dat juist een voordeel zijn, omdat we bij andere landen kunnen kijken wat wel en niet werkt.
- De eerste 5G smartphones zijn nu te koop. In 2021 wordt 5G standaard voor alle mid- en high-end telefoons en het zal ook steeds meer in het instapsegment gangbaar gaan worden
- Net als de telecom spelers ziet de Nederlandse consument in eerste instantie meer voordelen voor bedrijven dan voor zichzelf.

• **Straling**

- Uit dit onderzoek blijkt dat 6 procent van de Nederlanders zich zorgen maakt over de straling die het 5G netwerk met zich

meebrengt. 50 procent maakt zich geen zorgen, wat een verdubbeling is t.o.v. vorig jaar. Nederlanders zijn minder bezorgd over straling van 3G/4G/WiFi netwerken dan over 5G.

- Afgezet tegenover andere zaken die een negatieve invloed kunnen hebben op de volksgezondheid komt 5G-straling op de laatste plek. De eerste plek is voor drugs, gevolgd door roken.
- Het Kennisplatform EMV geeft aan dat er geen reden is te veronderstellen dat 5G andere schadelijke gezondheidseffecten zal brengen dan de huidige mobiele netwerken. Onderzoek is nog gaande en de huidige blootstellingslimieten gelden ook voor 5G.

Naast zakelijke 5G toepassingen zoals in de het verkeer is de verwachting dat ook online gamen enorm zal groeien

• 5G Toepassingen

- De toepassingen via 5G zijn breed.
 - In [Nederland kijken spelers naast IoT in het algemeen bijvoorbeeld ook naar de transport sector en de gezondheidszorg maar ook naar de rol die 5G kan spelen bij de digitalisering en de verduurzaming van de maatschappij](#).
 - Ook de [entertainment industrie](#) ziet voordelen bij gebruik van 5G
 - En het hebben van toepassingen alleen is niet genoeg om ze vervolgens ook succesvol te laten worden, zoals blijkt uit verschillende [smart city projecten](#).
 - Daarnaast blijven de mobiele aanbieders nieuwe mogelijkheden testen in hun verschillende 'field labs'.
 - Recent heeft KPN een 6e field lab geopend, waar men zich vooral richt op de [gezondheidszorg](#).
 - Zakelijke toepassingen waar de consument ook van profiteert, bijvoorbeeld in het verkeer, afvalverzameling of in de gezondheidszorg, worden positief beoordeeld (zie slide 22). Zo is [Rotterdam](#) al een tijd bezig met regensensoren op stoplichten zodat fietsers bij regen voorrang krijgen. KPN is in [Helmond](#) bezig met een proef om verkeersveiligheid te vergroten en het brandstofverbruik te verminderen. In de [5G Groningen](#) proeftuin is men bezig met
- verschillende projecten in de zorg, zowel voor zorg op afstand als logistieke oplossingen.
- Met 4G is muziek en video streamen enorm toegenomen. Met 5G is de verwachting dat online gamen enorm zal groeien, onder andere door betere streaming en mogelijkheden met multi-player games.
 - In landen waar 5G al beschikbaar is, ligt de focus in eerste instantie op gaming als het gaat om consumententoepassingen. Providers in [Duitsland, Italië en Finland](#) hebben vrij snel na de 5G-lancering gaming-diensten en – promoties opgetuigd.

BEKENDHEID 5G

Bekendheid met 5G is sinds vorig jaar gestegen. Nog slechts een derde is er onbekend mee. Vooral meer mensen zijn er nu middelmatig bekend mee. Ouderen zijn over het algemeen minder bekend met 5G.

Geholpen bekendheid 5G

Copyright Telecompaper 2020 (c). Onderzoek uitgevoerd in Oktober 2020 en Oktober 2019. Aantal Respondenten (1.500+). CBS gestratificeerd.

BUSINESS CASE 5G

Tevredenheid met snelheid huidige 4G netwerk blijft hoog, slechts 2% is niet tevreden. Geen grote verschillen tussen leeftijdsgroepen. Met zo'n hoge mate van tevredenheid met 4G zullen veel consumenten wellicht overtuigd moeten worden van het nut van 5G.

Tevredenheid snelheid 4G netwerk

		Market	Age 16-25	Age 25-35	Age 35-45	Age 45-55	Age 55-67	Age 67-80
Zeer tevreden	19Q4	15	33	21	19	15	10	16
	20Q4	18	18	25	19	15	20	11
Tevreden	19Q4	61	46	65	68	66	62	54
	20Q4	63	70	61	61	64	59	67
Neutraal	19Q4	11	9	9	11	10	13	11
	20Q4	11	9	11	13	11	13	9
Niet tevreden	19Q4	2	5	5		2	3	2
	20Q4	2			1	3	2	2
Helemaal niet tevreden	19Q4	1	5				1	
	20Q4	0	1	1			0	

Copyright Telecompaper 2020 (c). Onderzoek uitgevoerd in Oktober 2020 en Oktober 2019. Aantal Respondenten (1.500+). CBS gestratificeerd.

Slechts een klein deel van de Nederlanders gebruikt al 5G. De 25-45 jarigen gebruiken het vaker dan ouderen.

Gebruik 5G netwerk

Copyright Telecompaper 2020 (c). Onderzoek uitgevoerd in Oktober 2020 en Oktober 2019. Aantal Respondenten (1.500+). CBS gestratificeerd.

220: Acties bereid te doen om 5G netwerk te gebruiken, basis: mensen die nog geen 5G gebruiken

Van de Nederlanders die nu geen 5G gebruiken, is bijna een kwart bereid een nieuwe smartphone te kopen. Meer betalen voor een abonnement of van mobiele aanbieder veranderen is minder in trek. Twee derde is niet bereid te investeren.

Welke investering bereid te doen om 5G te gebruiken

Copyright Telecompaper 2020 (c). Onderzoek uitgevoerd in Oktober 2020 en Oktober 2019. Aantal Respondenten (1.500+). CBS gestratificeerd.

Van de Nederlanders die nu al 5G gebruiken, heeft 43% een nieuwe smartphone gekocht om dat mogelijk te maken. Meer betalen voor een abonnement is vooral gedaan door jongeren, terwijl van mobiele aanbieder veranderen voor weinigen een optie was.

Welke investeringen gedaan om 5G te gebruiken

Copyright Telecompaper 2020 (c). Onderzoek uitgevoerd in Oktober 2020 en Oktober 2019. Aantal Respondenten (1.500+). CBS gestratificeerd.

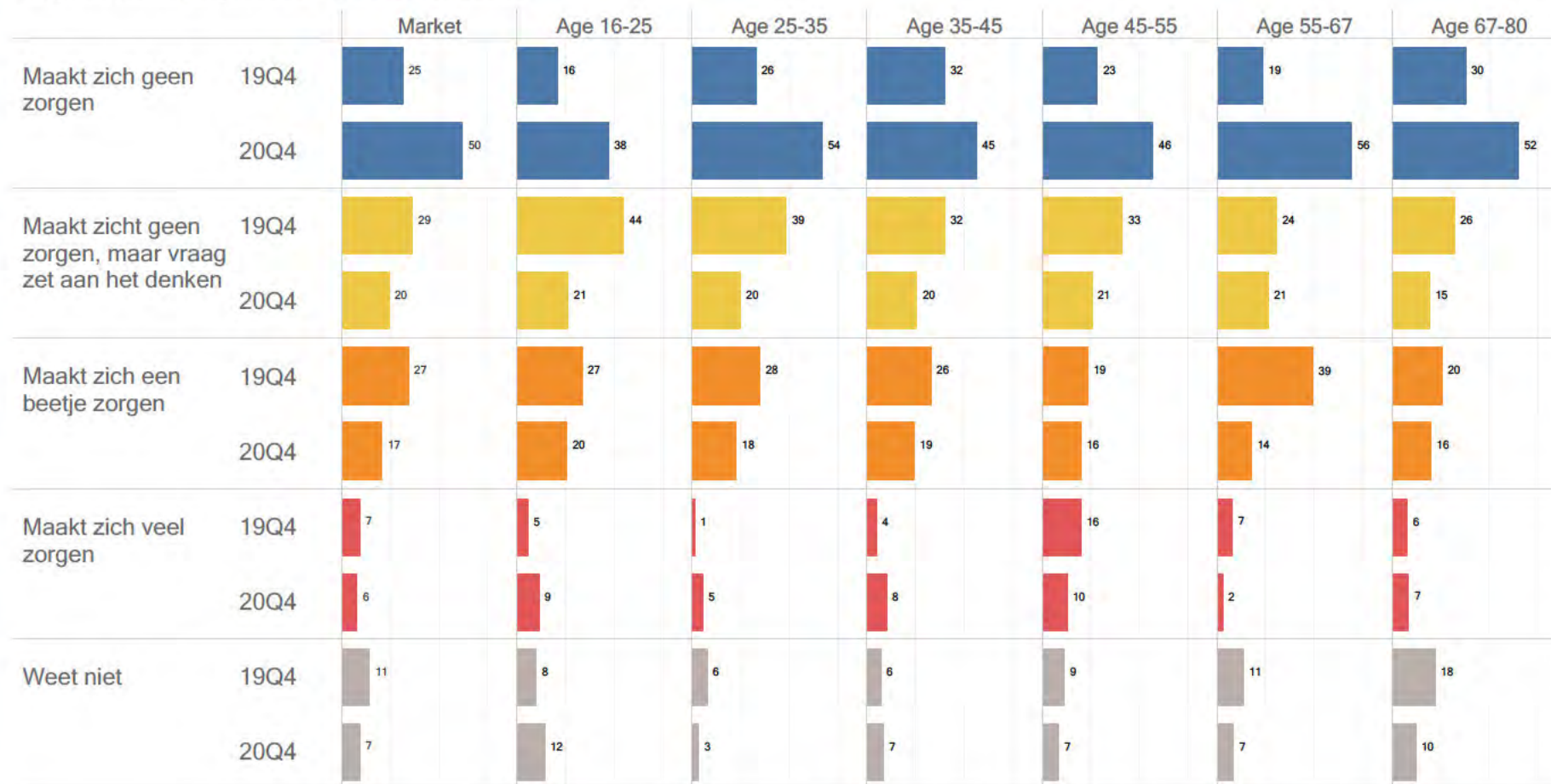
STRALING

300: Zorgen over straling 5G netwerk

50% maakt zich geen zorgen, dat is een verdubbeling vergeleken met 2019, wellicht doordat men er meer informatie over heeft gekregen. Het aandeel dat zich veel zorgen maakt, is gelijk gebleven in het afgelopen jaar. Weinig verschillen tussen de leeftijdsgroepen.

Zorgen over straling nieuwe 5G netwerk Periode

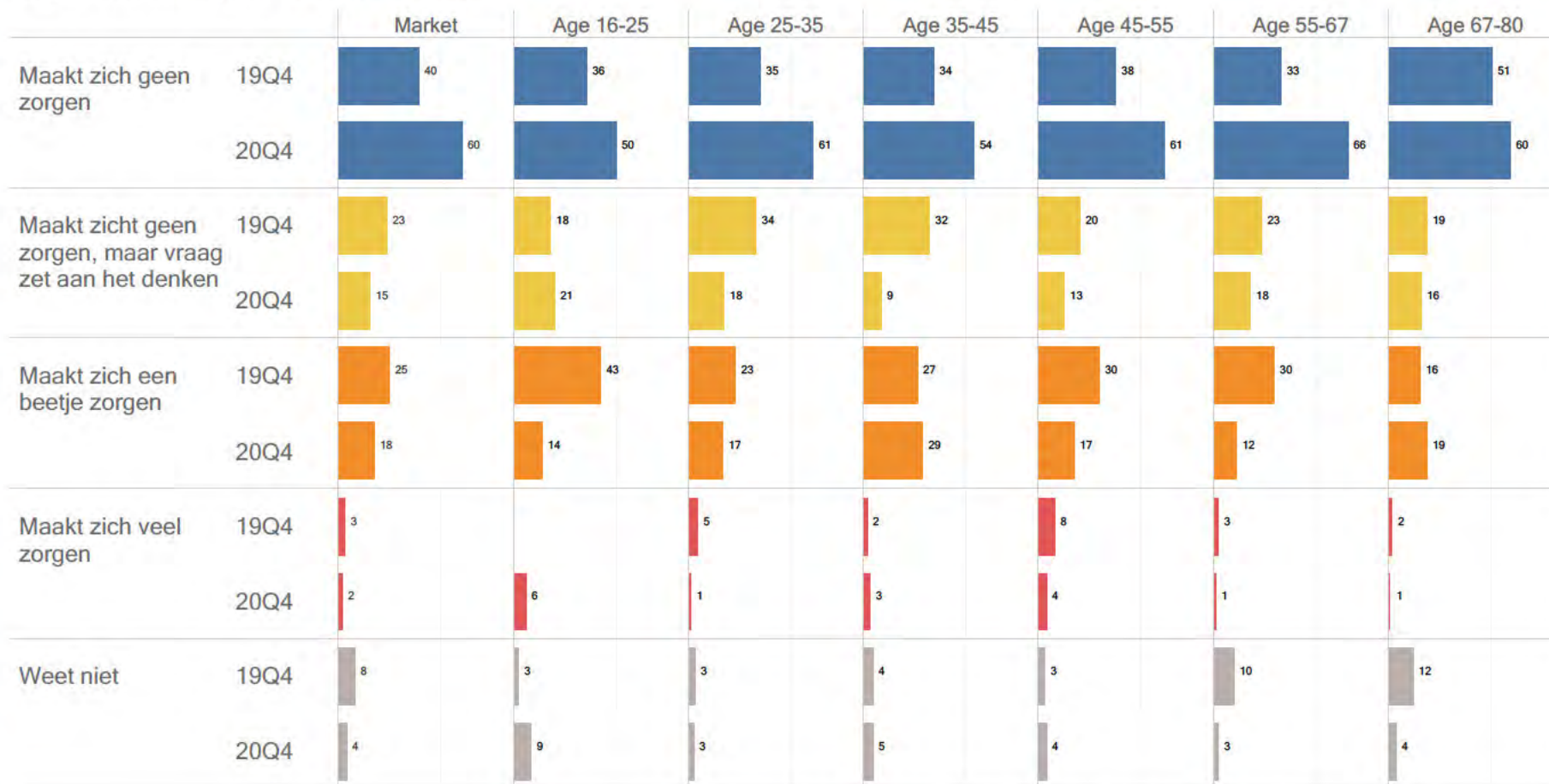

Copyright Telecompaper 2020 (c). Onderzoek uitgevoerd in Oktober 2020 en Oktober 2019. Aantal Respondenten (1.500+). CBS gestratificeerd.

Nederlanders minder bezorgd over straling 3G/4G/WiFi netwerken dan over 5G. Ook hier is het aandeel dat zich geen zorgen maakt, hard gegroeid in vergelijking met vorig jaar. Opvallend is wel de toename 'veel zorgen' onder 16-25 jarigen.

Zorgen over straling 3G, 4G en WiFi Periode

Copyright Telecompaper 2020 (c). Onderzoek uitgevoerd in Oktober 2020 en Oktober 2019. Aantal Respondenten (1.500+). CBS gestratificeerd.

Het journaal en andere nieuwsmedia zijn de belangrijkste bronnen om meer te weten te komen over straling en de mogelijke effecten, op de voet gevolgd door wetenschappelijke artikelen. Mobiele aanbieders en de overheid worden weinig gebruikt als bron.

Bronnen voor mening straling

		Market	Age 16-25	Age 25-35	Age 35-45	Age 45-55	Age 55-67	Age 67-80
(NOS) journaal	20Q4	15	15	13	11	15	14	24
Andere nieuwsmedia (nieuwswebsites, websites over dit onderwerp)	20Q4	15	12	14	19	16	12	13
Wetenschappelijke artikelen	20Q4	13	11	14	10	15	15	6
Landelijke kranten (Telegraaf, NRC, AD, Financieel Dagblad..)	20Q4	10	9	10	9	7	12	16
Anders	20Q4	9	8	5	9	11	9	13
Blogs op social media	20Q4	8	11	8	8	11	6	4
Gesprekken met deskundigen	20Q4	7	8	9	5	5	9	6
Overheid	20Q4	6	5	7	10	5	6	4
Demonstraties	20Q4	6	8	7	6	4	7	7
Mobiele aanbieder (KPN, Vodafone, T-Mobile)	20Q4	5	3	4	7	5	5	3
Pseudo wetenschappelijke artikelen	20Q4	5	9	7	4	2	4	4

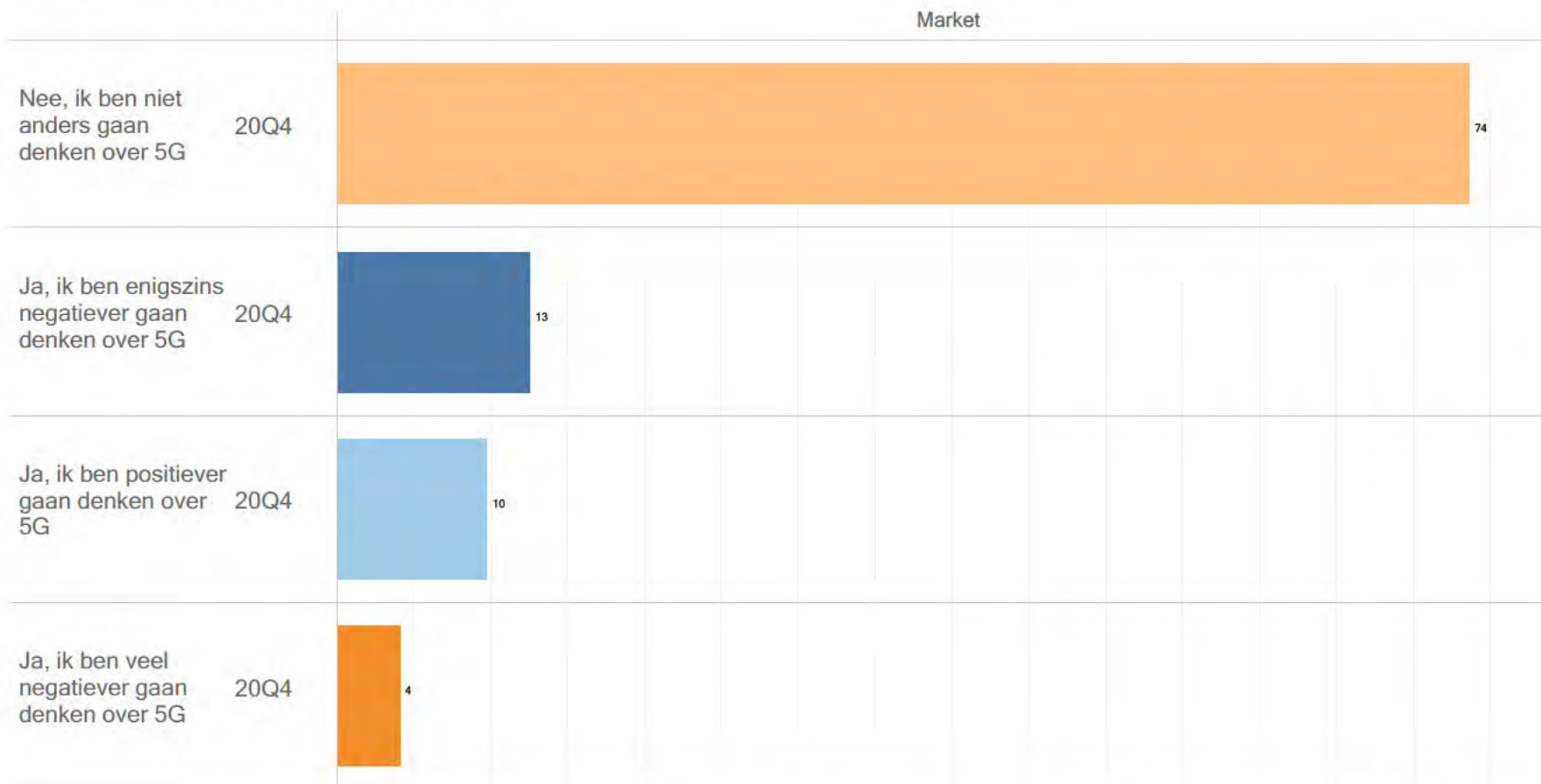
Copyright Telecompaper 2020 (c). Onderzoek uitgevoerd in Oktober 2020 en Oktober 2019. Aantal Respondenten (1.500+). CBS gestratificeerd.

330: Invloed berichten op mening 5G

Bijna drie vierde is niet anders gaan denken over 5G onder invloed van de vele berichten over 5G in het nieuws. Wel is 17% (enigszins) negatiever gaan denken over 5G, mogelijk door berichten over zorgen over straling en gezondheidseffecten.

Anders denken door berichten over 5G Periode

Copyright Telecompaper 2020 (c). Onderzoek uitgevoerd in Oktober 2020 en Oktober 2019. Aantal Respondenten (1.500+). CBS gestratificeerd.

340: Overheidsactie tegen fake news 5G nodig

Bijna twee derde vindt dat de overheid meer moet doen tegen fake news over 5G, terwijl slechts 15% vindt dat dat niet nodig is. Daar ligt een duidelijke kans voor de overheid om met een campagne te komen.

Moet overheid meer doen tegen 5G 'fake news' Periode

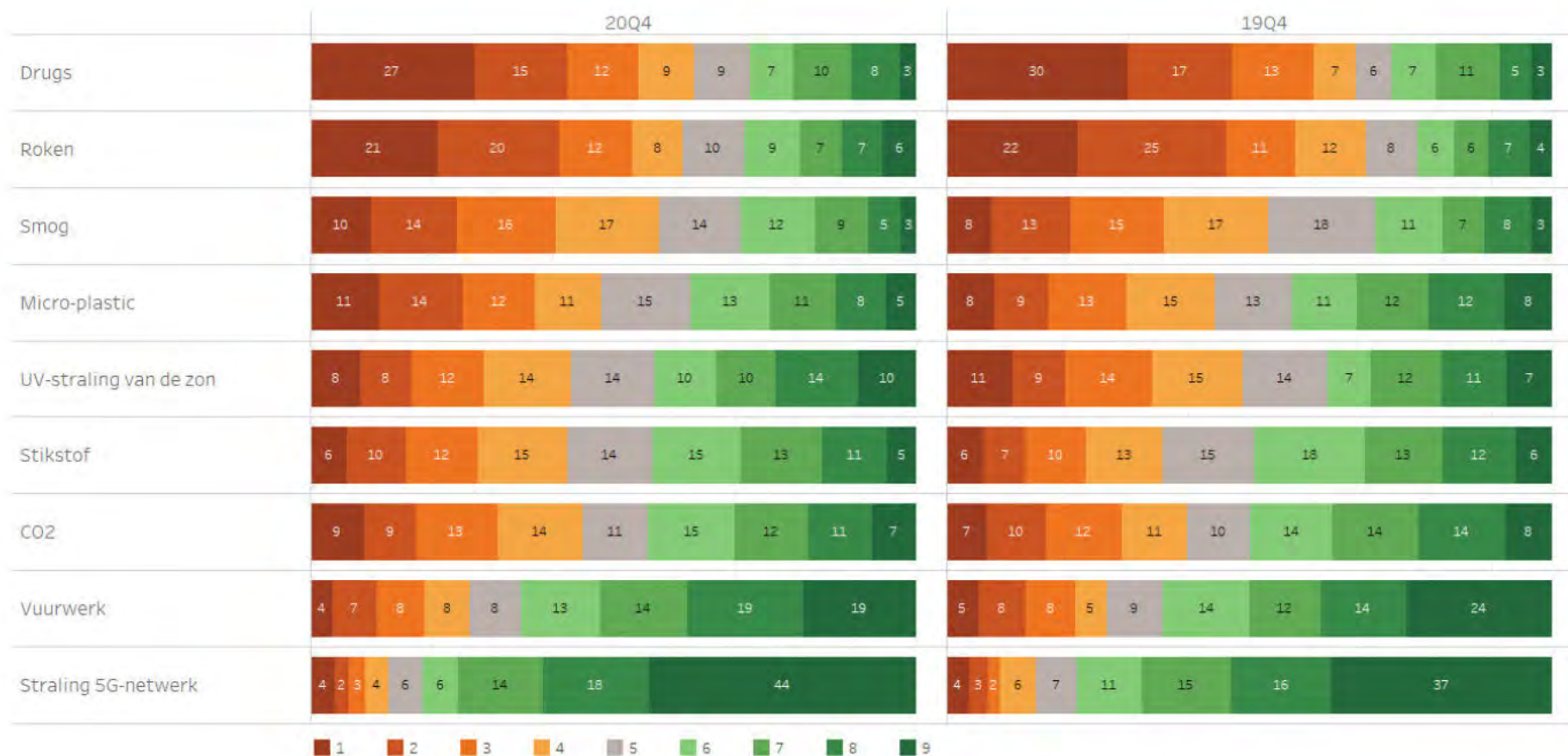

Copyright Telecompaper 2020 (c). Onderzoek uitgevoerd in Oktober 2020 en Oktober 2019. Aantal Respondenten (1.500+). CBS gestratificeerd.

350: Ranking impact op volksgezondheid

Nederlanders vinden dat drugs grootste impact heeft op volksgezondheid, 27% zet drugs op 1e plek. 44% zet 5G-straling op de laatste plek, een kleine groei sinds een jaar geleden. Smog, micro-plastics en CO2 worden in 2020 vaker genoemd dan in 2019.

Copyright Telecompaper 2020 (c). Onderzoek uitgevoerd in Oktober 2020 en Oktober 2019. Aantal Respondenten (1.500+). CBS gestratificeerd.

TOEPASSINGEN 5G

Meerderheid van de Nederlanders is positief over tal van 5G toepassingen. Zelfrijdende auto's worden echter wel overwegend negatief bevonden. Het inzetten van drones werd in 2019 nog voornamelijk negatief beoordeeld, maar ook ouderen zijn daar nu vrij positief over.

Positieve of negatieve ontwikkelingen 5G

		Market	Age 16-25	Age 25-35	Age 35-45	Age 45-55	Age 55-67	Age 67-80
Monitoren van regenval en riolering om overstromingen te voorkomen	19Q4	95	100	95	91	95	95	95
	20Q4	95	97	96	98	92	95	98
Betere aansluiting van stoplichten op verkeer	19Q4	95	93	92	94	94	94	99
	20Q4	95	93	96	96	95	97	95
Beveiliging van gebouwen met sensoren en camera's	19Q4	89	88	78	94	88	87	92
	20Q4	93	90	94	89	90	96	93
Hartbewaking van hartpatiënten in eigen huis	19Q4	90	96	89	83	89	92	91
	20Q4	92	85	90	90	90	96	95
Leeghalen van afvalbakken door gemeenten wanneer ze vol zijn	19Q4	86	92	92	84	83	81	92
	20Q4	92	95	91	93	92	88	94
Lantaarnpaal die alleen aangaat als er iemand langsloopt	19Q4	63	82	69	65	67	67	53
	20Q4	68	59	65	79	71	63	68
Operaties op afstand	19Q4	55	53	61	51	49	57	57
	20Q4	64	56	58	61	63	70	67
Inzetten van drones voor leveringen van goederen	19Q4	42	66	58	50	37	37	39
	20Q4	53	59	65	55	53	48	48
Zelfrijdende autos	19Q4	40	49	51	56	41	37	32
	20Q4	44	43	56	49	47	41	36

Copyright Telecompaper 2020 (c). Onderzoek uitgevoerd in Oktober 2020 en Oktober 2019. Aantal Respondenten (1 500+). CBS gestratificeerd.

420: Verwacht Nederlander een verandering in het dagelijkse leven door 5G

In vergelijking met vorig jaar verwachten minder jongeren een verandering in het dagelijks leven, terwijl de 67-80 jarigen juist vaker een verandering verwachten.

5G-Verandering dagelijks leven verwachting

Copyright Telecompaper 2020 (c). Onderzoek uitgevoerd in Oktober 2020 en Oktober 2019. Aantal Respondenten (1.500+). CBS gestratificeerd.

Contactinformatie

• Telecompaper

- Standerdmolen 20-III in Houten/ The Netherlands
- +31 10.2.e
- www.telecompaper.com
- 10.2.e@telecompaper.com

Sessie met gemeenten over Telecomcode

Consultatiereacties

- Gemeenten willen mogelijkheden om regie te kunnen voeren. Impact small cells op straatbeeld is groot.
- De verplichting om in te stemmen met medegebruik betekent dat de gemeente veel te weinig heeft in te brengen.
- Medegebruik beperkt de ruimte die de gemeente heeft om naar eigen inzicht beheer en onderhoud uit te voeren aan de publieke infrastructuur.
- De vraag is of het technisch wel mogelijk om bepaalde functies te combineren.

Consultatiereacties

- › Hoe zit het met de aansprakelijkheid en wie is verantwoordelijk mochten zich storingen voordoen?
- › Verplichte medewerking brengt kosten mee en kunnen maar gedeeltelijk worden verhaald op de telecomaanbieders.
- › Er is te weinig bekend over de effecten van 5G op de gezondheid. Hoe betrek je omwonenden hierbij?
- › Er moeten mogelijkheden blijven om gemeentelijk antennebeleid leidend te laten zijn bij het medegebruik van publieke infrastructuur.

Van: 10.2.e
Aan: 10.2.e
Cc: 10.2.e
Onderwerp: RE: 26 Ghz consultatie - reactie mbt straling
Datum: dinsdag 17 maart 2020 15:48:21
Bijlagen: [Consultatieverslag 26 GHz - straling en gezondheid.docx](#)

Hoiiii 10.2.e,

Hierbij alvast een samenvatting van de reacties over straling en gezondheid. Komt grotendeels overeen met de samenvatting voor de veilingregeling. Zou je me een seintje kunnen geven voordat je het consultatieverslag gaat publiceren? Mogelijk dat er tegen die tijd nog wat aangepast moet worden over bijv. de bijeenkomst die gepland wordt met de Stas en elektrogevoeligen.

Groetjes,
10.2.e

Van: 10.2.e

Verzonden: maandag 9 maart 2020 11:15

Aan: 10.2.e)

cc: 10.2.e)

Onderwerp: 26 Ghz consultatie - reactie mbt straling

Hi 10.2.e,

De 26 GHz consultatie is afgelopen vrijdag gesloten. We hebben in totaal 102 reactie binnen gekregen waarvan het merendeel over straling gaat. Dit zijn individuen maar ook stichtingen en gemeenten.

In de bijlage zit een Excel overzicht van de reacties en ik heb de meeste diverse reacties over straling bijgevoegd, andere reacties waren enkelen zinnen lang of kopieën van de bijgevoegde reacties. Twee reacties 92 en 96 beroepen zich verder specifiek op een belofte die de Straatsecretaris in december heeft gemaakt in de Kamer over het uitnodigen van betrokken partijen voor overleg over EMS.

Voor de afronding van de consultatie schrijf ik een samenvattend consultatieverslag, zou jij daarvoor een paragraaf over straling kunnen schrijven? Dit heeft geen haast, ik zat te denken aan eind maart?

Groetjes,
10.2.e

Straling en gezondheid

Een groot aantal reacties (87 van de 102) is afkomstig van particulieren die zich zorgen maken over de mogelijke gezondheidsrisico's in verband met de uitrol van 5G. Er wordt verzocht om niet over te gaan tot de uitrol van 5G. Daarbij wordt aangegeven dat de effecten op de gezondheid en flora en fauna niet zijn onderzocht, dat de onschadelijkheid niet is bewezen en dat hier ook geen onderzoek naar wordt gedaan.

Op 17 april 2019 is er mede namens VWS een brief gestuurd aan de Tweede Kamer over dit onderwerp.¹ Er is vanaf de komst van mobiele netwerken veel onderzoek gedaan naar mogelijke gezondheidseffecten. In opdracht van het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat coördineert ZonMw al sinds 2006 een grootschalig onderzoeksprogramma van 16,6 miljoen euro op het gebied van hoog- en laag frequente elektromagnetische velden ('EMV'). Het programma richt zich op (1) de biologische interactie tussen blootstelling aan EMV en het menselijk lichaam; (2) epidemiologische onderzoeken naar het verband tussen blootstelling aan EMV en het optreden van gezondheidseffecten; (3) de gepercipieerde risico's van EMV; en (4) technologische aspecten van EMV. Een van de studies uit het ZonMw-programma (COSMOS²) is verlengd tot 2023. Dit betreft een zeer groot Europees cohortonderzoek, waarin enkele honderdduizenden mensen gevolgd worden met als doel lange termijn-gezondheidseffecten te achterhalen. Daarbij wordt onder meer hun gebruik van telecommunicatiemiddelen vastgelegd en wordt hun gezondheidsstatus door de tijd heen gemeten, zodat verbanden tussen blootstelling aan EMV en gezondheid kunnen worden onderzocht. Nederland is één van de deelnemende landen. Het Kennisplatform Elektromagnetische Velden en Gezondheid (Kennisplatform EMV) geeft aan dat in het geheel van alle onderzoeken er geen bewijs is dat langdurige blootstelling aan elektromagnetische velden onder de blootstellingslimieten schadelijk is voor de gezondheid.³

Volgens het Kennisplatform EMV concluderen wetenschappelijke adviesorganen, zoals de World Health Organization (WHO) en de Gezondheidsraad, dat in wetenschappelijke onderzoeken geen bewijzen zijn gevonden voor negatieve effecten op de gezondheid door blootstelling aan elektromagnetische velden onder de blootstellingslimieten.⁴ Volgens het Kennisplatform EMV kunnen elektromagnetische zendsignalen schadelijk voor de gezondheid zijn als ze *sterker* zijn dan de gehanteerde blootstellingslimieten. Bij blootstelling aan zendsignalen die *minder sterk* zijn dan de blootstellingslimieten, is geen bewijs gevonden voor mogelijke gezondheidseffecten. In de onderzoeken naar gezondheidseffecten is gekeken naar het mogelijk ontstaan van hersentumoren en schade aan het DNA. Ook is daarbij gekeken naar mogelijke effecten op zintuigen, hersenen, het zenuwstelsel, hart en bloedvaten, hormonen, het afweersysteem, de vruchtbaarheid en effecten tijdens de zwangerschap.⁵ De totale blootstelling van alle stralingsbronnen samen moet altijd onder de blootstellingslimieten blijven. Agentschap Telecom doet metingen aan de elektromagnetische velden en zal hier ook toezicht op blijven houden. De metingen zijn te vinden op de website van het Antennebureau. Agentschap Telecom en het RIVM publiceerden op 21 januari 2020 het rapport 'Verkenning van de blootstelling aan de elektromagnetische velden van 5G-systemen'. Uit de veldsterktemetingen die voor dit rapport bij 5G-testlocaties uitgevoerd zijn blijkt dat de veldsterkte onder de Europees aanbevolen limieten blijft. Het literatuuronderzoek veronderstelt een toename van het aantal bronnen van elektromagnetische velden. Hoe de blootstelling ten opzichte van de limieten wijzigt, is niet met zekerheid te voorspellen. Daarom blijft Agentschap Telecom meten. Ook met 5G moet de veldsterkte onder de blootstellingslimieten blijven. De Gezondheidsraad volgt de ontwikkelingen rond elektromagnetische velden en gezondheid en rapporteert daar zo nodig over. De Tweede Kamer heeft de Gezondheidsraad gevraagd om op basis van actuele wetenschappelijke inzichten een advies uit te brengen over mogelijke gezondheidsrisico's in relatie tot 5G. Het advies wordt uiterlijk in het tweede kwartaal van 2020 verwacht. Het kabinet blijft de nieuwe wetenschappelijke resultaten op de voet volgen.⁶ Het Kennisplatform EMV en organisaties als het RIVM, de Gezondheidsraad en GGD'en spelen een belangrijke rol in de advisering en ontsluiting van kennis op het gebied van EMV. Om gezondheidsschade van sterke elektromagnetische velden te voorkomen heeft een internationale commissie, de International Commission on Non-Ionizing Radiation Protection (ICNIRP),

¹ Kamerstuk 27 561, nr. 46

² <https://web.archive.org/web/20100426101231/http://www.ukcosmos.org/index.html>

³ <https://www.kennisplatform.nl/elektromagnetische-velden-en-gezondheid/>

⁴ <https://www.kennisplatform.nl/conclusies-wetenschappelijk-adviesorganen-mobiele-telefoons/>

⁵ <https://www.kennisplatform.nl/wetenschap-over-emv-mobiele-telefoons/>

⁶ Kamerstuk 27 561, nr. 46

blootstellingslimieten opgesteld voor elektromagnetische velden, die ook in Nederland worden gehanteerd. Deze limieten bevatten een ruime veiligheidsmarge, die rekening houdt met kwetsbare groepen, zoals ouderen, kinderen en mensen met een zwakke gezondheid. De veiligheidsmarges zijn vijftig keer lager dan het niveau waarboven gezondheidseffecten kunnen optreden. De ICNIRP beoordeelt hiervoor regelmatig de stand van de wetenschap op het gebied van elektromagnetische velden en gezondheid. Er zijn verschillende blootstellingslimieten voor elektromagnetische velden van verschillende frequenties. Deze limieten gelden voor de frequenties die in de huidige netwerken worden gebruikt en ook voor toekomstige 5G-frequenties. De ICNIRP toetst regelmatig de limieten en heeft recent een update van de blootstellingslimieten gepubliceerd. Het Kennisplatform EMV geeft hierover aan dat de ICNIRP met deze aanbeveling deels nieuwe waarden voor de limieten aan elektromagnetische velden waaraan mensen maximaal blootgesteld mogen worden. De limieten bieden dezelfde bescherming als de voorgaande limieten. Tot slot wordt erop gewezen dat de blootstellingslimieten geregeld onderwerp van geschil zijn in bestuursrechtelijke procedures. Volgens vaste jurisprudentie van de Raad van State mag in redelijkheid uitgegaan worden van de adviezen van de gezondheidsraad (zie bijvoorbeeld ECLI:NL:RVS:2018:3979). In de reacties werd ook verwezen naar het 5G-space appeal. Volgens het Kennisplatform betreffen de publicaties die het 5G-space appeal beschrijft, onderzoeken waarbij biologische effecten bij cellen, planten en dieren gevonden zijn, vaak bij blootstellingswaarden boven de limieten. Bovendien beschrijft het Kennisplatform EMV dat deze biologische effecten (die betrekking hebben op de opwarming van (delen van) het lichaam door zendsignalen) niet tot gezondheidsschade leiden.⁷ Daarnaast is het, volgens het Kennisplatform, niet mogelijk om effecten in cellen, planten en dieren zonder meer te vertalen naar gezondheidseffecten bij mensen.⁸ Het is van groot belang te onderstrepen dat alle Nederlandse wetenschappers moeten voldoen aan de Nederlandse gedragscode voor wetenschappelijke integriteit.⁹ De principes eerlijkheid, zorgvuldigheid, transparantie, onafhankelijkheid en verantwoordelijkheid zijn daarbij leidend. Ook ZonMw hanteert deze gedragscode bij het verstrekken van subsidies aan onderzoeksconsortia. De Gezondheidsraad hanteert daarnaast ook de 'Code ter voorkoming van oneigenlijke beïnvloeding door belangenverstrengeling'¹⁰, die zij zelf mede heeft opgesteld. Hetzelfde geldt voor ICNIRP.¹¹ Er wordt dan ook te allen tijde van uitgegaan dat wetenschappelijke onderzoeken en adviezen zorgvuldig en onafhankelijk tot stand zijn gekomen.

In het Actieplan Digitale Connectiviteit is aangekondigd dat de internationaal gehanteerde limieten (die nu in de praktijk ook worden gehanteerd) zullen worden vastgelegd onder de Telecommunicatiewet. Hiermee wordt aangesloten op het reeds onder de Telecommunicatiewet verankerde toezicht op EMV bij de handel en ingebruikname van zendapparatuur en wordt Agentschap Telecom ook voor de gebruiksfase bevoegd toezichthouder. Zo wordt aan burgers zekerheid geboden dat de elektromagnetische velden van antennes binnen de limieten blijven en geen bedreiging vormen voor de gezondheid in de leefomgeving, ook als er sprake is van meerdere antennes in de omgeving. Verder wordt er opgemerkt dat er meer zendmasten en duizenden kleine cellen komen die leiden tot een hogere stralingsdichtheid. In antwoord op Kamervragen¹² is eerder aangegeven dat het samenwerkingsverband van telecomproviders, Monet, heeft becijferd wat zij verwachten aan toename aan antennes door de uitrol van 5G. Deze toename is 10%; dat zijn ongeveer 4.500 extra antennes (en ongeveer 1.500 antenne-opstelpunten). Daarnaast verwachten de operators in beperkte mate aanvullend kleine antennes (small cells) te gaan plaatsen in de komende 3 tot 5 jaar.

⁷ <https://www.kennisplatform.nl/verschil-biologische-effecten-en-gezondheidseffecten/>

⁸ <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2019/04/17/kamerbrief-over-5g-en-gezondheid>

⁹ https://www.zonmw.nl/fileadmin/zonmw/documenten/Corporate/Subsidies/PDF_s/Nederlandse_gedragscode_wetenschappelijke_integriteit_2018_NL.pdf

¹⁰ <https://www.knaw.nl/shared/resources/actueel/publicaties/pdf/gedragscode-belangenverstrengeling>

¹¹ <https://www.icnirp.org/en/about-icnirp/commission/index.html>

¹² <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/ah-tk-20192020-1170.html>

Van: 10.2.e
Aan: 10.2.e
Onderwerp: RE: consultatieverslag 26 GHz
Datum: dinsdag 2 februari 2021 10:23:21
Bijlagen: [Consultatieverslag 26 GHz v1 LS.docx](#)

Hiiiiiiiiii,
Hierbij de meest recente algemene tekst over straling en gezondheid. Kijk maar even of je het zo goed vindt. Mocht het te lang zijn dan kun je de laatste alinea weglaten.
Groetjes!
10.2.e

Van: 10.2.e)
Verzonden: maandag 1 februari 2021 11:51
Aan: 10.2.e
Onderwerp: consultatieverslag 26 GHz

Haaai,
Ik had jou vorig jaar hier al een keer over gemaïld... maar toen had ik zelf de reactie nog niet geschreven, ik heb de reactie vrij kort gehouden dus een reactie over straling van 1,5 pagina was wat uit proportie! Heb je misschien een kort algemeen stukje liggen voor het consultatieverslag?
Groetjes,
10.2.e

Beleidsvoornemen

Consultatieverslag 26 GHz

In februari 2020 heeft het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat (hierna: ministerie) aan de markt gevraagd of zij een inschatting kan maken over de verwachte vraag naar de 26 GHz-frequenties in de nabije toekomst. Verder heeft het ministerie een aantal vragen gesteld over de vergunningen en de vergunningsvoorwaarden. In totaal zijn er 102 reacties ontvangen. Hieronder wordt een overzicht gegeven van de reacties.

Algemeen en marktvraag

De respondenten benadrukken het belang van de 26 GHz in samenhang met de 700 MHz en 3,5 GHz band. Er wordt voorkeur gegeven aan de uitgifte van de volledige band in een keer, zoals in Finland, maar als dit niet lukt vanwege huidig gebruik dan is voor de komende jaren 1 GHz ook voldoende. Verschillende respondenten geven aan dat het huidige gebruik in het onderste deel van de band de komende jaren gemigreerd moet worden om de band op termijn in zijn geheel voor mobiele communicatie te gebruiken. Daarbij wordt door diverse respondenten aangegeven dat er frequentieruimte beschikbaar gemaakt moet worden voor private mobiele netwerk oplossingen ten behoeve van bedrijfsspecifieke toepassingen. Andere toepassingen die worden genoemd zijn het verzorgen van verbindingen met hoge capaciteit m.n. voor (indoor) hotspots, breedbandige internettoegang, video-toepassingen. Respondenten zijn van mening dat de frequenties zo spoedig mogelijk uitgegeven kunnen worden.

Vergunning

Door respondenten wordt aangegeven dat er een grote voorkeur is voor landelijke vergunningen. Daarbij wordt aangegeven dat landelijke dekking met deze frequenties onrealistisch is. Andere respondenten geven aan dat er ook behoefte is om enkel de frequenties lokaal in te zetten, dit kan door middel van het delen of huren bij een landelijke vergunninghouder maar de voorkeur wordt gegeven aan lokale vergunningen. Wat betreft inbandig gebruik zien respondenten meer kansen voor het delen van spectrum, er wordt hierbij verwezen naar de plannen van het Verenigd Koninkrijk waarbij het onderste deel van de band beschikbaar wordt gesteld voor inbandig gebruik.

Vergunningsvoorschriften

Door respondenten wordt een voorkeur gegeven aan grote kavels met de mogelijkheid om minimaal 200 MHz aan landelijke vergunningen te verwerven. Hierbij kan gedacht worden aan de kleinste gespecificeerde bandbreedte in 3GPP, 50 MHz maar ook het creëren van grote kavels van 200 MHz. Hierbij is het van belang dat de vergunning aaneengesloten spectrum betreft. Er wordt aangegeven dat bij gefaseerde uitgifte van de band waar noodzakelijk een dwingende verplichting aan vergunninghouders moeten worden opgelegd om na de tweede uitgifte tot aaneengesloten spectrumblokken te komen voor efficiënt gebruik van spectrum. Respondenten geven daarbij de voorkeur aan netwerksynchronisatie in plaats van guardbands, synchronisatie kan worden vastgesteld in de vergunningen met de mogelijkheid voor vergunninghouders om hier van af te wijken mits de consequenties hiervan worden opvangen in het eigen spectrum (zoals een guardband, exclusiezone of verminderd zendvermogen), of dat hierover afspraken zijn gemaakt met alle omliggende vergunninghouders of spectrumgebruikers die hiervan hinder kunnen ondervinden. Omdat netwerksynchronisatie beperkend kan werken voor het gebruik wordt ook gepleit voor een regime waarbij synchronisatie niet direct wordt opgelegd maar dat er eerst gekeken wordt naar betere plaatsing van de antennes om storing tussen netwerken op aanpalend spectrum te voorkomen. Voor lokale vergunningen lijken de respondenten gezien de aard van het spectrum synchronisatie van minder belang te vinden, de kans op storing is namelijk zeer klein.

Marktordening

Respondenten geven aan dat, afhankelijk van de gekozen verdeling, een band-specifieke spectrumcap noodzakelijk kan zijn en dat de ACM hier over moet adviseren.

Straling en gezondheid

Een groot aantal reacties (87 van de 102) is afkomstig van particulieren die zich zorgen maken over de mogelijke gezondheidsrisico's in verband met de uitrol van 5G. Er wordt verzocht om niet over te gaan tot de uitrol van 5G. Daarbij wordt aangegeven dat de effecten op de gezondheid en

flora en fauna niet zijn onderzocht, dat de onschadelijkheid niet is bewezen en dat hier ook geen onderzoek naar wordt gedaan.

PM 10.2.e

Zoals aangegeven in de kabinetsreactie¹ op het Gezondheidsraadadvies komt de Gezondheidsraad in zijn rapport tot de conclusie dat het beschikbare wetenschappelijke onderzoek laat zien dat een verband tussen frequenties die voor 5G gebruikt (zullen) worden en ziekten niet is aangetoond en ook niet waarschijnlijk is. Deze frequenties zijn al jaren in gebruik voor andere toepassingen en dat heeft niet geleid tot bewezen ongunstige effecten op de gezondheid. Uit wetenschappelijke onderzoeken zijn geen bewijzen gevonden voor negatieve effecten op de gezondheid onder de internationaal gehanteerde blootstellingslimieten. Ook bij het gebruik van 5G-technieken dient de blootstelling onder de geldende blootstellingslimieten te blijven. De blootstellingslimieten bevatten daarnaast een ruime veiligheidsmarge, die rekening houdt met kwetsbare groepen, zoals ouderen, kinderen en mensen met een zwakke gezondheid. De blootstellingslimieten zijn vijftig keer lager dan het niveau waarbij in onderzoek gezondheidseffecten optraden.² ICNIRP heeft in de nieuwe blootstellingslimieten van maart 2020 extra rekening gehouden met het gebruik van hogere frequenties ten behoeve van nieuwe technologieën (zoals 5G).³ Agentschap Telecom houdt toezicht op de blootstellingslimieten en doet veldsterktemetingen door het gehele land om te controleren of de blootstellingslimieten niet worden overschreden.⁴ De werkelijk gemeten blootstelling door AT zit over het algemeen een factor 10 tot 20 onder de blootstellingslimieten. Dit geldt ook voor metingen aan 5G-systemen.⁵ Zoals de Gezondheidsraad adviseert zal het kabinet inzetten op meer onderzoek en blijft het kabinet de nieuwste wetenschappelijke resultaten volgen. Het kabinet zet daarnaast in op het meten en monitoren van de elektromagnetische velden om te borgen dat deze binnen de daarvoor geldende internationale blootstellingslimieten blijven. Het Kennisplatform EMV en organisaties zoals het RIVM, Gezondheidsraad en GGD'en spelen een belangrijke rol in de advisering en ontsluiting van kennis op het gebied van EMV. In het Kennisplatform EMV⁶ werken RIVM, TNO, DNV GL, GGD GHOR Nederland, Agentschap Telecom en ZonMw samen om wetenschap te duiden en kennis te ontsluiten voor burgers, professionals, werknemers en lagere overheden.

Op 25 mei 2020 deed de rechtbank Den Haag uitspraak in de zaak Stop5GNL/Staat.⁷ De rechtbank oordeelde dat de Staat zijn beleid afstemt op rapporten van deskundigen, zoals de Gezondheidsraad, het RIVM en ICNIRP, waarvan moet worden aangenomen dat die deugdelijk tot stand zijn gekomen. Er zijn althans geen concrete aanwijzingen dat die rapporten onzorgvuldig tot stand zijn gekomen. De rapporten geven geen grond voor een (voorlopig) verbod op de uitrol van 5G. Een negatief bewijs kan volgens de rechtbank niet van de Staat worden verlangd. Volgens de rechter voldoet de Staat aan het voorzorgsbeginsel door het hanteren van de blootstellingslimieten van ICNIRP, daar toezicht op te houden en het volgen van wetenschappelijke ontwikkelingen.

¹ Kamerstuk 27 561, nr. 51

² <https://www.icnirp.org/en/rf-faq/index.html>

³ <https://www.icnirp.org/en/applications/5g/index.html>

<https://www.icnirp.org/en/frequencies/radiofrequency/index.html>

⁴ <https://www.antennebureau.nl/straling-en-gezondheid/resultaten-metingen-straling-antennes>

⁵ <https://www.agentschaptelecom.nl/actueel/nieuws/2020/05/29/nieuwe-5g-metingen-straling-onder-de-limiet>

⁶ <https://www.kennisplatform.nl/over-het-kennisplatform-elektromagnetische-velden/>

⁷ ECLI:NL:RBDHA:2020:4461

Begroting PG 5G Communicatie		BEGROOT	KOSTEN	RESTANT
13-okt-20		€ 104.500,00	10.1.c	10.1.c
		BEGROOT	KOSTEN	RESTANT
ONDERZOEK				
SEO onderzoek		€5.000	10.1.c	10.1.c
Communicatie onderzoek kennis en bewustzijnsniveau i.s.m. ANB*		€0	10.1.c	10.1.c
Framing en issue-expert	Eliane Schoonmar	€39.500	10.1.c	10.1.c
Videotoets Nederland Denkt Mee	MWM2	€0	10.1.c	10.1.c
Totaal		€44.500	€ 10.587,50	€33.912,50
CONTENTCREATIE				
Inhuur bureau + contentproductie	In60seconds	€50.000	10.1.c	10.1.c
aanvullende offerte - gemeenten uitwerking	In60seconds	€0	10.1.c	10.1.c
Totaal		€50.000	€ 62.340,11	(€12.340,11)
MEDIA				
Projectbegroting	Initiative	€0	10.1.c	10.1.c
EZK Google Adwords 5G jul-dec 2020	Initiative	€10.000	10.1.c	10.1.c
Aanvullende begroting - ophogen budget tm dec.	Initiative	€0	10.1.c	10.1.c
Totaal		€10.000	€ 41.239,44	-€ 31.239,44
Totaal		€ 104.500	€ 114.167,05	€ -9.667,05